

K.K.T.C. MERKEZ BANKASI

ÜÇ AYLIK BÜLTEN

Sayı: 2010 - II

ÖNSÖZ

KKTC Merkez Bankası, kamuoyunu şeffaf ve doğru bilgilendirilmesi gerekliliğinin bilinci ile ülke ekonomisi, finans sektörü ve kamu maliyesinde meydana gelen değişimler ile dünya ekonomisindeki gelişmeleri 2010 yılı ilk yarısında değerlendiren “Üç Aylık Bülten”i yayımlamaktadır.

2010 yılı ilk yarısı itibarıyla hazırlanan bültenin birinci bölümünde uluslararası gelişmelere yer verilmektedir. Diğer bölümlerde ise KKTC fiyat gelişmeleri, istihdam, ithalat, ihracat, KKTC Kamu Maliyesi, KKTC bankacılık sektörü ile finansal istikrara yönelik gelişmeler yer almaktadır. Bültenin son bölümünde ise ülkede faaliyet gösteren firmaların eğilimlerini ortaya koyabilmeyi amaçlayan ‘İktisadi Yönelim ve Beklenti Anketi’ ile ilgili rapor sunulmaktadır.

Bankacılık sektörünün şube sayısı 2010 yılının ilk yarısında 183’den 184’e, personel sayısı ise 7 kişi artarak 2.421’den 2.428’e yükselmiştir. Bankacılık sektörü aktif toplamı Haziran 2010 sonunda, bir önceki çeyreğe göre yüzde 1,79 oranında artış göstererek 7.944,3 milyon TL seviyesine ulaşmıştır. İlgili dönemde bankacılık sektörü krediler kalemi yüzde 4,34, mevduat kalemi ise yüzde 1,25 artış göstermiştir. Krediler kalemi artış hızının mevduat kalemi artış hızından fazla olmasına bağlı olarak bankacılık sektörü mevduatın krediye dönüşüm oranı Haziran sonu itibarıyla yüzde 63,73’e yükselmiştir. 2009 yılsonunda yüzde 20,39 olan sektör Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu ise 2010 yılı ilk yarısında 1,37 puan artarak yüzde 21,76’ya yükselmiştir.

KKTC kamu maliyesinde, 2009 yılı ikinci çeyreği sonunda 1.142,1 milyon TL olarak gerçekleşen bütçe gelirleri, 2010 yılının aynı döneminde yüzde 9,70 oranında artış göstererek 1.252,9 milyon TL’ye ulaşmıştır. Bütçe giderleri ise aynı dönemler arasında yüzde 0,66 oranında artarak 1.115,6 milyon TL’den 1.123,0 milyon TL’ye yükselmiştir.

KKTC dış ticaret açığı, 2009 yılsonuna göre 10,4 milyon ABD doları artarak 2010 yılının ilk yarısında 362,0 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Dış ticaret dengesindeki açık bir yıllık dönemde (Haziran 2009 - Haziran 2010) ise yüzde 18,61 oranında artmıştır.

2010 yılı ilk yarısında KKTC’ye gelen yabancı yolcu sayısı bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 14,76 oranında artarak 359.893 kişiden 413.021 kişiye ulaşmıştır.

Bülten’in sürekli geliştirilerek çıkarılmasına katkıda bulunan çalışma arkadaşlarıma teşekkür eder, kullanıcılarına yararlı olmasını dilerim.

Ahmet TUGAY
Başkan

(Sayfa düzeni gereği boş bırakılmıştır.)

© KKTC Merkez Bankası, 2010 / II

Adres

Bedreddin Demirel Caddesi,
Lefkoşa - KKTC

Yazışma Adresi

P.K. 857, Lefkoşa-KKTC

Telefon

0392 - 611 5000

Fax

+0392 - 228 5240

+0392 - 228 2131

Websitesi

<http://www.kkctcmerkezbankasi.org>

E-mail

ileti@kkctcmerkezbankasi.org

Üç aylık bültende yayımlanan veriler geçici verilerden derlenmiştir. Önceki bültenler ve/veya internet sitemizdeki verilerle karşılaştırıldığında farklılıklar görmek mümkün olup, kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla hazırlanan bu bültendeki veriler kanıt gösterilmek suretiyle KKTC Merkez Bankası'ndan herhangi bir hak veya değişiklik talebinde bulunulamaz.

Bu yayının tüm hakları saklıdır. Sadece, ticari amaçlı olmayan eğitim, araştırma vb. çalışmalarda kaynak gösterilerek kullanılabilir.

Ön Kapak Resmi: Othello Kalesi - Mağusa

A. KISALTMALAR

ABD	Amerika Birleşik Devletleri
AB/AB-13	Avrupa Bölgesi
AMB/ECB	Avrupa Merkez Bankası
BoE	İngiltere Merkez Bankası
DPÖ	Devlet Planlama Örgütü
FED	Amerika Merkez Bankası
GSMH	Gayri Safi Milli Hasıla
GSYİH	Gayri Safi Yurtiçi Hasıla
ILO	Uluslararası Çalışma Örgütü
IMF	Uluslararası Para Fonu
İAB	İstanbul Altın Borsası
KKTCMB/Banka	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası
KOBİ	Küçük ve Orta Boy İşletme
MB	Merkez Bankası
MDC	Menkul Değerler Cüzdanı
MMK	Mevduat Munzam Karşılıkları
OECD	Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü
SYSR/SYR/SYSO	Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu
TL/TP	Türk Lirası
TGA	Tahsili Gecikmiş Alacaklar
TCMB	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
YP	Yabancı Para
£	Sterling, GBP
\$/Dolar	Amerikan Doları, ABD Doları
€	Euro, Avro

B. TANIMLAR

Brüt Krediler: Kredi + Tahsili Gecikmiş Alacaklar

Likit Aktifler: Nakit Değerler + Merkez Bank. Alacaklar + Bankalardan Alacaklar

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
Önsöz	i
1 Uluslararası Gelişmeler	1-8
2 İstihdam ve Fiyatlar	9-12
3 Dış Ekonomik İlişkiler	13-21
4 Bütçe Gelişmeleri	23-27
5 Parasal ve Finansal Gelişmeler	29-40
6 Finansal İstikrar Analizi	41-46
7 Araştırma, Anket ve Çalışma Raporları	47-53
Ekonomik Kararlar	55-58
İstatistik Tabloları	59-90
Notlar	91-92

(Sayfa düzeni gereği boş bırakılmıştır.)

1. ULUSLARARASI GELİŞMELER

2010 Yılı İkinci Çeyrek Küresel Görünümü

2008 yılı son çeyreğinde ortaya çıkan küresel ekonomik krize karşı alınan önlemlere bağlı olarak 2010 yılının ikinci çeyreğinde küresel iktisadi faaliyetlerdeki toparlanmanın devam ettiği, fakat son dönemdeki gelişmelerle küresel ekonomiye ilişkin belirsizliklerin tamamıyla ortadan kalkmadığı görülmektedir. 2010 yılı ikinci çeyreğine dair açıklanan veriler, Euro bölgesinde ekonomik görünümün beklenenden daha olumlu bir seyir izlediğini fakat ABD ekonomisindeki toparlanma sürecinin sürdürülebilirliğine ilişkin endişelerin arttığını göstermektedir. ABD ekonomisinde yaşanan bu olumsuzluklar, küresel ekonomide ikinci bir dibe yol açabileceğine yönelik değerlendirmeleri de gündeme getirmiştir.

Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasındaki büyüme dinamiklerinde ayrışmanın belirginleştiği ve bölgesel ülke grupları arasındaki büyüme performansının farklılaştığı görülmektedir. Buna paralel olarak ülke gruplarının para ve maliye politikalarındaki farklılaşmalar da belirginleşmiştir. Giderek artan enflasyon baskılarına karşı ise bazı ülkelerin para politikalarını aşamalı olarak sıkılaştırdığı görülmektedir.

ABD başta olmak üzere, özellikle gelişmiş ülkelerin mali duruşlarında önemli ölçüde farklılaşmalar olduğu görülmektedir. Bu ülkelerin bazılarında mali destek paketlerinin erken geri çekilmesi büyümeyi olumsuz yönde etkileyeceği kaygısını da beraberinde getirmiştir. Diğer yandan, mali desteğin devam etmesinin kamu borç sürdürülebilirliğine dair kaygıları artıracığı ve dolayısıyla finansal istikrarsızlığın artmasına yol açacağı, başta Almanya olmak üzere birçok Avrupa ülkesinde endişelere sebep olmaktadır.

2010 yılı ikinci çeyreğinde de global ekonomide devam eden belirsizlikler başta gelişmiş ülkeler olmak üzere dünya genelinde krizden çıkış yolları ararken ihtiyatlı bir tutum

sergilendiği görülmektedir. Bu doğrultuda gerek ABD’de gerekse Euro alanı ve Japonya’daki gelişmeler bu ülkelerdeki para politikalarının bir süre daha gevşek tutulacağını göstermektedir. Diğer yandan gelişmiş ülke merkez bankaları gevşek para politikalarının çok riskli olduğunu ve söz konusu politikaların devam etmesi durumunda önümüzdeki dönemde “varlık balonlarının” oluşmasına neden olabileceğine vurgu yapmaktadırlar.

Küresel İşsizlik

Uluslararası Çalışma Örgütü’nün (ILO) 2010 yılı Ocak ayında yayımladığı Küresel İstihdam Eğilimleri Raporu’nda, küresel ekonomik aktivitedeki toparlanmanın iş gücü piyasalarına etkilerinin henüz yansımadağı vurgulanmıştır. Rapor’da 2009 yılı son verilerine göre küresel işsizlik oranının yüzde 6,6 seviyesinde olacağı tahmin edilmektedir. 2003- 2007 yılları arası sürekli gerileme gösteren küresel işsizlik oranı 2008 yılı ile birlikte artışa geçmiş ve 2009 yılında artış hızı daha yüksek olmuştur. 2008 ve 2009 yılları arasında işsiz sayısında gerçekleşen artışa en büyük katkıyı gelişmiş ülke ve Avrupa Birliği ülkeleri ekonomileri yapmıştır. Kriz öncesinde gelişmiş ülke ekonomilerinde yüzde 5,7 seviyesinde bulunan işsizlik oranı, 2008’de yüzde 6,0’a çıkmış, 2009 sonunda ise yüzde 8,4’e ulaşmıştır. Uluslararası Çalışma Örgütü Raporu’na göre gelişmiş ülkeler için işsizlik oranındaki artış 2010 yılında da devam edecek ve yüzde 8,9’a ulaşacaktır. İşsizlik oranının en düşük olduğu ülke grubu olarak belirtilen ihracata dayalı Doğu Asya ekonomilerindeki işsizlik oranı ise 2009 yılında yüzde 4,3 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Enflasyon

Küresel enflasyon seviyesi 2010 yılı ikinci çeyreğinde toplam talebin daralacağı beklentisine bağlı olarak düşük seyrini sürdürmüştür. Gelişmiş ülkelerde enflasyon beklentilerinin yılsonu hedefine uyumlu seyrettiği, gelişmekte olan ülkelerde ise enflasyon beklentilerinin Doğu Avrupa

bölgesinde aşağı yönlü, hızlı büyüme trendi içerisine giren Asya-Pasifik ve Latin Amerika bölgelerinde yukarı yönlü güncelleştirildiği görülmektedir.

Uluslararası Para Fonu'nun 2010 Nisan ayında güncellediği Dünya Ekonomik Görünüm raporuna göre gelişmiş ülke ekonomilerinde 2010 ve 2011 yılsonu itibarıyla tahmin edilen enflasyon seviyesinin yüzde 1,25-1,50 aralığında olacağı öngörülmektedir. Yine aynı raporda gelişmekte olan ülke ekonomilerinde 2010 yılında bu oranın yüzde 6,25, 2011 yılında ise yüzde 5,00 olarak gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

JP Morgan PMI Endeksi

2010 yılı ikinci çeyreği içinde JP-Morgan PMI endeksleri verilerine bakıldığında, 2009 yılı birinci çeyreği başından itibaren yaşanan iyileşmenin devam ettiği görülmektedir. Değerlendirmeler yapılırken JP-Morgan PMI endekslerinin 50 değerinin üzerinde olması bu değışkende bir önceki aya göre artış olduğunu, 50 değerinin altında olması ise düşüş olduğunu gösterirken, 50 değeri herhangi bir değışiklik olmadığını ifade ettiği göz önünde bulundurulmalıdır.

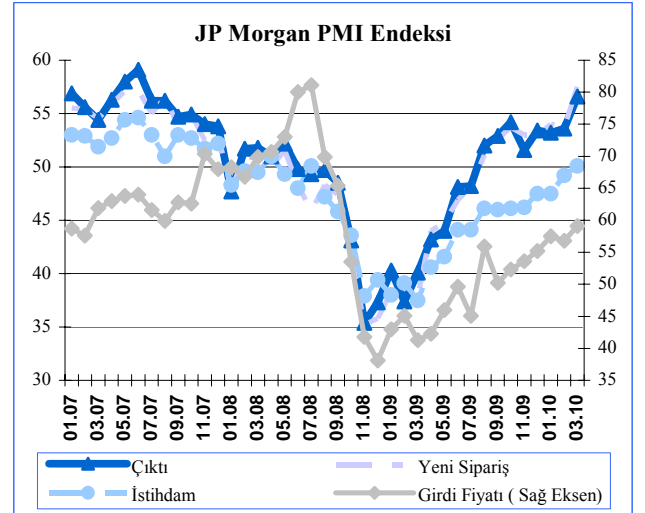
2009 yılı ikinci çeyreği sonu itibarıyla 44,4 seviyesinde gerçekleşen JP-Morgan küresel girdi fiyatları endeksi 2010 yılı birinci çeyreği içinde, 2009 yılında göstermeye başladığı yükselişini sürdürmüş ve 2010 Mart ayı itibarıyla 59,10 seviyesine ulaşmıştır. 2010 yılı Haziran sonu itibarıyla endeks küçük bir azalma ile 58,8 seviyesine gerilemiştir.

2008 sonu itibarıyla 37,3 seviyesine gerileyen JP-Morgan 'Küresel Çıktı Endeksi' 50 değerini aştığı 2009 yılı üçüncü çeyreğinin ardından artışını sürdürmüş ve 2010 yılı birinci çeyreği sonu itibarıyla 56,60 seviyesine ulaşmıştır. 2010 yılı ikinci çeyreği sonunda söz konusu değerin 57,00 seviyesine ulaştığı görülmektedir.

2009 yılı sonu itibarıyla 53,00 seviyesinde gerçekleşen JP-Morgan Küresel Yeni Sipariş Endeksi'nde de 2010 yılı birinci çeyreği içinde yükseliş yaşanmış ve Mart ayı itibarıyla 57,50 seviyesine ulaşmıştır. 2010 yılı ikinci çeyrek sonunda endeksin 55,50 seviyesine gerilediği görülmektedir. Bu seviye yeni siparişlerde 2009 yılı üçüncü çeyreği içinde başlayan ve 2010 yılı ilk çeyreği içinde de hızını artırarak devam eden artış trendinin kırıldığını göstermektedir.

2008 Mayıs ayından itibaren 50 seviyesinin altında gerçekleşen JP-Morgan küresel istihdam endeksi yirmi üç ayın ardından ilk kez 2010 yılı birinci çeyreği sonunda 50 seviyesinin üzerine çıkmıştır. Buna göre 2010 Mart ayı itibarıyla endeks 50,10, Haziran ayı itibarıyla 53,10 değerini almıştır.

Grafik 1.1

Kaynak: ISM

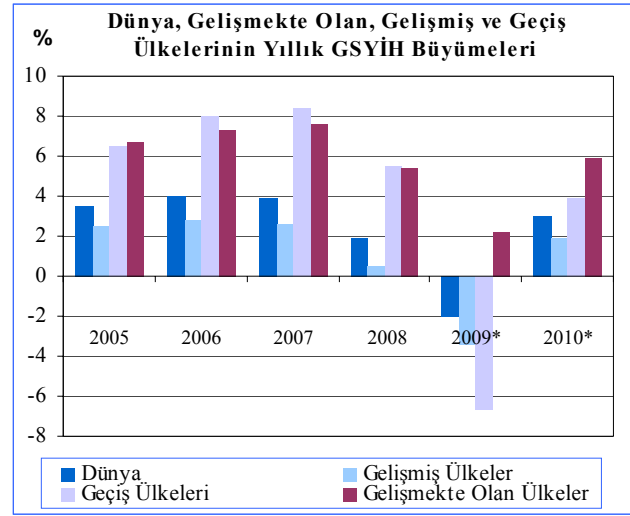
Küresel Büyüme

2010 yılı Temmuz ayı içerisinde IMF tarafından yayımlanan Dünya Ekonomik Görünüm Raporu'nda dünya ekonomisindeki toparlanmanın beklentilerden güçlü seyrettiğine ancak bölgesel farklılıklar gösterdiğine vurgu yapılmıştır. IMF, Nisan 2010 yılı raporunda dünya ekonomisinin yüzde 4,2 büyüyeceği tahmini yapılmış fakat Temmuz 2010 yılı raporunda yıllık büyüme beklentisini yüzde 4,6 seviyesine yükseltmiştir. 2011 yılında ise her iki raporda da dünya ekonomisinin yüzde 4,3 büyüyeceği öngörülmüştür.

IMF 2010 yılı Temmuz raporunda güncellenen rakamlara göre gelişmiş ülke ekonomileri için 2010 yılında yüzde 2,6, 2011 yılında ise yüzde 2,4 artış beklenirken, gelişmekte olan ülke ekonomilerinin aynı yıllarda sırası ile yüzde 6,8 ve yüzde 6,4 oranında büyüyeceği tahmin edilmiştir. Gelişmekte olan büyük ekonomiler arasında Çin ve Hindistan için 2010 yılında öngörülen sırasıyla yüzde 10,5 ve yüzde 9,4 büyüme oranları ise küresel büyümede bu ülkelerin başı çekeceğini göstermektedir.

Dünya Bankası'nın 2010 yılı Ocak ayında yayınladığı Küresel Ekonomik Beklentiler Raporu'nda, ekonomik kriz nedeniyle 2009 yılında bir önceki yıla göre dünya ekonomisinin yüzde 2,1 daralmasının ardından, 2010 ve 2011 yıllarında yüzde 2,9 ile yüzde 3,3 aralığında büyüme göstereceği tahmin edilmiştir. Aynı raporda gelişmekte olan ülke ekonomilerinin 2010 ve 2012 yılları arasında her yıl yüzde 5,7 ile yüzde 6,2 arasında büyüyeceği beklentisine yer verilirken, gelişmiş ülke ekonomilerindeki büyümenin ise 2010 yılında yüzde 2,1 ile yüzde 2,3 arasında, 2011 yılında ise yüzde 1,9 ile 2,4 arasında olacağı tahmin edilmiştir. Dünya Bankası Raporu'nda da gelişmekte olan ülkeler arasında Uluslararası Para Fonu'nun Raporu'nda vurgulandığı gibi Çin ve Hindistan'ın küresel ekonomiye yapacağı katkıda başı çektiği ifade edilmiştir.

Grafik 1.2

Not:* Kestirim rakamlarıdır.

Kaynak: 2010 başında WESP tarafından güncellenmiştir.

Gelişmiş Ülkeler ve Türkiye'deki Ekonomik ve Finansal Gelişmeler

Büyüme

Küresel ekonomik toparlanma 2010 yılının ikinci çeyreğinde de devam etmiş, ancak henüz istikrar sağlanamamıştır. Gelişmekte olan piyasalarda iyileşmenin devam ettiği ikinci çeyrekte gelişmiş ülkelerdeki atıl kapasiteye bağlı düşük büyüme oranları devam etmektedir. Hızlı büyüme trendine giren gelişmekte olan ekonomilerde ise bazı göstergeler büyümenin daha sürdürülebilir bir seviyeye doğru gittiğine işaret etmektedir.

ABD ekonomisinin 2010 yılı ikinci çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre ivme kaybettiği görülmektedir. Buna göre, 2010 yılı ilk çeyreği için yüzde 2,7'den yüzde 3,7'ye revize edilen yıllık reel GSYİH büyüme oranı 2010 ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 2,4, bir önceki çeyreğe göre yüzde 0,4 oranında büyümüştür. 2010 yılı birinci çeyrek itibarıyla başlayan özel tüketim harcamaları artışındaki yavaşlamaya karşın özel sektör yatırımlarında süratli bir artış gerçekleşmiştir. Buna ek olarak GSYİH'daki büyümede hükümet harcamaları ve yatırımlarının da büyük payı olmuştur.

Avrupa Bölgesi ekonomisinin 2010 yılı ikinci çeyreğinde güçlendiği, üçüncü çeyrekte ise göstergelerin ekonomideki toparlanma sürecinin beklenenden daha olumlu bir seyir izleyeceği yönünde olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda, 2010 yılı birinci çeyreğinde yüzde 0,3 oranında gerçekleşen ekonomik büyüme 2010 yılı ikinci çeyreğinde yüzde 1,0 oranında gerçekleşmiştir. Euro bölgesinde büyümenin itici gücü, bölgenin en güçlü ekonomisi olan Almanya olurken, bölgede küçülen tek ekonomi yüzde -1,5 oranla Yunanistan olmuştur.

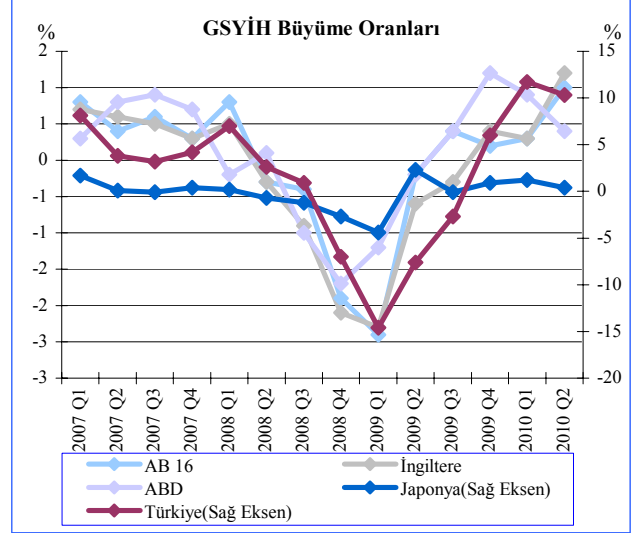
İngiltere ekonomisi üst üste altı çeyrek daralmanın ardından 2009 son çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre artış gösterirken bu toparlanma 2010 yılı birinci ve ikinci çeyreğinde de güçlenerek devam etmiştir. Buna göre İngiltere ekonomisi 2010 yılı birinci çeyreğinde önceki çeyreğe göre yüzde 0,3, 2010 yılı ikinci çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre yüzde 1,2 oranında büyüme göstermiştir. 2010 yılı ikinci çeyrekte gerçekleşen toparlanmanın genelde ana ekonomik sektörlere dayandığı görülmektedir.

Japonya ekonomisi 2010 yılı ikinci çeyreğinde yıllık bazda yüzde 1,9, bir önceki çeyreğe göre yüzde 0,4 oranında büyümüştür. Asya bölgesinde devam eden yüksek büyüme Japonya'nın ihracatını önemli ölçüde artırmış böylece Japonya ekonomisi toparlanmaya 2010 yılı ikinci çeyreğinde de istikrarlı bir şekilde devam etmiştir. Japon Yen'inin değerlenmeye başlaması ile birlikte 2010 yılı Haziran ayı ihracatı yıllık bazda artmış fakat 2010 Mayıs ayına göre artış hızı yavaşlamıştır.

Türkiye ekonomisi küresel krizden çıkış sürecinde dünyada en hızlı büyüyen ekonomilerden biri olmuştur. 2009 yılı son çeyreğinde başlayan ve 2010 yılı ilk çeyreğinde önemli ölçüde güçlenen büyüme eğilimi 2010 yılı ikinci çeyreğinde de devam etmiştir. Türkiye ekonomisi 2010 yılı ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 10,3 oranında büyümüş, böylece 2010 yılının ilk

yarısında GSYİH büyüme hızı yüzde 11,00 olmuştur.

Grafik 1.3

Not: Bir önceki çeyreğe göre yüzde değişim oranları.

Kaynak: OECD ve Ülke İstatistik Kurumları

Enflasyon

2010 yılı Mayıs ayında finansal piyasalarda yaşanan şok ve toplam talebin daralacağı beklentisinin artması birçok emtia fiyatının düşmesine neden olmuş, 2010 yılı Haziran ayında finansal sarsıntının yayılacağı endişelerinin hafiflemesiyle birlikte fiyat seviyesinde yukarı yönlü hareket başlamıştır. Buna ek olarak, azalan risk iştahı altın fiyatlarının da artmasına neden olmuştur. Gelişmiş ülkelerdeki enflasyon oranının ikinci çeyrek içerisinde baskı altında kalacağı beklentisi devam etmektedir. Halen devam etmekte olan düşük kapasite kullanımına ve güvenilir enflasyon beklentilerine bağlı olarak 2010 ve 2011 yılı enflasyon beklentileri yüzde 1,25 ile yüzde 1,50 aralığında olacağı yönündedir

2009 yılı son çeyreği itibarıyla yüzde 2,8 olan ABD yıllık enflasyon seviyesi 2010 yılı birinci çeyreğinde yüzde 2,3, 2010 yılı ikinci çeyreğinde yüzde 1,1 seviyesine gerilemiştir. ABD Merkez Bankası bu çeyrek içinde düşük oranda gerçekleşen enflasyon oranının ağırlıklı olarak enerji fiyatlarındaki düşüştan kaynaklandığını ifade etmektedir. ABD Merkez Bankası ayrıca düşük kaynak kullanım oranına bağlı olarak enflasyonun baskı altında kalmaya devam edeceğini belirtmiş ve uzun vadeli enflasyon beklentilerinin istikrarlı olduğunu ifade etmiştir.

Avrupa Bölgesi'nde enflasyon 2010 yılı haziran sonu itibarıyla yıllık yüzde 1,4'e yükselmiştir. Avrupa İstatistik Kurumu Eurostat tarafından yapılan tahminlere göre, önümüzdeki aylarda Avrupa Bölgesi'nde enflasyon oranının küçük dalgalanmalarla mevcut seviyesini koruyacağı, 2011 yılında ise yatay seyrini devam ettirecektir.

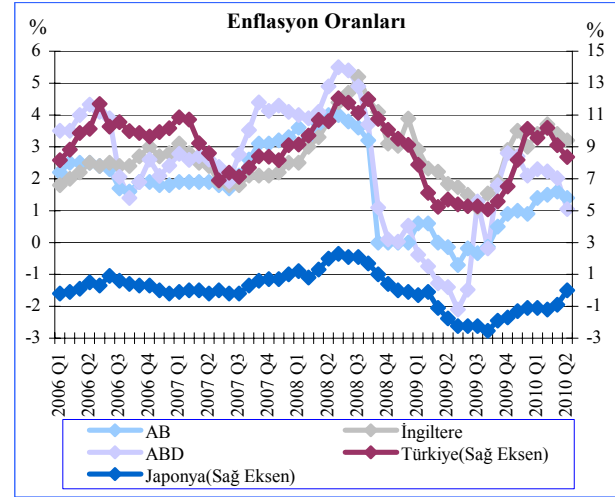
İngiltere'de 2010 yılı ikinci çeyrek sonu itibarıyla yıllık enflasyon oranı, yüzde 2,0 oranındaki beklentinin çok üzerinde, yüzde 3,2 oranında gerçekleşmiştir. Önümüzdeki dönemde, petrol ve ithal ürünlerin fiyatlarındaki artış eğiliminin kırılmasına bağlı olarak enflasyonun düşeceği beklenmektedir. Fakat yine de, katma değer vergisi oranlarındaki artışların devam etmesi nedeni ile enflasyon oranının beklentinin üzerinde gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

Japonya'da 2009 yılı birinci çeyreğinde başlayan deflasyon süreci, 2010 yılı ikinci çeyreğinde de devam etmiştir. Ülkede deflasyon baskısını ortadan kaldırmaya yönelik alınan tedbirlerin etkilerinin görülmeye başlamasıyla 2009 yılı Ekim ayında yüzde -2,5 seviyesine kadar yükselen enflasyon oranı artmaya başlamıştır. Buna göre 2010 yılı birinci çeyreği sonunda bir önceki yıla göre yüzde -1,1 oranında gerçekleşen enflasyon oranı 2010 yılı ikinci çeyrek sonunda yıllık bazda yüzde -0,7 oranında gerçekleşmiştir. Japonya ekonomisinde deflasyonun 2011 yılı

çinde ortadan kalkabileceği tahmin edilmektedir.

Türkiye'de 2010 yılı birinci çeyreği itibarıyla yıllık yüzde 9,6 seviyesine yükselen enflasyon oranı, 2010 yılı ikinci çeyreğinde yüzde 0,33 oranında düşmüş ve yıllık yüzde 8,4 seviyesine gerilemiştir. Bu gelişmenin ana nedeninin gıda fiyatlarındaki düşüş ve emtia fiyatlarındaki gevşeme olduğu, fakat dönemler itibarıyla iç talepteki göreceli toparlanmaya rağmen toplam talep gelişmelerine bağlı olarak enflasyonun baskı altında kalmaya devam ettiği ifade edilmektedir.

Grafik 1.4

Not: Uyumlaştırılmış Tüketici Fiyat Endeksi, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde değişim.

Kaynak: İlgili Ülke Merkez Bankaları

Politika Faiz Oranları

2008 yılı son çeyreği içinde küresel krizin belirginleşmesi ile birlikte Merkez Bankaları faiz indirimlerine başlamış ve 2009 yılı ikinci çeyreği itibarıyla politika faiz oranları yüzde sıfır - bir aralığına gerilemiştir. Gelişmiş ülke merkez bankaları, ekonomik toparlanmanın istenilen seviyede olmaması ve enflasyonist baskıların henüz zayıf olması nedeniyle, gevşek para politikalarını 2010 yılı ikinci çeyreği içinde de sürdürmüşler, buna bağlı olarak ise politika faiz oranlarında değişikliğe gitmemişlerdir.

Amerika Merkez Bankası (FED) 2008 yılsonu itibarıyla yüzde 0,25 seviyesine çektiği politika faiz oranını 2010 yılı ikinci çeyreğinde de değiştirmemiştir. FED ikinci çeyrek içerisinde ekonomik aktivitedeki toparlanmanın devam ettiği, işgücü piyasalarındaki bozulmanın yavaşladığını vurgularken, büyüme sürecinin kredi koşullarının da etkisi ile uzun vadeli olacağı vurgulamış ve buna bağlı olarak para politikasının bir süre daha değiştirilmeyeceği ifade edilmiştir.

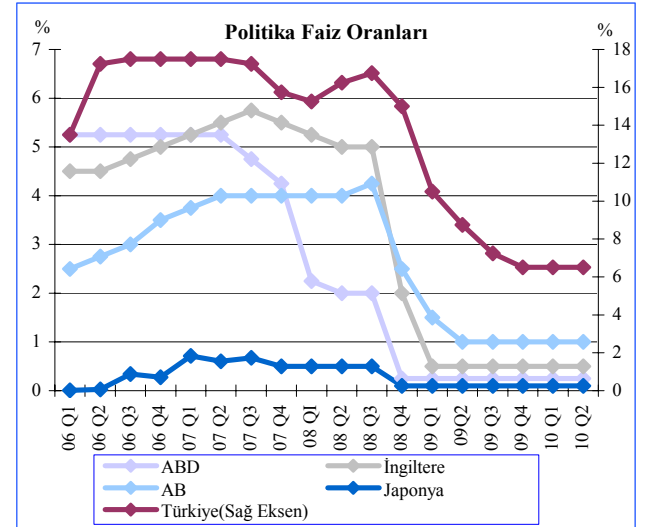
2009 yılı ikinci çeyrek sonu itibarıyla faiz oranlarını yüzde 1,00 seviyesine çeken **Avrupa Merkez Bankası (ECB)**, 2010 yılı ikinci çeyreğinde de kısa vadeli faiz oranlarını beklentiler dahilinde değiştirmemiştir.

İngiltere Merkez Bankası (BOE), 2009 yılı birinci çeyrek sonu itibarıyla politika faiz oranlarını yüzde 0,50 seviyesine çekmiş ve bu tarihten itibaren politika faiz oranında değişikliğe gitmemiştir.

2010 yılı ikinci çeyreği içinde ekonominin toparlanmaya devam ettiği fakat yurtiçi talebin henüz beklenen seviyeye ulaşmadığını belirten **Japonya Merkez Bankası (BOJ)** 2008 yılı son çeyreğinde iki seferde 20'şer baz puan indirime giderek 0,10 seviyesine çektiği politika faiz oranını değiştirmemiştir.

2010 yılı ikinci çeyrekte açıklanan veriler iktisadi faaliyetteki toparlanmanın devam ettiği, iç talep görece olarak istikrarlı bir artış sergilerken dış talebe ilişkin belirsizliklerin giderek arttığı görülmektedir. İmalat sanayi kapasite kullanım oranının kriz öncesi seviyeye ulaşmasının zaman alacağı, istihdam koşullarındaki iyileşmenin ise devam etmekte birlikte halen yüksek seviyede olduğu görülmektedir. Bu gelişmeler doğrultusunda, **Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB)** 2010 yılı ikinci çeyrek sonunda kısa vadeli faiz oranlarını değiştirmeyerek, yüzde 6,50 seviyesinde bırakmıştır.

Grafik 1.5

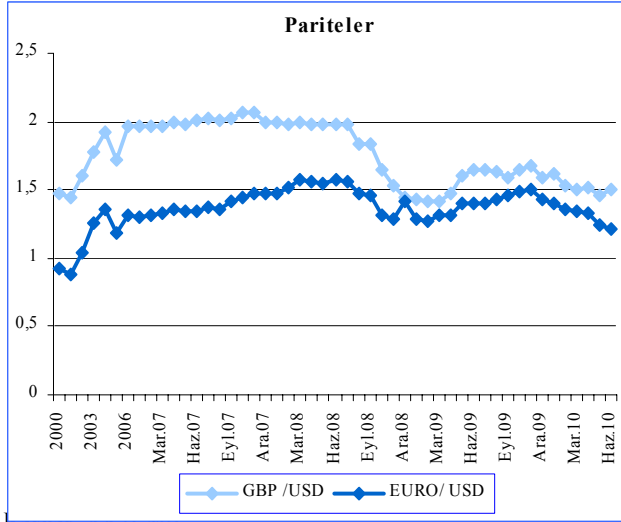

Kaynak: İlgili Ülke Merkez Bankaları

Kur ve Pariteler

Avro/Dolar paritesi global ekonomiye ilişkin belirsizlikler ve Fed'in ABD ekonomisindeki toparlanma sürecini desteklemek amacıyla hazine tahvili alacağını açıklamasının ardından 2010 Haziran sonu itibarıyla 1,2204 seviyesine gerilemiştir. 2009 yılı sonu itibarıyla Sterlin karşısında 1,5787 seviyelerinde bulunan dolar, 2010 yılı Mart sonu itibarıyla 1,5073, 2010 yılı Haziran sonu itibarıyla 1,5054 seviyesine gerilemiştir. Buna göre Dolar 2010 yılı ikinci çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre, sterline karşı yüzde 0,13, Avro'ya karşı ise yüzde 9,52 değer kazanmıştır.

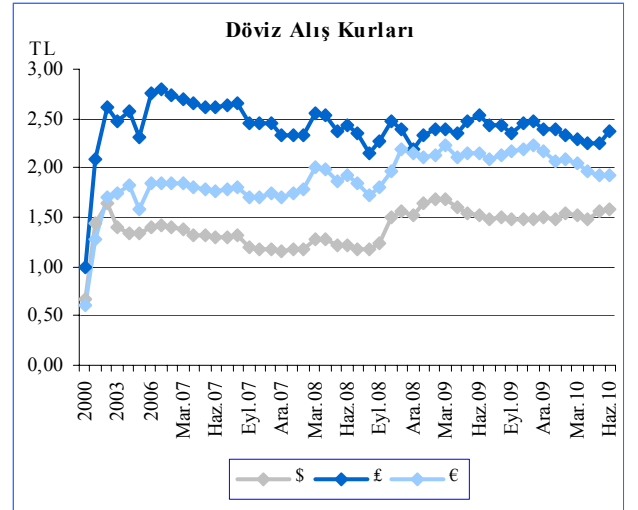
Grafik 1.6

Kaynak: KKTCCMB

2010 yılı birinci çeyrek sonu itibarıyla Dolar, Avro ve Sterlin karşısında sırasıyla 1,5215, 2,0523 ve 2,2924 seviyelerinde işlem gören Türk Lirası, 2010 yılı ikinci çeyrek sonu itibarıyla bir önceki çeyreğe göre Avro'ya karşı değer kazanırken, Dolar ve Sterlin'e karşı değer kaybetmiştir. 2010 yılı birinci çeyrek sonunda Türk Lirası Euro'ya karşı bir önceki çeyrek sonuna göre yüzde 6,37 oranında değer kazanarak 1,9216'ya, Sterlin ve Dolar'a karşı ise sırasıyla yüzde 1,50 ve yüzde 3,50 değer kaybederek 2,2924 ve 1,5748 seviyelerine ulaşmıştır.

Grafik 1.7

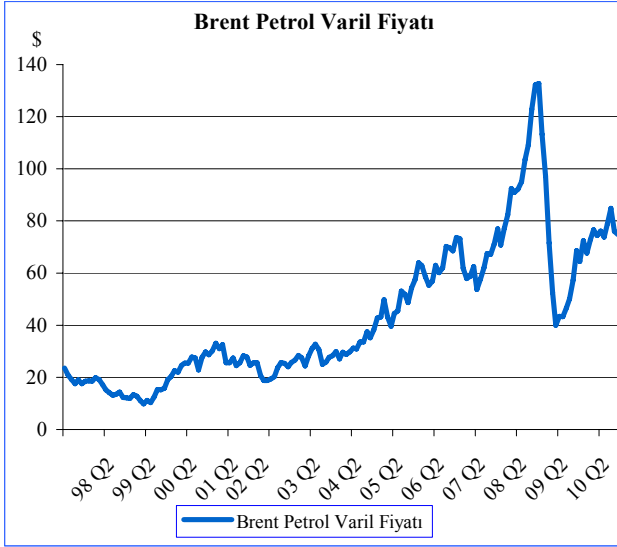

Kaynak: KKTCCMB

Petrol

2010 yılı ikinci çeyreğinde başta ABD ekonomisi olmak üzere gelişmiş ülke ekonomilerinde yavaşlama sinyallerinin güçlenmesi ile birlikte 2010 Mart ayı sonunda 78,83 \$/varil seviyesine kadar yükselen petrol fiyatları 2010 Haziran ayı itibarıyla 74,76 \$/varil seviyesine gerilemiştir.

Grafik 1.8

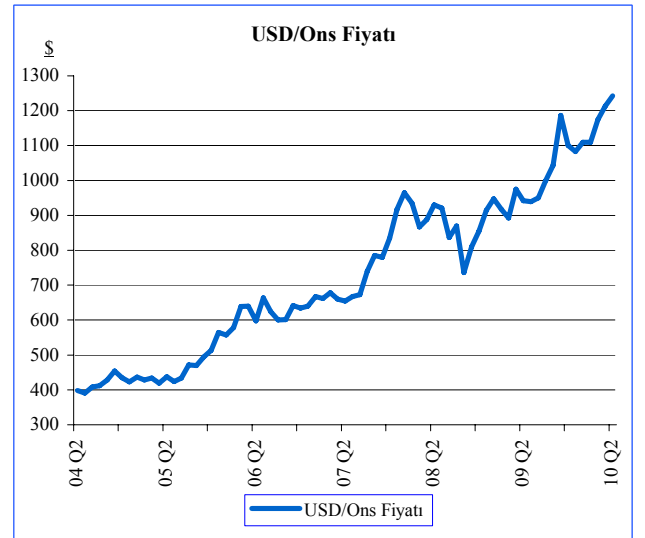

Not: Avrupa Brent Petrol Spot Varil Başına Dolar Fiyatı (FOB)
Kaynak: ABD Resmi Enerji İstatistikleri Kurumu

Altın

Küresel finansal kriz döneminde yatırımcıların güvenli yatırım araçlarına yönelmeleri 2009 yılı Aralık ayında 1.100,31 \$/ons seviyesinde bulunan altın fiyatının 2010 yılı birinci çeyreği içinde 1.109,82 \$/ons seviyesine yükselmesini sağlamıştır. 2010 ikinci çeyreğinde de bu artış devam etmiş 2010 yılı Haziran sonu itibarıyla altın fiyatı 1242,30 \$/ons seviyesine yükselmiştir.

Grafik 1.9

Kaynak: İAB

2. İSTİHDAM VE FİYATLAR

İstihdam

KKTC Çalışma Dairesi Müdürlüğü tarafından hazırlanan işsizlik verilerine göre 2009 yılı ikinci çeyreğinde 2.016 olan toplam kayıtlı işsiz sayısının 2010 yılı ikinci çeyreğinde yüzde 14,48 oranında azaldığı ve 678'i erkek, 1.046'sı kadın olmak üzere toplam 1.724 kişiye gerilediği görülmektedir. 2009 yılı ikinci çeyreğinde ise toplam aktif kayıtlı işsiz 925'i erkek, 1.091'i ise kadınlardan oluşmaktadır. 2010 yılı ikinci çeyrek dönemi cinsiyet kompozisyonuna göre incelendiği zaman aktif kayıtlı işsizlerin yüzde 39,32'sinin erkeklerden, yüzde 60,68'inin ise kadınlardan oluştuğu görülmektedir. Bir önceki yılın aynı çeyreğinde bu oranlar sırasıyla yüzde 45,88 ve yüzde 54,12 olarak gerçekleşmiştir. 2010 yılı ikinci çeyreğinde erkek kayıtlı işsiz sayısının yıllık bazda yüzde 26,70, kadın kayıtlı işsiz sayısının ise aynı dönem içerisinde yüzde 4,12 oranında azaldığı görülmektedir.

Tablo 2.1

İş İsteği İle Bekleyen Aktif Kayıtlı İşsizlerin Dağılımı							
	2009				2010		Yüzde değişim (%) 09-Q2 10-Q2
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	
Erkek	861	925	776	750	780	678	-26,70
Kadın	888	1.091	1.074	749	794	1.046	-4,12
Toplam	1.749	2.016	1.850	1.499	1.574	1.724	-14,48

Kaynak: Çalışma Dairesi

Çalışma Dairesi'ne kayıtlı aktif işsizlerin genel görünümü Tablo 2.2'de incelenmektedir. Buna göre 2010 yılı Mayıs sonu itibarıyla iş isteğiyle bekleyen 709'u erkek, 762'si kadın olmak üzere toplam 1.471 kişi olduğu, ay içinde iş isteğiyle müracaat eden 221'i erkek ve 545'i kadın toplam 766 kişi ile bu sayının 2.237'ye yükseldiği görülmektedir. Haziran ayı içinde kayıttan düşen 488 kişi ve bir işe yerleştirilen 25 kişi ile birlikte Haziran sonu itibarıyla iş

isteğiyle bekleyenlerin sayısı 1.724 kişiye yükselmiştir.

Tablo 2.2

Aktif İşsizlik Kayıtlarının Genel Görünümü			
	Erkek	Kadın	Toplam
2010 Mayıs Sonu İtibarıyla İş İsteğiyle Bekleyenler	709	762	1.471
Ay İçinde İş İsteğiyle Müracaat Edenler	221	545	766
Ay İçinde İşe Yerleştirilenler	13	12	25
Ay İçinde Kayıttan Düşenler	239	249	488
2010 Haziran Sonu İtibarıyla İş İsteğiyle Bekleyenler	678	1046	1.724

Kaynak: Çalışma Dairesi

2010 yılı Haziran sonuna göre kayıtlı aktif işsizlerin yaş gruplarına göre dağılımının incelendiği tabloda en yüksek paya, yüzde 34,80 ile 600 kişiden oluşan 20-29 yaş grubunun sahip olduğu gözlenmektedir. 422 kişiden oluşan 30-39 yaş grubu yüzde 24,48'lik payla ikinci sırada yer alırken, üçüncü sırada, yüzde 23,38'lik pay ile 403 kişiden oluşan 40-49 yaş grubu yer almaktadır. Dördüncü sırada ise yüzde 8,58'lik pay ile 50-59 yaş grubu bulunmaktadır. 19 yaş ve aşağısı grubu yüzde 6,78 payla beşinci sırada yer alırken geriye kalan yüzde 1,98'lik pay 60 yaş ve üzeri grup tarafından temsil edilmektedir.

Tablo 2.3

Mart Sonu İtibarıyla Kayıtlı Aktif İşsizlerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı				
Yaş Grupları	Erkek	Kadın	Toplam	Yüzde Pay (%)
19 Yaş ve Aşağı	69	48	117	6,78
20 - 29 Yaş Arası	204	396	600	34,80
30 - 39 Yaş Arası	175	247	422	24,48
40 - 49 Yaş Arası	156	247	403	23,38
50 - 59 Yaş Arası	62	86	148	8,58
60 Yaş ve Yukarı	12	22	34	1,98
Toplam	678	1.046	1.724	100,00

Kaynak: Çalışma Dairesi

2010 yılı ikinci çeyrek sonunda kayıtlı aktif işsizlerin öğrenim durumuna göre dağılımı Tablo 2.4'de gösterilmektedir. Buna göre toplam 1.724 aktif kayıtlı işsiz 31'i okur-yazar olmayan, 15'i diplomasız okur/yazar, 531'i ilköğretim mezunu, 303'ü ortaokul mezunu, 511'i lise veya dengi bir okul mezunu, 1'i meslek yüksek okulu mezunu, 298'i fakülte-akademi ve 34'ünün ise yüksek lisans diplomasına sahip olduğu görülmektedir.

2010 yılı Haziran sonu itibarıyla kayıtlı aktif işsizlerin öğrenim durumlarına göre toplam içerisindeki paylarına bakıldığında zaman yüzde 1,80'inin okur/yazar olmayan, yüzde 0,87'sinin diplomasız okur/yazar, yüzde 30,80'inin ilköğretim mezunu, yüzde 17,58'inin ortaokul mezunu, yüzde 29,63'ünün lise veya dengi bir okul mezunu, yüzde 0,06'sinin meslek yüksek okulu mezunu, yüzde 17,28'inin fakülte-akademi mezunu, yüzde 1,98'inin ise yüksek lisans diplomasına sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 2.4

İkinci Çeyrek Sonunda Kayıtlı Aktif İşsizlerin Öğrenim Durumuna Göre Dağılımı

Öğrenim Durumu	Erkek	Kadın	Toplam	Yüzde Pay (%)
Okur / Yazar Değil	4	27	31	1,80
Diplomasız Okur Yazar	2	13	15	0,87
İlköğretim Mezunu	212	319	531	30,80
Ortaokul Mezunu	159	144	303	17,58
Lise / Kolej Mezunu	100	176	276	16,00
Meslek Lisesi Mezunu	93	132	225	13,05
Pratik Sanat Okulu Mezunu	5	5	10	0,58
Meslek Yüksek Okulu Mezunu	1	-	1	0,06
Fakülte Akademik Mezunu	94	204	298	17,28
Yüksek Lisans	8	26	34	1,98
Genel Toplam	678	1.046	1.724	100,00

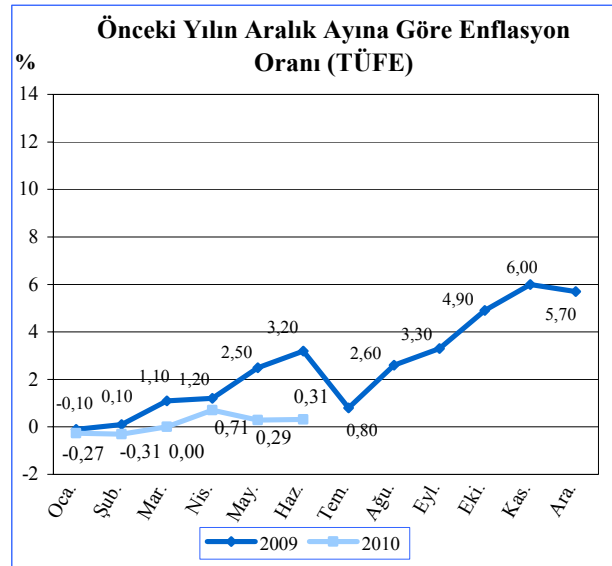
Kaynak: Çalışma Dairesi

Enflasyon

2008 yılı son çeyreğinde başlayan küresel kriz ile birlikte bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de enflasyon oranlarının hızla gerilediği görülmektedir. Buna göre 2009 yılı Ocak ayında yüzde 12,70 olan yıllık enflasyon oranı 2009 yılı sonunda yıllık yüzde 5,70'e, 2010 yılı Haziran ayı itibarıyla ise yıllık yüzde 3,22 seviyesine gerilemiştir.

2009 yılı Aralık ayına göre 2010 yılı ikinci çeyreğinde gerçekleşen enflasyon oranlarını 2009 yılı aynı dönemi ile kıyaslayacak olursak, 2010 yılı Nisan ayında yüzde 0,71 olan enflasyon oranı, Mayıs ayında yüzde 0,29 gerilemiş, Haziran ayında ise yüzde 0,31 oranına yükselmiştir. 2009 yılı aynı ayları için enflasyon oranlarının sırasıyla yüzde 1,20, yüzde 2,50, ve yüzde 3,20 olarak gerçekleştiği görülmektedir.

Grafik 2.1

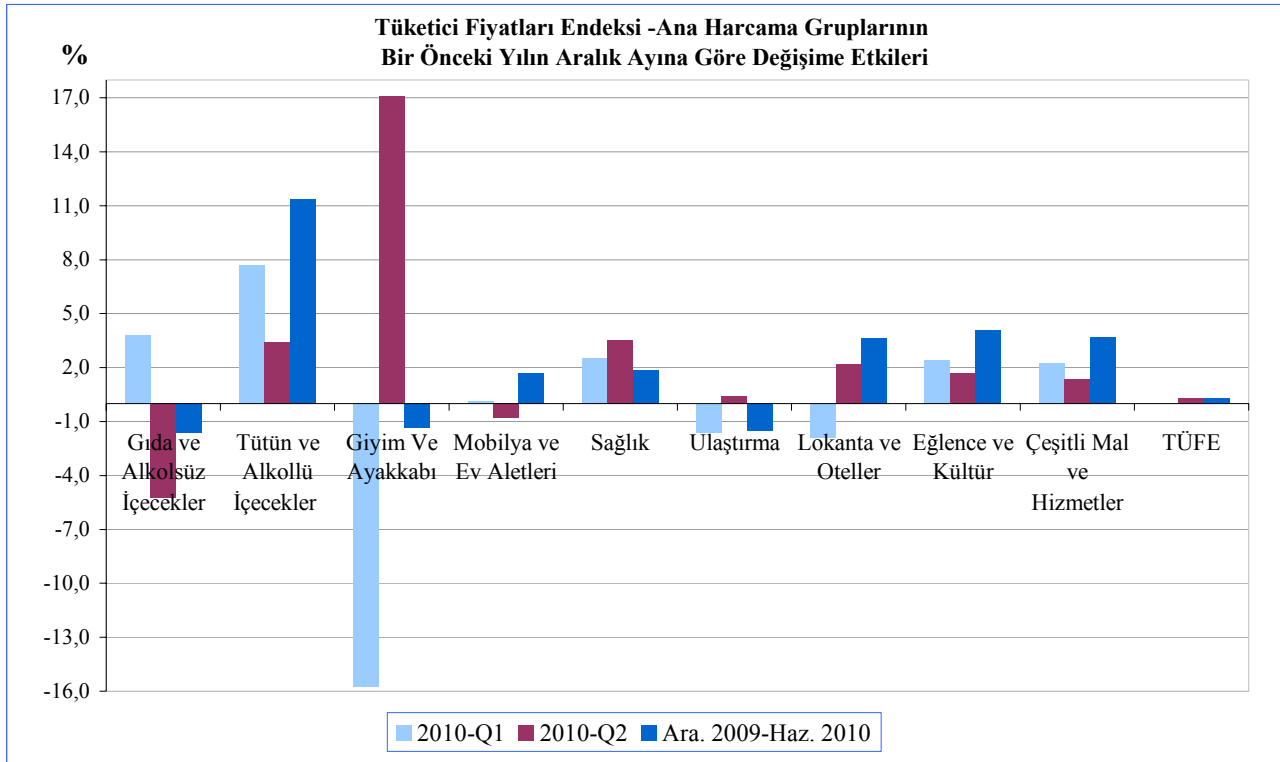

Kaynak: DPÖ

Ana harcama gruplarına göre tüketici fiyatları endeksine bakıldığı zaman, 2010 yılı ikinci çeyreğinde giyim ve ayakkabı alt grubunda yüzde 17,10, tütün ve alkollü içecekler alt grubunda yüzde 3,42 ve sağlık alt grubunda yüzde 3,52 oranında fiyat artışına karşın gıda ve alkolsüz içecekler alt kaleminde yüzde 5,24 oranındaki fiyat azalışı gerçekleşmiştir. Giyim ve ayakkabı alt grubu, mobilya ve ev aletleri alt grubu, gıda ve alkolsüz içecekler alt grubu ve ulaştırma sektörlerinde 2010 yılı ikinci çeyreğinde önemli bir değişiklik gözlenmemiştir.

2010 yılı ikinci çeyrek sonunda, bir önceki yılın aralık ayına göre TÜFE yüzde 0,31 oranında artış göstermiştir. Yılın ikinci çeyreği sonunda TÜFE’de meydana gelen bu artışta tütün ve alkollü içecekler alt grubunda gerçekleşen yüzde 11,39, eğlence ve kültür alt grubunda gerçekleşen yüzde 4,11, çeşitli mal ve hizmetler alt grubunda gerçekleşen yüzde 3,67 ve lokanta ve oteller alt grubunda gerçekleşen yüzde 3,62 artış etkili olmuştur. Aynı dönem içerisinde eğitim alt sektöründe ise yüzde 6,76 oranında fiyat gerilemesi olmuştur.

Grafik2.2

Kaynak: DPÖ

2009 ve 2010 yılı aylık Tüketici Fiyat Endeksi değerleri ve değişim oranları Tablo 2.5’de verilmektedir. Buna göre yıllık bazda 2009 yılında gözlenen düşüş trendi 2010 yılı ilk iki çeyreğinde dalgalı bir seyir izlemiştir. 2009 yılı Nisan ayında yüzde 9,10, Mayıs ayında yüzde 8,80, Haziran ayında ise yüzde 7,70 oranında gerçekleşen yıllık enflasyon oranı, 2010 yılı aynı ayları için sırası ile yüzde 4,86, 4,11 ve 3,22 oranında gerçekleşmiştir.

2010 yılı Tüketici Fiyat Endeks değerleri aylık bazda incelendiği zaman, 2009 yılı Nisan ayında yüzde 0,10, Mayıs ayında yüzde 1,30 ve Haziran ayında yüzde 0,70 oranında gerçekleşen fiyat artışını, 2010 yılı aynı aylarında sırası ile yüzde 0,71, yüzde -0,42 ve yüzde 0,03 oranında fiyat değişimleri izlemiştir.

Tablo 2.5

Tüketici Fiyat Endeksi (2008=100 Temel Yılı) Endeks Değerleri ve Değişim Oranları					
Yıllar	Aylar	Aylık	Yıl Sonuna Göre	Yıllık	
2009		-0,1	-0,1	12,7	-0,1
		0,1	0,1	12,2	0,1
		1,0	1,1	11,6	1,0
		0,1	1,2	9,1	0,1
		1,3	2,5	8,8	1,3
		0,7	3,2	7,7	0,7
		-2,3	0,8	3,6	-2,3
		1,7	2,6	5,6	1,7
		0,7	3,3	3,6	0,7
		1,5	4,9	3,9	1,5
		1,1	6,0	4,3	1,1
		-0,3	5,7	5,7	-0,3
2010		-0,27	-0,27	3,71	-0,27
		-0,05	-0,31	4,02	-0,05
		0,31	0,00	3,10	0,31
		0,71	0,71	4,86	0,71
		-0,42	0,29	4,11	-0,42
		0,03	0,31	3,22	0,03

Kaynak: DPÖ

3. DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER

İthalat

2010 yılı Nisan-Haziran döneminde KKTC ithalatı 2009 yılı aynı dönemine göre TL bazında yüzde 10,37 oranında artarak 611,0 milyon TL seviyesinde gerçekleşmiştir. 2009 yılı ikinci çeyreğinde gerçekleşen toplam ithalatın Dolar bazında tutarına bakıldığı zaman, 351,5 milyon Dolar olan toplam tutarının, 2010 yılı aynı döneminde yüzde 13,00 oranında artarak 397,2 milyon Dolar'a yükseldiği görülmektedir.

2010 yılı ilk iki çeyreği toplam ithalatında, 2009 yılı aynı dönemine göre TL bazında yüzde 12,74, Dolar bazında yüzde 19,00 oranında artış gerçekleşmiştir. Buna göre 2009 yılı ilk altı ayında toplam 615,8 milyon Dolar olan toplam ithalat 2010 yılı aynı döneminde 732,8 milyon Dolar'a yükselmiştir. 2010 yılı ilk iki çeyreğinde 2009 yılı aynı dönemine göre Türk Lirası'nın Dolar'a karşı yüzde 7 civarında değerlendirilmesine rağmen ithalatın dolar bazında değişim oranının TL'den daha hızlı bir artış göstermesi ithalatta reel bir artış olduğuna işaret etmektedir.

Tablo 3.1

	Çeyrek Dönemler İtibarıyla Yıllık İthalat									
	TL (Milyon)					ABD \$ (Milyon)				
	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam
2008	501,1	624,5	563,4	468,6	2.157,6	416,4	494,0	466,3	304,3	1.681,0
2009	438,0	552,7	458,9	611,2	2.060,8	264,3	351,5	306,2	410,7	1.332,7
2010	505,9	611,0	-	-	1.116,9	335,6	397,2	-	-	732,8

Not: Elektrik üretiminde kullanılan yakıt ithalatı hariçtir.

Kaynak: Ticaret Dairesi

2010 yılı ilk altı ayında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti toplam ithalatı içerisinde en fazla paya sahip ilk beş mal grubunu sırasıyla taşıt araçları, yakıt, ilaç, mobilya ve aksesuarları ve konfeksiyon alt grupları oluşturmaktadır. 2010 yılı ikinci çeyrek sonunda ilk sırada yer alan taşıt araçları ithalatı toplam tutarı 56,8 milyon Dolar, ikinci sırada yer alan yakıt ithalatı 46,9 milyon Dolar, üçüncü sırada yer alan ilaç ithalatı 17,3 milyon Dolar, dördüncü sırada yer alan mobilya ve aksesuarları ithalatı 16,2 milyon dolar ve beşinci sırada olan konfeksiyon ithalatı 16,0 milyon Dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. 2009 yılı aynı döneminde söz konusu mal gruplarının ithalat miktarı sırası ile 58,8, 30,6, 12,9, 9,3 ve 13,3 milyon Dolar olarak gerçekleşmiştir.

2010 yılı ikinci çeyreğinde taşıt araçları ithalatının bir önceki çeyreğe göre yüzde 10,37 oranında arttığı, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 24,36 oranında azaldığı görülmektedir.

2010 yılı ikinci çeyreğinde yakıt ithalatı bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 43,57 oranında artarak 25,7 milyon Dolar'a ulaşmıştır. 2010 yılı ilk altı ayında ise yakıt ithalatında yüzde 53,26 oranında artış gerçekleştiği görülmektedir.

İlaçlar ithalat tutarı 2010 yılı ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 51,66, bir önceki döneme göre yüzde 10,97, oranında artış göstererek 9,1 milyon Dolar tutarında gerçekleşmiştir.

2010 yılı ilk altı aylık dönem sonunda toplam ithalat içerisinde en fazla paya sahip dördüncü mal grubu olan mobilya ve aksesuarları kalemi, 2010 yılı ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 75,47 oranında artarak 9,3 milyon Dolar tutarında gerçekleşmiştir.

2010 yılı ilk çeyreğinde 5,9 milyon dolar tutarında gerçekleşen konfeksiyon ithalatı 2010 yılı ikinci çeyreğinde yüzde 71,18 oranında artarak 10,1 milyon Dolar seviyesine yükselmiştir. 2010 yılı ikinci çeyreğinde konfeksiyon ithalatının 2009 yılı aynı dönemine göre yüzde 16,09 oranında arttığı görülmektedir.

Tablo 3.2

ABD \$ (Milyon)	İthalatta Tutar Bazında En Fazla Paya Sahip İlk Beş Mal Grubu										
	2009					2010					
Mal Grubu	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam	Mal Grubu	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam
Taşıt Araçları	19,4	39,4	21,6	29,2	109,6	Taşıt Araçları	27,0	29,8	-	-	56,8
Yakıt	12,7	17,9	19,3	22,9	72,8	Yakıt	21,2	25,7	-	-	46,9
Konfeksiyon	4,6	8,7	6,3	12,6	32,2	İlaçlar	8,2	9,1	-	-	17,3
İlaçlar	6,9	6,0	6,7	8,9	28,5	Mobilya ve Aksesuarları	6,9	9,3	-	-	16,2
Mobilya ve Aksesuarları	4,0	5,3	7,3	6,1	22,7	Konfeksiyon	5,9	10,1	-	-	16,0

Kaynak: Ticaret Dairesi

2009 yılında ithalatın çeyrek dönemler arasında dalgalı bir seyir izlemesi ithalat vergisi gelirlerinin de dönemsel olarak dalgalanmasına neden olmuştur. 2009 yılı ikinci ve dördüncü çeyreğinde birer önceki çeyreklere göre artan ithalat miktarları, aynı dönemlerde ithalat vergisi miktarlarının da artmasına neden olmuştur. 2009 yılında toplam 224,6 milyon TL ithalat vergisi geliri elde edildiği görülmektedir.

2010 yılı ikinci çeyreğinde ithalat vergisi gelirleri, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 18,51 oranında artış göstererek 59,4 milyon TL'den 70,4 milyon TL'ye yükselmiştir. 2009 yılı ilk altı ayında toplam 105,1 milyon TL olan ithalat vergisi gelirleri 2010 yılı aynı dönemde yüzde 13,89 oranında artarak 119,7 milyon TL seviyesine ulaşmıştır.

Tablo 3.3

TL (Milyon)	İthalat Vergisi Gelirlerinin Dönemsel Dağılımı ve Yüzde Değişimi (%)				
	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam
2009	45,7	59,4	54,5	65,0	224,6
2010	49,3	70,4	-	-	119,7
Yüzde Değişim (%)	7,88	18,51	-	-	

Kaynak: Hazine ve Muhasebe Dairesi

2010 yılı ikinci çeyrek ithalat vergisi gelirleri bir önceki çeyreğe göre yüzde 42,80 oranında artış göstermiştir.

Tablo 3.4

İthalat Vergisi Gelirlerindeki Yüzde Değişimlerin Çeyrek Dönemler Bazında Karşılaştırılması			
(Yüzde Değişim %)			
09-Q3:09-Q2	09-Q4:09-Q3	10-Q1:09-Q4	10-Q2-10-Q1
-8,14	19,06	-24,15	42,80

Kaynak: Hazine ve Muhasebe Dairesi

Tablo 3.5’de KKTC ithalatında yer alan sigara, yakıt, meşrubat-meyve suyu, LPG ve hayvan yemleri ithal miktarları incelenmiştir. Kalemler arasında karşılaştırma yapmak, her birinin farklı ağırlık birimleri ve sayısal değerlerle ölçülmesinden dolayı mümkün olmaması nedeni ile söz konusu seçilmiş kalemlerin gelişimi kendi içerisinde değerlendirilmiştir.

KKTC’ye yapılan sigara ithalat miktarı 2010 yılı ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 9,60 oranında artarak 160,3 milyon adetten 175,7 milyon adete yükselmiştir. Söz konusu oranın bir önceki çeyreğe göre yüzde 24,00 oranında arttığı görülmektedir.

2009 yılı ikinci çeyreğinde 63,6 milyon litre olan yakıt kalemi ithalat toplamı, 2010 yılı aynı döneminde yüzde 3,46 oranında artarak 65,8 milyon litreye yükselmiştir. 2009 yılı ilk altı ayında toplam 118,9 milyon litre olan yakıt ithalatı 2010 yılı aynı döneminde yüzde 3,53

oranında artarak 123,1 milyon litre seviyesine yükselmiştir.

Meşrubat-meyve suyu ithalat miktarı 2010 yılı ikinci çeyreğinde, 2009 yılı aynı dönemine kıyasla yüzde 34,78 oranında artarak 4,6 milyon litre’den 6,2 milyon litre’ye yükselmiştir. 2010 yılı birinci çeyreğine göre söz konusu miktar yüzde 77,14 oranında artmıştır.

LPG 2010 yılı ikinci çeyrek ithalat miktarına bakıldığı zaman, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 5,55 oranında artış, bir önceki döneme göre yüzde 45,71 oranında azalış olduğu, böylece LPG ithalat miktarının 3,8 milyon kg. olarak gerçekleştiği görülmektedir.

2010 yılı ikinci çeyreğinde 0,7 milyon ton olarak gerçekleşen hayvan yemleri ithalatı 2009 yılı aynı dönemine göre yüzde 16,66 oranında azalmıştır. 2010 yılı ilk altı ayında ise toplam 1,6 milyon ton hayvan yemi ithalatı yapılmıştır.

Tablo 3.5

Seçilmiş İthal Ürünlerinin Miktarlara Göre Dağılımı

Mal Grubu	2009					Toplam	Mal Grubu	2010					Toplam
	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam			Q1	Q2	Q3	Q4		
Sigara (Milyon Adet)	136,6	160,3	155,4	163,9	616,2	Sigara (Milyon Adet)	141,7	175,7	-	-	317,4		
Yakıt (Milyon Lt)	55,3	63,6	55,0	63,0	236,9	Yakıt (Milyon Lt)	57,3	65,8	-	-	123,1		
Meşrubat-M.Suyu (Milyon Lt)	2,9	4,6	5,5	3,9	16,9	Meşrubat-M.Suyu (Milyon Lt)	3,5	6,2	-	-	9,7		
LPG Gazı (Milyon Kg)	7,9	3,6	2,9	6,7	21,1	LPG Gazı (Milyon Kg)	7,0	3,8	-	-	10,8		
Hayvan Yemleri (Milyon Ton)	2,3	0,6	0,6	1,5	5,0	Hayvan Yemleri (Milyon Ton)	0,9	0,7	-	-	1,6		

Kaynak: Ticaret Dairesi

İhracat

KKTC'nin 2010 yılı Ocak-Haziran dönemini kapsayan ilk altı aylık toplam ihracatı, TL bazında bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 35,49 oranında artarak, 87,8 milyon TL seviyesinde gerçekleşmiştir. Dolar bazında karşılaştırıldığında, 2009 yılı ilk iki çeyreğinde 40,4 milyon Dolar olan toplam ihracat tutarının, 2010 yılının aynı döneminde yüzde 43,56

oranında artarak 58,0 milyon Dolar'a yükseldiği gözlenmektedir.

2009 yılı ikinci çeyreğinde 37,2 milyon TL olan ihracat tutarı, 2010 yılı aynı çeyreğinde yüzde 36,56 oranında artarak 50,8 milyon TL'ye, Dolar bazında ise yüzde 41,35 oranında artarak 23,7 milyon dolardan 33,5 milyon Dolar'a yükselmiştir.

Tablo 3.6

Çeyrek Dönemler İtibarıyla Yıllık İhracat										
Dönem	TL (Milyon)					ABD \$ (Milyon)				
	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam
2008	27,6	36,3	16,7	13,8	94,4	23,0	28,7	13,8	9,00	74,5
2009	27,6	37,2	17,5	18,5	100,8	16,7	23,7	11,7	12,4	63,5
2010	37,0	50,8	-	-	87,8	24,5	33,5	-	-	58,0

Kaynak: Ticaret Dairesi

2010 yılı ilk iki çeyreğinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nden yapılan ihracatın toplam tutar bazında değerleri göz önünde bulundurulduğu zaman, en fazla paya sahip ilk beş mal grubu sırasıyla narenciye, süt ürünleri, rakı, hurda ve döküntüleri ve konfeksiyon kalemlerinden oluşmaktadır.

Narenciye ihracatı 2010 yılı ikinci çeyreğinde en fazla paya sahip birinci mal grubu olmuştur. 2009 yılı ikinci çeyreğinde 8,3 milyon Dolar olarak gerçekleşen narenciye ihracatı 2010 yılı aynı döneminde yüzde 93,98 oranında artarak 16,1 milyon Dolar'a yükselmiştir.

KKTC ihracatında ikinci sırada yer alan süt ürünleri kalemi ihracatı, 2010 yılı ikinci çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre yüzde 4,54, 2009 yılı aynı dönemine göre yüzde 7,81 oranında artarak 6,9 milyon Dolar olarak gerçekleşmiştir. 2009 yılı ilk altı ayında 10,5 milyon Dolar olan süt ürünleri ihracatı 2010 yılı aynı döneminde yüzde 28,57 oranında artarak 13,5 milyon Dolar'a yükselmiştir.

2010 yılı Nisan-Haziran döneminde rakı ihracatı bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 16,66, bir önceki çeyreğe göre yüzde 180,00 oranında artarak 2,8 milyon dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. 2009 yılı ilk altı ayında 3,9 milyon dolar olarak gerçekleşen Rakı ithalatı 2010 yılı aynı döneminde yüzde 2,56 oranında azalarak 3,8 milyon dolara gerilemiştir.

2010 yılı ikinci çeyreğinde 1,9 milyon dolar tutarında ihraç edilerek dördüncü sırada yer alan hurda ve döküntüleri ihracatı 2009 yılı ikinci çeyreğine göre yüzde 171,43, bir önceki çeyreğe göre yüzde 216,66 oranında artış göstermiştir.

Konfeksiyon ihracatı 2010 yılı Nisan-Haziran döneminde 0,7 milyon dolar tutarla beşinci sırada yer almıştır. 2010 yılı ikinci çeyrek konfeksiyon ihracatında, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 16,66 oranında artış, bir önceki çeyreğe göre yüzde 36,36 oranında azalış gerçekleşmiştir.

Tablo 3.7

ABD \$ (Milyon)	İhracatta Tutar Bazında En Fazla Paya Sahip İlk Beş Mal Grubu										
	2009					2010					
Mal Grubu	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam	Mal Grubu	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam
Süt Ürünleri	4,1	6,4	4,5	5,1	20,1	Narenciye	10,7	16,1	-	-	26,8
Narenciye	5,2	8,3	0	0,4	13,9	Süt Ürünleri	6,6	6,9	-	-	13,5
Rakı	1,5	2,4	2,7	1,8	8,4	Rakı	1,0	2,8	-	-	3,8
Hurda ve Döküntüleri	1,4	0,7	0,6	1,5	4,2	Hurda ve Döküntüleri	0,6	1,9	-	-	2,5
Konfeksiyon	0,5	0,6	0,8	0,4	2,3	Konfeksiyon	1,1	0,7	-	-	1,8

Kaynak: Ticaret Dairesi

Tablo 3.8 KKTC ihracatında önem arz eden ihraç ürünlerinin miktarlara göre dağılımı gösterilmektedir. 2009 ve 2010 yılı çeyrek dönemler itibarıyla KKTC ihracatında yer alan beş farklı kalem olarak narenciye, hurda ve döküntüleri, süt ürünleri, patates ve rakı kalemlerinin dönemsel ihraç miktarları, her birinin farklı ağırlık birimleri ile ölçülmesinden dolayı kendi içerisinde değerlendirilmiştir.

2010 yılı ikinci çeyrek dönemi narenciye ihracat miktarı bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 26,21 oranında artarak 39,3 milyon Kg.'dan 49,60 milyon kg. seviyesine yükselmiştir. 2009 yılı ilk altı ayında toplam 61,3 milyon kg. miktarında gerçekleşen narenciye ihracatı, 2010 yılı aynı dönemde yüzde 31,65 oranında artarak 80,7 milyon Kg.'a yükselmiştir.

KKTC ihracatı içerisinde önemli bir payı olan hurda ve döküntüleri kaleminin ihracat miktarı, 2010 yılı ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 160,00 oranında artarak 3,0 milyon Kg.'dan 7,8 milyon Kg.'a

yükselmiştir. 2010 yılı ilk altı aylık döneminde ise bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 15,46 oranında azalış gerçekleşmiştir.

Süt ürünleri kalemi ihracat miktarı, 2010 yılı Nisan-Haziran döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 23,53 oranında azalış göstererek 1,7 milyon Kg'dan 1,3 milyon Kg'a gerilemiştir. 2009 yılı ilk altı aylık döneminde toplam 2,9 milyon kg. olan süt ürünleri ihracatı 2010 yılı aynı dönemde yüzde 10,34 oranında azalarak 2,6 milyon kg. seviyesine gerilemiştir.

2009 yılı ikinci çeyreğinde 3,6 milyon kg. olarak gerçekleşen patates ihracatı 2010 yılı aynı çeyreğinde sert bir düşüş yaşamış ve 0,1 milyon kg. seviyesine gerilemiştir.

2010 yılı ikinci çeyrek rakı ihracat miktarı ise bir önceki çeyreğe göre yüzde 300,00, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 33,33 oranında artarak 0,4 milyon litre seviyesine yükselmiştir.

Tablo 3.8

Seçilmiş İhraç Ürünlerinin Miktarlara Göre Dağılımı											
2009						2010					
Mal Grubu	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam	Mal Grubu	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam
Narenciye (Milyon Kg)	22,0	39,3	0	2,1	63,4	Narenciye (Milyon Kg)	31,1	49,6	-	-	80,7
Hurda ve Döküntüleri (Milyon Kg)	6,7	3,0	6,1	4,6	20,4	Hurda ve Döküntüleri (Milyon Kg)	0,4	7,8	-	-	8,2
Süt Ürünleri (Milyon Kg)	1,2	1,7	1,1	1,1	4,0	Süt Ürünleri (Milyon Kg)	1,3	1,3	-	-	2,6
Patates (Milyon Kg)	0,7	3,6	0,5	0	4,8	Patates (Milyon Kg)	1,1	0,1	-	-	1,2
Rakı (Milyon Lt)	0,2	0,3	0,6	0,2	1,3	Rakı (Milyon Lt)	0,1	0,4	-	-	0,5

Kaynak: Ticaret Dairesi

KKTC’de ihracat yapılan ülkeler ele alındığı zaman, ihracatın büyük bir kısmının Türkiye ile gerçekleştirildiği görülmektedir. Bunlara ek olarak, 2005 yılında Yeşil Hat Tüzüğü’nün devreye girmesiyle Güney Kıbrıs’a da ihracat yapılmaya başlanmıştır. Tüzüğün bütünüyle uygulanmamasından dolayı Güney ile yapılan ihracat, toplam KKTC ihracatı içerisinde küçük bir paya sahiptir. Bu oran, düşük bir oran olmakla birlikte yıllar itibarıyla seviyesini koruduğu izlenmektedir.

2010 yılı ilk altı aylık döneminde Güney Kıbrıs’a yapılan ihracat tutarları, 2009 yılı aynı dönemine göre yüzde 22,85 oranında azalarak 3,5 milyon Euro’dan 2,7 milyon Euro’ya gerilemiştir. 2009 yılı ikinci çeyreğinde 2,1 milyon Euro seviyesinde gerçekleşen ihracat miktarı 2010 yılı aynı çeyreğinde yüzde 38,09 oranında gerilemiş ve 1,4 milyon Euro olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 3.9

Euro (€) Milyon	Yeşil Hat Tüzüğü Kapsamında Güney Kıbrıs ile Yapılan İhracat				
	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam
2008	1,4	1,7	2,0	2,0	7,1
2009	1,4	2,1	1,3	1,2	6,0
2010	1,3	1,4	-	-	2,7

Kaynak: Kıbrıs Türk Ticaret Odası

Dış Ticaret Dengesi

2010 yılı ikinci çeyreğinde toplam ithalat 397,2 milyon dolar, toplam ihracat ise 33,5 milyon Dolar olarak gerçekleşmiş, böylece -363,7 milyon Dolar tutarında dış ticaret açığı ortaya çıkmıştır. 2010 yılının ikinci çeyreğinde KKTC dış ticaret dengesindeki açık bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 10,95 oranında artarak -327,8 milyon Dolar’dan -363,7 milyon dolara yükselmiştir. 2010 yılı ikinci çeyrek dış ticaret açığını bir önceki çeyrek ile kıyaslayacak olursak, söz konusu açığın yüzde 16,90 oranında arttığı görülmektedir.

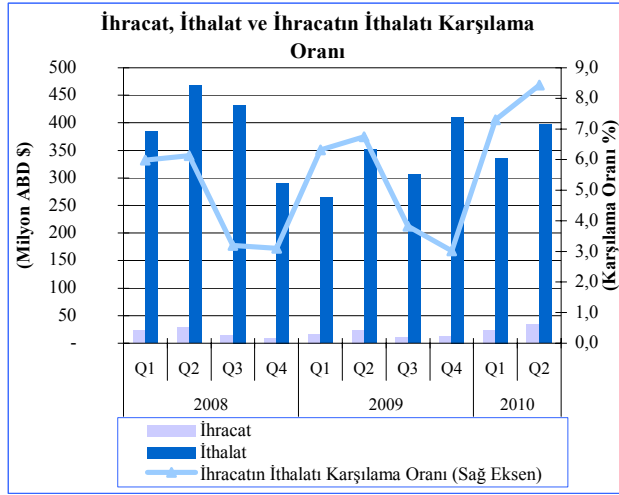
Tablo 3.10

ABD \$ (Milyon)	İthalat, İhracat ve Dış Ticaret Dengesi ile Değişim Oranları								
	2009				2010				Yüzde Değişim (%)
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	2009-Q2 - 2010-Q2
İthalat	264,3	351,5	306,2	410,7	335,6	397,2	-	-	13,00
İhracat	16,7	23,7	11,7	12,4	24,5	33,5	-	-	41,35
Dış Ticaret Açığı	-247,6	-327,8	-294,5	-398,3	-311,1	-363,7	-	-	10,95

Kaynak: Ticaret Dairesi

KKTC’de toplam ihracatın ithalatı karşılama oranı, geçmiş yıllarda olduğu gibi 2010 yılı ilk iki çeyreğinde de düşük seviyede gerçekleşmiştir. Buna göre, 2009 yılı ikinci çeyreğinde yüzde 6,74 oranında gerçekleşen ihracatın ithalatı karşılama oranı 2010 yılı aynı döneminde yüzde 8,43 oranına yükselmiştir. 2010 yılı birinci çeyreğinde ise söz konusu oran yüzde 7,30 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Grafik 3.1

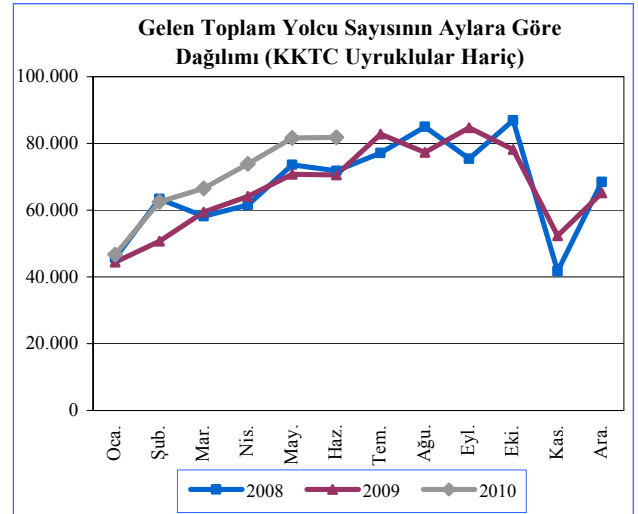
Kaynak: Ticaret Dairesi

Turizm

KKTC turizminin canlanmaya başladığı nisan ayı itibarıyla ülkeye gelen yabancı yolcu sayısında da artış olmuş 2010 yılı Nisan ayında 73,887, Mayıs ayında 81,662 ve Haziran ayında toplam 81,826 yabancı yolcu ülkeye giriş yapmıştır. 2010 yılı ikinci çeyreğinde ülkeye giriş yapan yabancı yolcu sayısı, bir önceki çeyreğe göre yüzde 35,14, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 15,57 oranında artarak 237,375 kişiye ulaşmıştır.

2009 ve 2010 yılı ilk altı aylık dönemlerini karşılaştıracak olursak, 2009 yılı Ocak-Haziran döneminde toplam 359,893 kişi olan yabancı yolcu sayısı, 2010 yılının aynı döneminde 53.128 kişi artarak 413,021 kişiye ulaşmıştır.

Grafik 3.2

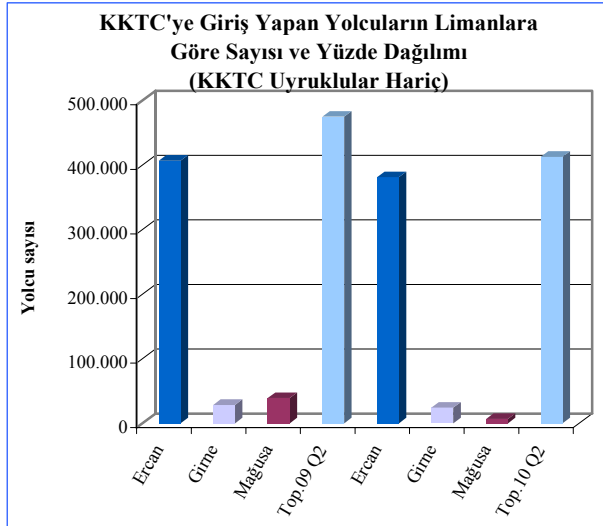

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

Grafik 3.3'de KKTC'ye giriş yapan yabancı yolcuların limanlara göre sayısı ve dağılımı gösterilmektedir. Buna göre ülkemizde mevcut tek havalimanı ve iki deniz kapısından giriş yapan kişilerin toplam sayısı, 2010 yılı ilk yarısında 413.021 kişiye ulaşmıştır. Ülkeye girişlerde tek havalimanı olan Ercan Hava Limanı, 2010 yılı ilk çeyreğinde toplam girişlerin yüzde 92,36'sının yapıldığı kapı olurken, Girne Limanı'ndan giriş yapanlar yüzde 5,93, Mağusa Limanı'ndan giriş yapanlar ise toplamın yüzde 1,70'ini oluşturmaktadır.

2010 yılı ikinci çeyrek sonu itibarıyla en çok tercih edilen kapı olan Ercan Havalimanı'ndan giriş yapan yabancıların sayısı 381.468 olurken, girişlerde Girne Limanı ve Mağusa Limanı'nı tercih eden yabancıların toplam sayısı sırasıyla 24.498 ve 7.037 kişi olarak kaydedilmiştir. 2009 yılı aynı döneminde ise söz konusu kapılardan yapılan girişler sırasıyla 407.099, 28.647 ve 39.311 kişi olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 3.3

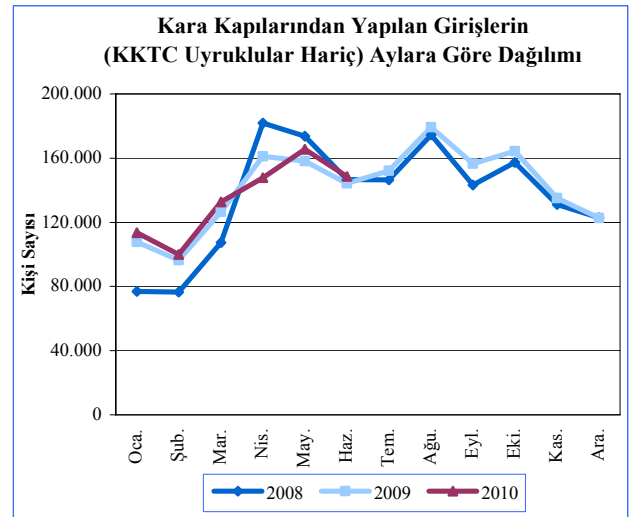

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne kara kapılarından giriş yapan yabancıların sayısı 2010 yılı ikinci çeyreğinde 2009 yılı aynı dönemine göre yüzde 0,34 oranında azalış göstererek 462.048 kişiye gerilemiştir. 2009 yılı ilk çeyreklerinde KKTC'ye giriş yapan yabancıların sayısı ise 463.633 kişi olarak gerçekleşmiştir.

2010 yılı ilk altı aylık döneminde toplam 808,011 yabancı kara kapılarından giriş yapmıştır. 2009 yılı aynı dönemde söz konusu miktar 794.406 kişi olduğu görülmektedir.

Grafik 3.4

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

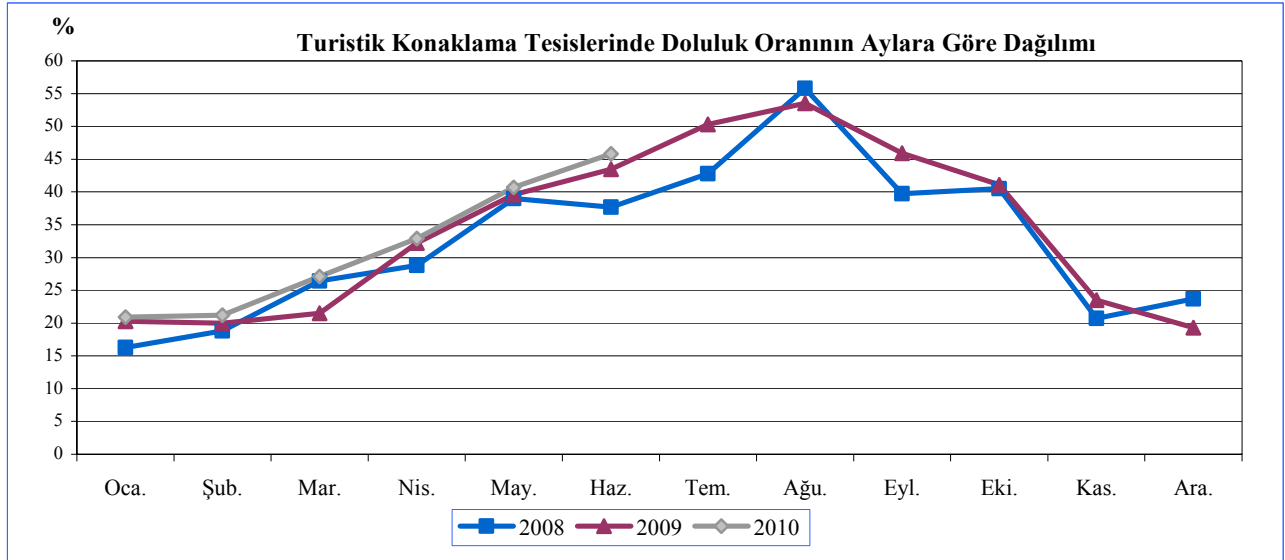
KKTC’de faaliyet gösteren turistik konaklama tesislerinde doluluk oranlarının aylara göre dağılımı grafik 3.5’te gösterilmiştir.

Turizm sezonunun açılması ile birlikte 2010 yılı ikinci çeyreğinde, bir önceki çeyreğe göre, turistik konaklama tesisleri doluluk oranları da artmıştır. 2010 yılı Ocak ayında yüzde 19,80, Şubat ayında yüzde 21,10, Mart ayında ise yüzde 26,10 oranında gerçekleşen doluluk oranlarının 2010 yılı Nisan ayında yüzde 32,90, Mayıs ayında yüzde 40,70, Haziran ayında ise

yüzde 45,80 oranında gerçekleştiği görülmektedir.

2009 yılı ikinci çeyreğinde turistik konaklama tesislerinde ortalama yüzde 38,43 oranında gerçekleşen doluluk oranı, 2010 yılı aynı döneminde yüzde 1,37 oranında artış göstererek dönemi yüzde 39,80 doluluk oranı ile kapatmıştır.

Grafik 3.5

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

(Sayfa düzeni gereği boş bırakılmıştır.)

4. BÜTÇE GELİŞMELERİ

2009-2010 Birinci Yarı Yıl ve İkinci Çeyrek Karşılaştırmaları

KKTC 2010 mali yılı bütçesi yılın ilk yarısında 1.123,0 milyon TL giderine karşılık 1.252,9 milyon TL gelir elde ederek 129,9 milyon TL bütçe fazlası vermiştir. Bu dönem içerisinde bütçe giderleri bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 0,66 artış gösterirken, bütçe gelirlerindeki artış yüzde 9,70 seviyesinde kalmıştır. 2010 yılı ilk yarısında yılsonu itibarıyla gerçekleşmesi öngörülen toplam bütçe gelirlerinin yüzde 45,98'si tahsil edilirken, bütçe giderlerinin yüzde 39,75'i kullanılmıştır.

Tablo 4.1

2009-2010 Birinci Çeyrek Karşılaştırmaları					
Milyon TL	2009		2010		Yüzde Değişim (%)
	Yıllık Gerçekleşme	Birinci Yarıyıl	Tadil Ödenek	Birinci Yarıyıl	
		Gerçekleşme		Gerçekleşme	
Bütçe Gelirleri	2.509,7	1.142,1	2.724,8	1.252,9	9,70
Bütçe Giderleri	2.575,1	1.115,6	2.825,4	1.123,0	0,66
Bütçe Dengesi	-65,4	26,5	-100,6	129,9	390,60

Kaynak: Hazine ve Muhasebe Dairesi

KKTC 2010 mali yılı ikinci çeyrek bütçe gelişmeleri bir önceki yılın aynı dönemine göre incelendiği zaman bütçe gelir toplamlarında yüzde 16,61 artış yaşanırken, bütçe gider toplamlarında yüzde 7,63 artış yaşanmıştır. Bu değişimlerin ardından bütçe gelirleri ve bütçe giderleri 2010 yılı ikinci çeyreğinde sırasıyla 633,8 milyon TL ve 603,7 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Bir önceki yılın aynı döneminde açık veren kamu maliyesi, 2010 yılı ikinci çeyreği içinde bütçe fazlası vermiştir. Buna göre 2010 yılı ikinci çeyreğinde KKTC mali bütçesi 30,1 milyon TL fazla vermiştir.

Tablo 4.2

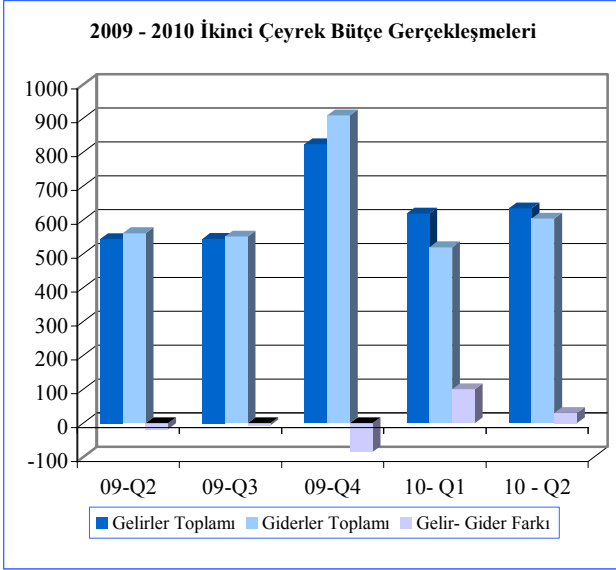
2009-2010 İkinci Çeyrek Karşılaştırmaları					
Milyon TL	2009		2010		Yüzde Değişim (%)
	Yıllık Gerçekleşme	Q2	Tadil Ödenek	Q2	
		Gerçekleşme		Gerçekleşme	
Bütçe Gelirleri	2.509,7	543,5	2.724,8	633,8	16,61
Bütçe Giderleri	2.575,1	560,9	2.825,4	603,7	7,63
Bütçe Dengesi	-65,4	-17,4	-100,6	30,1	272,99

Kaynak: Hazine ve Muhasebe Dairesi

2010 yılı tamamı için öngörülen 2.724,8 milyon TL'lik bütçe gelirleri toplamının yüzde 23,26'sı ikinci çeyrek içinde tahsil edilirken, 2010 yılı içinde hizmet ve faaliyetlerin yürütülmesinde kullanılması öngörülen 2.825,4 milyon TL'nin yüzde 21,36'sı ikinci çeyrek içinde kullanılmıştır.

Bütçe gelir ve gider gelişmeleri aşağıdaki grafikte çeyrekler itibarıyla verilmiştir. 2010 yılı ikinci çeyreğinde hem gelir hem de gider kalemlerinde yukarıda belirtilen değişimler görülmektedir.

Grafik 4.1

Kaynak: Hazine ve Muhasebe Dairesi

Gelirler

2010 mali yılı ikinci çeyreği itibarıyla bütçe gelirleri bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 16,65 artış göstererek 633,9 milyon TL'ye yükselmiştir. Bu dönemler arasında meydana gelen artışın temelini vergi gelirleri ve vergi dışı gelirler kalemlerinde bir önceki yılın aynı dönemine göre sırasıyla yaşanan yüzde 15,92 ve yüzde 34,76 oranlarındaki artışlar oluşturmuştur. Buna göre vergi gelirleri kalemi 2010 yılı ikinci çeyreği içinde 309,4 milyon TL'ye, vergi dışı gelirler kalemi 141,5 milyon TL'ye ulaşmıştır. Aynı dönemler içinde alınan bağış yardım ve krediler kalemi ise yüzde 6,80 artış göstermiş ve 182,0 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

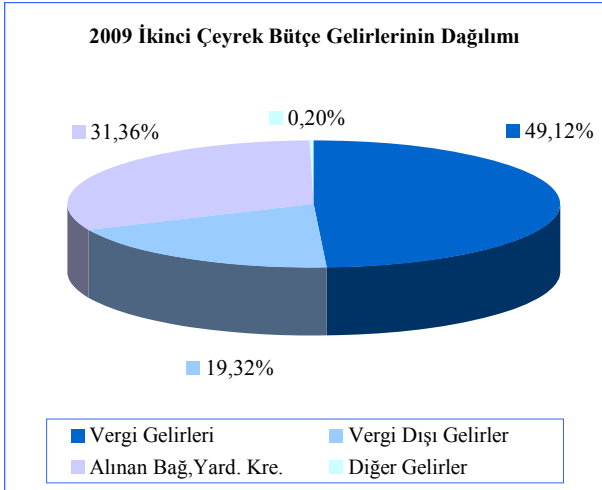
Tablo 4.3

Bütçe Gelirleri			
Milyon TL	2009 Q2	2010 Q2	Yüzde Değişim (%)
Vergi Gelirleri	266,9	309,4	15,92
Vergi Dışı Gelirler	105,0	141,5	34,76
Alınan Bağış Yardım ve Krediler	170,4	182,0	6,80
Diğer Gelirler	1,1	1,0	-8,25
Toplam	543,4	633,9	16,65

Kaynak: Hazine ve Muhasebe Dairesi

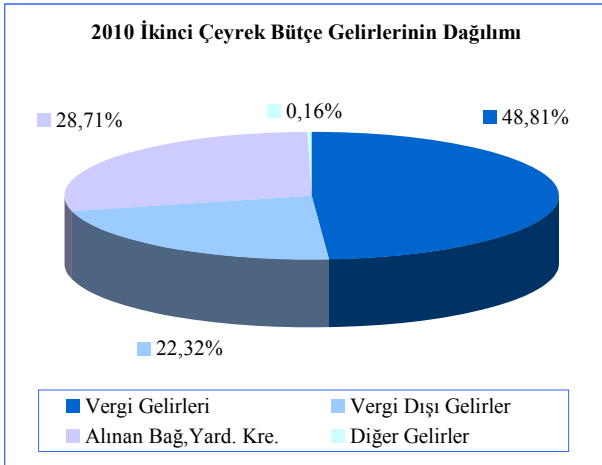
2010 yılı ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre vergi dışı gelirler kalemindeki artış hızının vergi gelirleri ve alınan bağış yardım krediler kalemlerindeki artış hızlarından daha yüksek olmasına bağlı olarak, toplam bütçe gelirleri alt kalemlerinin dağılımlarında da değişiklikler yaşanmıştır. Buna göre, 2009 yılı ikinci çeyreği içerisinde alınan bağış, yardım ve krediler kaleminin toplam bütçe gelirleri içindeki payı yüzde 31,36 iken bu rakam 2010 yılı ikinci çeyreği içinde yüzde 28,71'e gerilemiştir. Alınan bağış, yardım ve kredi kaleminin payının gerilemesine bağlı olarak vergi dışı gelirler kaleminin yüzde 19,32 olan payı yüzde 22,32 seviyesine ulaşmıştır. Aynı dönemler arasında vergi gelirlerinin toplam gelirler içindeki payı çok az bir gerileme göstermiş ve yüzde 49,12'den yüzde 48,81'e gelmiştir.

Grafik 4.2

Kaynak: Hazine ve Muhasebe Dairesi

Grafik 4.3

Kaynak: Hazine ve Muhasebe Dairesi

Giderler

2010 yılı ikinci çeyreği itibarıyla bütçe giderleri toplamı bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 7,63 artış göstererek 603,7 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Yaşanan bu artışta en büyük katkıyı aynı dönemler arasında yüzde 7,46 oranında artış gösteren, bütçe giderleri içerisinde en büyük paya sahip, cari transferler kalemi ile birlikte 18,1 milyon TL artış gösteren diğer giderler kalemi yapmıştır.

Bütçe giderleri içerisinde en büyük paya sahip cari transferler kalemi 2010 yılı ikinci çeyreğinde 260,6 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Bu dönem içerisinde bir önceki yılın aynı dönemine göre 8,1 milyon TL artış gösteren personel giderleri kalemi ise 233,2 milyon TL seviyesine ulaşmıştır. Mal hizmet alım giderleri ise aynı dönemler arasında yüzde 6,47 artış yaşamış ve 50,0 milyon TL'ye ulaşmıştır.

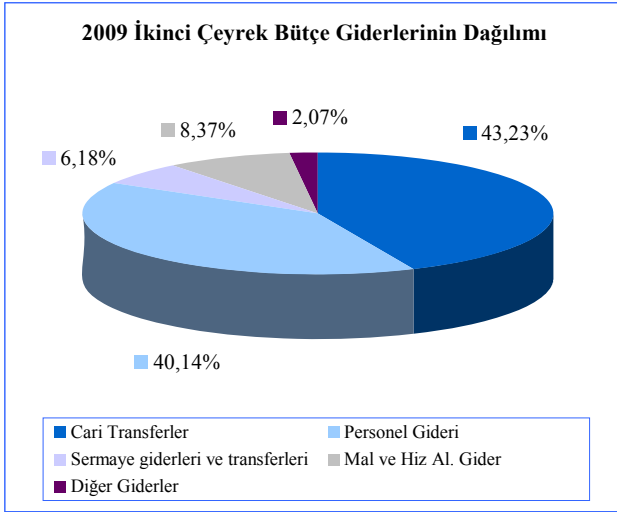
Tablo 4.4

Milyon TL	Bütçe Giderleri		Yüzde Değişim (%)
	2009 Q2	2010 Q2	
Cari Transferler	242,5	260,6	7,46
Personel Giderleri	225,1	233,2	3,57
Sermaye Giderleri ve Transferler	34,7	30,2	-12,97
Mal Hizmet Alım Giderleri	47,0	50,0	6,47
Diğer Giderler	11,6	29,7	156,20
Toplam	560,9	603,7	7,63

Kaynak: Hazine ve Muhasebe Dairesi

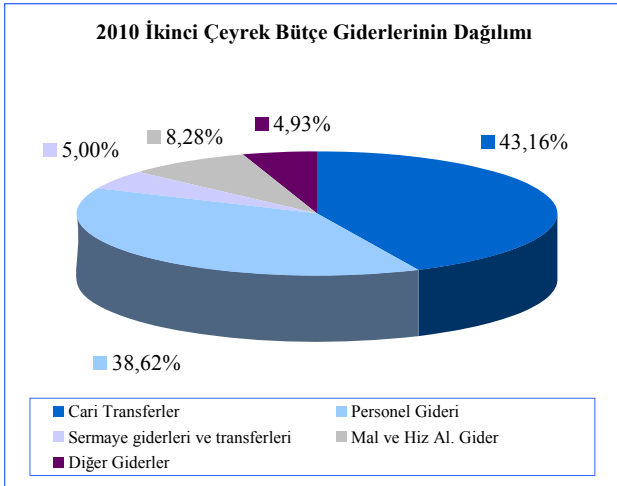
2010 yılı ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre yaşanan değişimlerden sonra bütçe giderlerini oluşturan kalemlerin toplam giderler içerisindeki ağırlıkları değişim göstermiştir. Personel giderleri kaleminin toplam giderler içindeki payı 2009 yılı ikinci çeyreği içinde yüzde 40,14 iken, 2010 yılı ikinci çeyreğinde 38,62'ye gerilemiştir. Personel giderleri kalemindeki gerilemeyi ise diğer giderler kalemi payının artması karşılamıştır. 2009 yılı ikinci çeyreği içinde bütçe giderleri toplamının yüzde 43,23'ünü oluşturan cari transferler kaleminin payı ise 2010 yılı birinci çeyreğinde çok az bir gerileme göstermiş ve yüzde 43,16 olmuştur. Bu değişikliklerle birlikte personel giderleri ve cari transferler kalemlerinin toplam bütçe giderleri içindeki payı yüzde 83,37'den yüzde 81,78'e gerilemiştir.

Grafik 4.4

Kaynak: Hazine ve Muhasebe Dairesi

Grafik 4.5

Kaynak: Hazine ve Muhasebe Dairesi

Finansman Dengesi

Bütçe gelirlerinden TC kredileri ve iç borçlanma kalemlerinin çıkarılması suretiyle elde edilen toplam gelir rakamı ile bütçe giderleri arasındaki farka eşit olan finansman dengesi, 2010 yılı ikinci çeyreğinde 2009 yılı aynı dönemine göre yüzde 30,51 azalma göstererek -94,5 milyon TL'ye gerilemiştir. Bu çeyrekte gerçekleşen açığın kapatılması için finansman kaynağı olan TC kredileri toplamı ise önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 5,14 artış göstererek 124,7 milyon TL'ye ulaşmıştır. Finansman ihtiyacından fazlasının kredi olarak

alınmasına bağlı olarak 2010 yılı ikinci çeyreği içinde bütçe fazlası oluşmuştur.

Vergi gelirleri ve vergi dışı gelirler kalemlerinde bir önceki yılın aynı dönemine göre sırasıyla 42,5 milyon TL ve 36,5 milyon TL artış yaşanmasına bağlı olarak, yerel gelirler kaleminde aynı dönemler içinde yüzde 21,15 artış yaşanmış ve yerel gelirler toplamı 451,9 milyon TL'ye ulaşmıştır.

2010 yılı ikinci çeyreği itibarıyla oluşan bütçe rakamlarına göre yerel gelirlerimizle bütçe giderlerini karşılama oranı yüzde 74,86 olmuştur. Aynı oran 2009 yılı ikinci çeyreğinde yüzde 66,50 idi. 2010 yılı ikinci çeyrek içinde oluşan 94,5 milyon TL tutarındaki finansman açığı, yerel gelirlerin yüzde 20,89'una denk gelmektedir.

Tablo 4.5

Finansman Dengesi		
Milyon TL	2009 Q2	2010 Q2
Bütçe Gelirleri	424,8	509,2
1. Yerel Gelirler	373,0	451,9
Vergi Gelirleri	266,9	309,4
Vergi Dışı Gelirler	105,0	141,5
Sermaye Gelirleri ve Alacaklardan Tah.	1,1	1,0
2. Dış Yardımlar	51,8	57,3
TC Yardımları	51,8	57,3
Bütçe Giderleri	560,9	603,7
Personel Giderleri	225,1	233,2
Cari Transferler	242,5	260,6
Sermaye Giderleri	34,7	30,2
Diğer Giderler	58,6	79,7
Finansman Dengesi	-136,0	-94,5
Finansman	118,6	124,7
TC Kredileri	118,6	124,7
İç Borçlanma	-	-

Kaynak: Hazine ve Muhasebe Dairesi

2010 Mali Yılı Bütçesi

Aşağıdaki tabloda 2009 yılı gerçekleşme rakamları ile 2010 mali yılı bütçesinde öngörülen gelir ve gider rakamları karşılaştırılmaktadır.

Buna göre 2010 yılında toplam gelirlerin, 2009 yılı gerçekleşme rakamlarına göre, yüzde 8,58 artış göstererek 2.724,8 milyon TL olması öngörülmektedir. 2010 yılı vergi gelirleri toplamı öngörüsünde 2009 yılına göre yüzde 2,60, alınan bağış yardım ve krediler kaleminde de yüzde 13,55 artış beklenmektedir. Buna göre 2010 mali yılında vergi gelirleri ve vergi dışı gelirlerden tahsil edilmesi beklenen tutarlar sırasıyla 1.179,5 milyon TL ve 484,9 milyon TL iken alınan bağış, yardım ve krediler kaleminin 1.058,2 milyon TL olacağı tahmin edilmektedir.

2010 mali yılı bütçe gider toplamının ise 2009 yılına göre yüzde 9,72 artış göstererek 2.825,4 milyon TL olması beklenmektedir. 2010 yılı içerisinde personel giderleri kaleminin 2009 yılına göre yüzde 0,60 artarak 1.014,1 milyon TL olması öngörülürken, cari transferler kaleminde de yüzde 0,63 artış yaşanması beklenmektedir.

Tablo 4.6

Bütçe Gelirleri Yıllık Karşılaştırma (Milyon TL)

Milyon TL	2009	2010*	Yüzde Değişim (%)
Gelirler	2.509,6	2.724,8	8,58
Vergi Gelirleri	1.149,6	1.179,5	2,60
Vergi Dışı Gelirler	419,2	484,9	15,67
Alınan Bağış Yardım ve Krediler	931,9	1.058,2	13,55
Diğer Gelirler	8,9	2,2	-75,28
Giderler	2.575,0	2.825,4	9,72
Personel Giderleri	1.008,1	1.014,1	0,60
Cari Transferler	1.173,3	1.180,7	0,63
Sermaye Giderleri ve Transferleri	147,2	266,6	81,11
Mal Hizmet Alım	174,6	177,9	1,89
Diğer Giderler	74,8	186,1	148,80

Kaynak: Hazine ve Muhasebe Dairesi

Not: * Haziran ayı itibarıyla tadil ödenek rakamları kullanılmıştır.

(Sayfa düzeni gereği boş bırakılmıştır.)

5. PARASAL VE FİNANSAL GELİŞMELER

Bankacılık Sektörü Piyasa Yapısı

Bankacılık sektöründe faaliyet gösteren banka sayısı 2010 yılının birinci çeyreğinde olduğu gibi ikinci çeyrek sonunda da 24'tür. Sektördeki 24 bankanın 2'si kamu mevduat

bankası, 15'i özel sermayeli banka ve 7'si şube bankasıdır. Haziran 2010 sonunda özel sermayeli bankaların toplam banka sayısı içindeki payı yüzde 62,50'dir. Özel sermayeli banka grubunu sırasıyla yüzde 29,17'lik payla şube bankalar ve yüzde 8,33'lük payla kamu mevduat bankaları izlemektedir.

Tablo 5.1

	Banka Sayısındaki Gelişmeler								
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Mart 2010	Haziran 2010
Kamu Mevduat Bankalar	3	3	2	2	2	2	2	2	2
Özel Sermayeli Bankalar	16	16	15	15	15	15	15	15	15
Şube Bankalar	5	6	6	6	7	7	7	7	7
Toplam	24	25	23	23	24	24	24	24	24

Kaynak: KKTCMB

Not : TMSF Bankaları, özel sermayeli bankalar grubunda gösterilmiştir.

Sektörde hizmet sunum birimi olan şube sayısı 2010 yılı ikinci çeyreği sonunda, bir önceki çeyreğe göre 1 adet artarak 184'e yükselmiştir. Şube sayısının banka gruplarına göre yüzde dağılımına bakıldığında, özel

sermayeli bankaların toplam şube sayısı içindeki payı Haziran 2010 sonunda yüzde 63,59, şube bankalarının yüzde 19,57 ve kamu mevduat bankalarının payı ise yüzde 16,84'tür.

Tablo 5.2

	Şube Sayısının Gelişimi ve Yüzde Dağılımı (%)								
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Mart 2010	Haziran 2010
Kamu Mevduat Bankalar	29	29	23	23	24	27	29	31	31
Özel Sermayeli Bankalar	87	88	83	83	95	111	120	117	117
Şube Bankalar	18	21	25	28	30	32	35	35	36
Toplam	134	138	131	134	149	170	184	183	184
Yüzde Dağılım (%)									
Kamu Mevduat Bankalar	21,64	21,01	17,56	17,16	16,11	15,88	15,76	16,94	16,84
Özel Sermayeli Bankalar	64,93	63,77	63,36	61,94	63,76	65,30	65,22	63,93	63,59
Şube Bankalar	13,43	15,22	19,08	20,90	20,13	18,82	19,02	19,13	19,57

Kaynak: KKTCMB

Sektörün personel sayısı Mart 2010 - Haziran 2010 döneminde 7 kişi artarak 2.421'den 2.428'e yükselmiştir.

Banka grupları bazında personel sayısı incelendiğinde, Haziran 2010 dönemi sonunda özel sermayeli bankalarda 1.443, kamu mevduat bankalarında 557 ve şube bankalarında 428 kişi çalışmaktadır.

Sektörün personel sayısı 2010 yılının ilk yarısında 20 kişi artarak 2.408 kişiden 2.428 kişiye yükselmiştir. İlgili dönemde değişim banka grupları bazında incelendiğinde, kamu

bankalarının personel sayısının 5 kişi azaldığı, Özel sermayeli bankaların 10, şube bankaların 15 kişiye yeni istihdam sağladığı görülmektedir.

Mart 2010'da sektörün toplam personel sayısı içinde yüzde 59,23'üne sahip olan özel sermayeli bankalarının payı Haziran 2010 sonunda yüzde 59,43'e artmasına karşın, kamu mevduat bankalarının yüzde 23,13'den yüzde 22,94'e, şube bankalarının yüzde 17,64'den yüzde 17,63'e gerilemiştir.

Tablo 5.3

	Personel Sayısı Dağılımı (%)								
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Mart 2010	Haziran 2010
Kamu Mevduat Bankalar	866	941	857	491	518	558	562	560	557
Özel Sermayeli Bankalar	1.018	1.086	1.171	1.257	1.386	1.432	1.433	1.434	1.443
Şube Bankalar	209	249	269	296	345	382	413	427	428
Toplam	2.093	2.276	2.297	2.044	2.249	2.372	2.408	2.421	2.428
Yüzde Dağılım (%)									
Kamu Mevduat Bankalar	41,37	41,34	37,31	24,02	23,03	23,52	23,34	23,13	22,94
Özel Sermayeli Bankalar	48,64	47,72	50,98	61,50	61,63	60,37	59,51	59,23	59,43
Şube Bankalar	9,99	10,94	11,71	14,48	15,34	16,11	17,15	17,64	17,63

Kaynak: KKTCMB

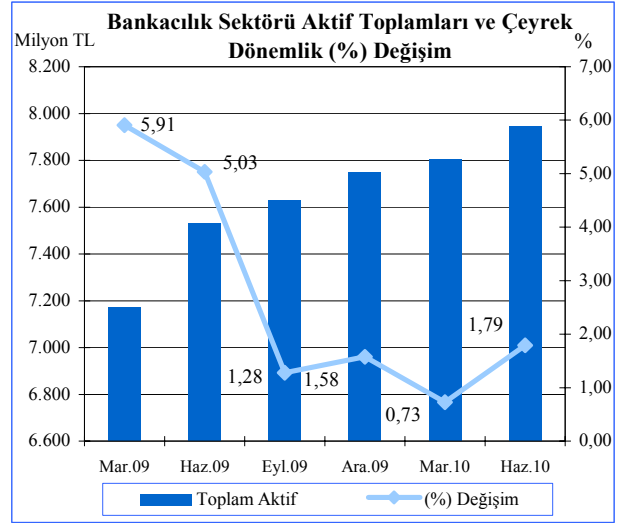
Bankacılık Sektörü Konsolide Bilançosu

Bankacılık sektörünün aktif toplamı 2009 yılsonuna göre yüzde 2,53 oranında artarak Haziran 2010 itibarıyla 7.944,3 milyon TL seviyesine ulaşmıştır. İlgili dönemde likit aktifler yüzde 0,19 ve menkul değerler cüzdanı yüzde 19,46 azalmasına karşın brüt krediler yüzde 5,43 oranında artış göstermiştir. Bir yıllık dönem incelendiğinde ise (Haziran 2009 - Haziran 2010) sektörün toplam aktiflerinin yüzde 5,49 oranında arttığı görülmektedir. Bu dönemde sektörün brüt kredileri yüzde 14,85, likit aktifleri yüzde 0,71 oranında artarken, menkul değerler cüzdanı ise yüzde 1,10 oranında gerilemiştir.

Sektörün en önemli fon kaynağı olan mevduatın 2009 sonuna göre artış oranı Haziran 2010 sonunda yüzde 2,25 olmuştur. Bu dönemde, özkaynakların yüzde 9,79 oranında arttığı görülmektedir. Bir yıllık dönemde ise (Haziran 2009 - Haziran 2010) mevduatta yüzde 6,08, özkaynaklarda yüzde 13,64 oranında artış olmuştur.

Sektör toplam aktiflerinin çeyrek dönemlik yüzde değişimlerine bakıldığında, 2010 yılının ikinci çeyreğinde yüzde 1,79 oranında artış meydana gelmiştir. 2009 yılının çeyrek dönemlerinde bu oranlar sırasıyla yüzde 5,91, yüzde 5,03, yüzde 1,28 ve yüzde 1,58'dir.

Grafik 5.1

Kaynak: KKTCMB

Tablo 5.4

Milyon TL	Bankacılık Sektörü Konsolide Bilançosu							
	2009				2010		Yüzde Değişim (%)	
	Mart	Haziran	Eylül	Aralık	Mart	Haziran	12/09-06/10	06/09-06/10
Likit Aktifler	2.276,2	2.339,4	2.312,9	2.360,5	2.346,3	2.355,9	-0,19	0,71
MDC	531,8	571,9	602,9	702,3	656,3	565,6	-19,46	-1,10
Krediler (Brüt)	3.516,5	3.647,7	3.648,7	3.973,7	4.015,1	4.189,4	5,43	14,85
Diğer Aktifler	845,8	972,2	1.063,1	711,5	786,9	833,4	17,13	-14,28
Toplam Aktif-Pasif	7.170,3	7.531,2	7.627,6	7.748,0	7.804,6	7.944,3	2,53	5,49
Mevduat	6.122,8	6.328,8	6.321,4	6.565,9	6.607,8	6.713,9	2,25	6,08
Diğer Pasifler	355,3	438,5	514,3	391,4	377,6	362,3	-7,43	-17,38
Özkaynaklar	692,2	763,9	791,9	790,7	819,2	868,1	9,79	13,64

Kaynak: KKTCMB

2010 yılının ikinci çeyreğinde sektörün aktif toplamı içerisindeki en büyük payı yüzde 52,73 oranı ile brüt krediler kalemi almaktadır. Brüt kredileri sırasıyla yüzde 29,66 payla likit aktifler, yüzde 10,49 payla diğer aktifler ve yüzde 7,12'lik payla menkul değerler cüzdanı takip etmektedir.

Bankacılık sektörü yapısal dağılımı, bir yıllık dönemde likit aktiflerde, diğer aktiflerde ve MDC'de daralmaya karşın, brüt kredilerde genişleme olduğu görülmektedir. Bu dönemde brüt kredilerin toplam aktif içindeki payı yüzde 48,43 düzeyinden yüzde 52,73 düzeyine yükselirken, MDC yüzde 7,59 seviyesinden yüzde 7,12 seviyesine, likit

aktifler ise yüzde 31,06'dan yüzde 29,66'ya gerilemiştir.

Haziran 2010 itibarıyla toplam pasifin yüzde 84,51'i mevduat, yüzde 10,93'ünü özkaynaklar ve yüzde 4,56'sı diğer pasifler oluşturmaktadır.

Haziran 2009 - Haziran 2010 döneminde mevduatın toplam kaynak içindeki payı yüzde 84,03 düzeyinden yüzde 84,51 düzeyine, özkaynakların payı ise yüzde 10,14 seviyesinden yüzde 10,93 seviyesine yükselmiştir.

Tablo 5.5

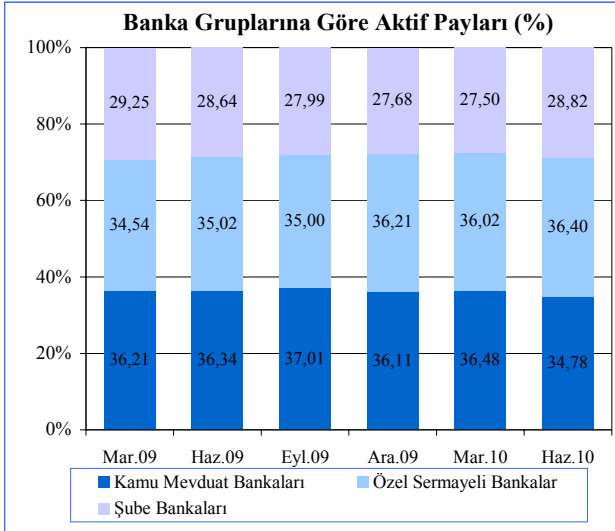
Aktif	Bankacılık Sektörü Aktif / Pasif Yapısal Dağılımı (%)					
	2009				2010	
	Mart	Haziran	Eylül	Aralık	Mart	Haziran
Likit Aktifler	31,74	31,06	30,32	30,47	30,06	29,66
MDC	7,42	7,59	7,90	9,06	8,41	7,12
Krediler (Brüt)	49,04	48,43	47,84	51,29	51,45	52,73
Diğer Aktifler	11,80	12,92	13,94	9,18	10,08	10,49
Toplam	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Pasif						
Mevduat	85,39	84,03	82,88	84,74	84,67	84,51
Diğer Pasifler	4,96	5,83	6,74	5,05	4,83	4,56
Özkaynaklar	9,65	10,14	10,38	10,21	10,50	10,93
Toplam	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Kaynak:KKTCMB

2010 yılının ikinci çeyreğinde banka grupları itibarıyla aktiflerin yüzde paylarına bakıldığında, bir önceki çeyreğe göre şube bankalar grubu yüzde 27,50 düzeyinden yüzde 28,82 düzeyine, özel sermayeli bankalar grubu yüzde 36,02 seviyesinden yüzde 36,40 seviyesine yükselmiştir. Kamu mevduat bankaları grubu ise yüzde 36,48 seviyesinden yüzde 34,78 seviyesine gerilemiştir.

Bir yıllık dönemde, (Haziran 2009 - Haziran 2010) banka grupları itibarıyla aktiflerin gelişimi incelendiğinde, özel sermayeli bankalar ve şube bankalar grubunda artışa karşın, kamu mevduat bankaları grubunda azalış olmuştur.

Grafik 5.2

Kaynak: KKTCMB

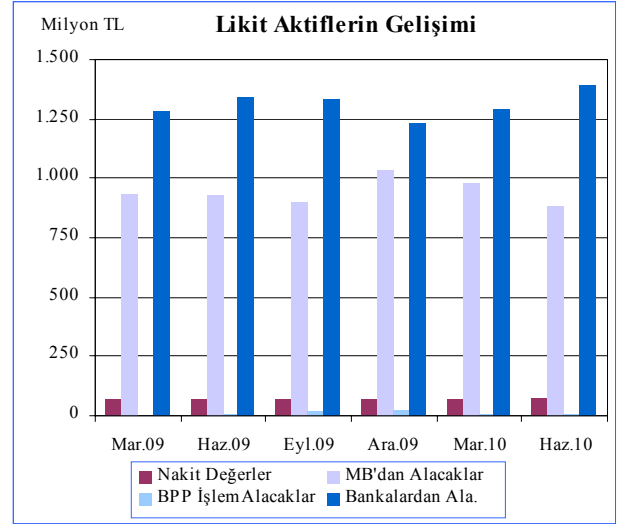
Likit Varlıklar

Bankacılık sektörü likit aktiflerini oluşturan nakit değerler, bankalardan alacaklar, Merkez Bankası'ndan alacaklar ve BPP işlem alacaklar kalemlerinin toplamı, Haziran 2010 döneminde bir önceki çeyreğe göre 9,6 milyon TL artarak 2.346,3 milyon TL'den 2.355,9 milyon TL'ye yükselmiştir. Bu dönemde Merkez Bankası'ndan alacaklar kaleminde 94,1 milyon TL azalış, nakit değerler kaleminde 6,9 milyon TL, bankalardan alacaklarda 94,7 milyon TL

ve BPP işlem alacaklarda 2,1 milyon TL artış meydana gelmiştir.

2009 yılı Haziran döneminde 2.339,4 milyon TL olan likit aktifler, 2010 yılının aynı döneminde 16,5 milyon TL artarak 2.355,9 milyon TL'ye yükselmiştir. İlgili dönemde, nakit değerler 64,2 milyon TL'den 71,8 milyon TL'ye, BPP işlem alacaklar kalemi 6,4 milyon TL'den 11,5 milyon TL'ye, bankalardan alacaklar kalemi 1.339,4 milyon TL'den 1.386,4 milyon TL'ye ulaşmıştır. Merkez Bankası'ndan alacaklar kalemi ise 929,4 milyon TL'den 886,2 milyon TL'ye gerilemiştir.

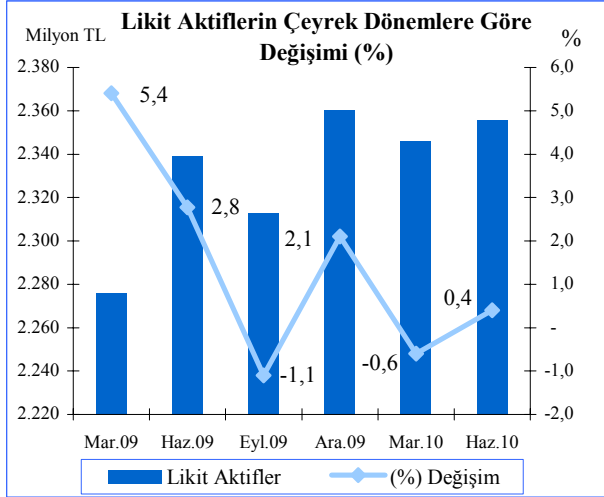
Grafik 5.3

Kaynak: KKTCMB

Likit aktiflerin yüzde değişimi çeyrek dönemler bazında incelendiği zaman, 2009 yılının birinci, ikinci ve dördüncü çeyreğinde artış, üçüncü çeyrekte ise azalış olmuştur. 2010 yılı birinci çeyreğinde yüzde 0,6 oranında gerilemeye karşın ikinci çeyrekte yüzde 0,4 oranında artış olmuştur.

Grafik 5.4

Kaynak: KKTCMB

Brüt Krediler

Bankacılık sektörünün temel görevi finansal aracılık yapmaktır. Dolayısıyla, bankaların topladığı fonlar sayesinde kredilerde yarattığı gelişmeler takip edilmesi gereken önemli bir göstergedir. Haziran 2010 itibarıyla, kredilerin sektörlere göre dağılımına bakıldığında, geçmiş dönemlerde olduğu gibi işletme kredileri Mart 2010 sonuna göre 108,2 milyon TL artarak 1.966,9 milyon TL ile birinci sırada yer almaktadır. Bunu 1.151,6 milyon TL ile tüketici kredileri izlemektedir.

Haziran 2009 - Haziran 2010 döneminde işletme kredileri 1.633,8 milyon TL'den 1.966,9 milyon TL'ye, tüketici kredileri ise 916,0 milyon TL'den 1.151,6 milyon TL'ye yükselmiştir.

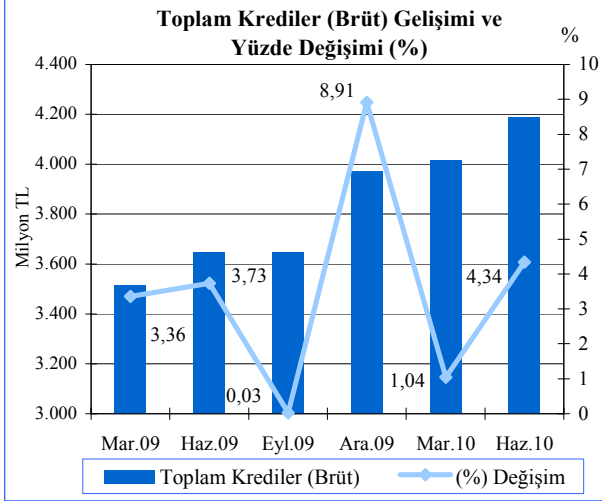
Tablo 5.6

Milyon TL	Kredilerin Sektörel Dağılımı					
	2009				2010	
	Mart	Haziran	Eylül	Aralık	Mart	Haziran
İskonto ve İştir Senetleri	41,4	47,4	45,2	46,1	44,1	46,5
İhracat Kredileri	0,0	0,0	1,0	2,3	1,6	1,7
İthalat Kredileri	13,9	16,1	14,8	15,6	14,6	15,0
İhracat Garantili Yatırım Kredileri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Diğer Yatırım Kredileri	4,2	4,5	5,4	6,5	6,7	6,0
İşletme Kredileri	1.646,8	1.633,8	1.680,2	1.847,0	1.858,7	1.966,9
İhtisas Kredileri	17,2	11,4	10,5	16,4	21,6	20,2
Fon Kaynaklı Krediler	20,7	18,5	17,5	16,4	16,4	16,1
Tüketici Kredileri	868,5	916,0	926,3	989,2	1.054,5	1.151,6
Kredi Kartları	121,5	128,1	129,6	131,1	124,7	133,7
Müşteri Adına Menkul Değer Alım Kredileri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
KKTCMB Kaynaklı Krediler	2,9	4,2	7,4	6,3	7,6	6,1
KKTCMB Kaynaklı Aracılığıyla Kul. Kre.	4,1	4,6	5,6	1,9	1,7	1,7
Diğer Krediler	459,5	501,3	413,1	439,5	421,0	371,0
Toplam Krediler	3.200,7	3.285,9	3.256,6	3.518,3	3.573,2	3.736,5

Kaynak: KKTCMB

Sektör kredileri grafikten de (Grafik 5.5) görüldüğü üzere 2009 yılının çeyrek dönemlerinde artmış ve en güçlü artış yüzde 8,91 oranında dördüncü çeyrekte olmuştur. Krediler 2010 yılı ikinci çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre yüzde 4,34 oranında genişlemiştir.

Grafik 5.5

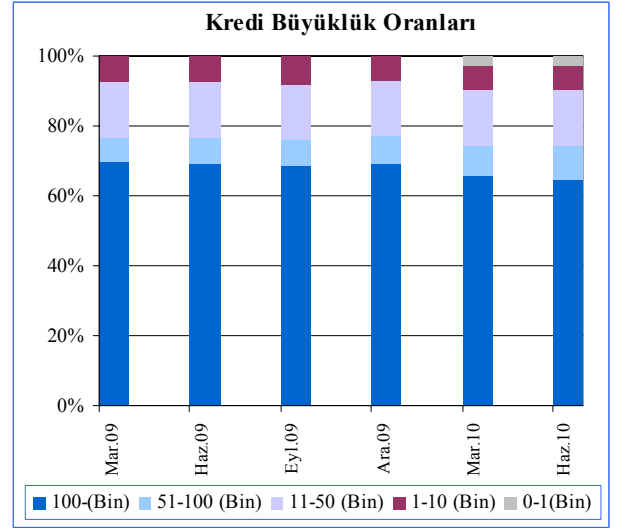

Kaynak: KKTCCMB

Sektörün kredi büyüklük oranlarına bakıldığında, Mart 2010 sonunda yüzde 65,61 olarak gerçekleşen 100 bin TL'den büyük kredilerin toplam krediler içindeki payı Haziran 2010 itibarıyla 0,92 puan azalarak yüzde 64,69 olarak gerçekleşmiştir. İlgili dönemde kredi büyüklüklerinde ikinci sırayı yüzde 16,27 paya sahip 11-50 bin TL dilimindeki krediler, 51-100 bin TL ve 1-10 bin TL tutarlarındaki krediler ise toplam kredilerin sırasıyla yüzde 9,48 ve yüzde 6,76'sını oluşturmaktadır. Sektördeki en düşük kredi kullanımı ise yüzde 2,80 payla 0-bin TL dilimidir.

Haziran 2009 - Haziran 2010 dönemi incelendiğinde, 51-100 bin TL ile 0-1 bin TL dilimindeki kredilerde artışa karşın 100 bin TL'den büyük krediler, 1-10 bin TL arası kredilerde azalış olmuştur. 11-50 bin TL dilimindeki krediler ise seviyesini korumuştur.

Grafik 5.6

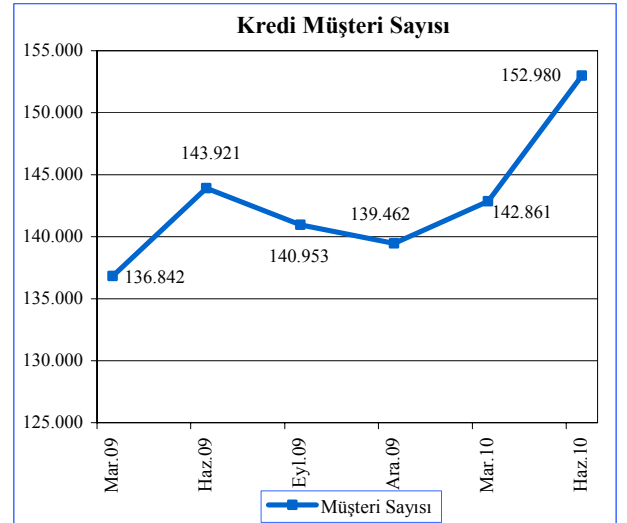

Kaynak: KKTCCMB

Sektörün kredi müşteri sayısı 2010 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre 10.119 kişi artarak 142.861 kişiden 152.980 kişiye ulaşmıştır.

Bankacılık sektörü kredi müşteri sayısı bir yıllık dönemde (Haziran 2009 - Haziran 2010) 9.059 kişi artarak 143.921 kişiden 152.980 kişiye yükselmiştir.

Grafik 5.7

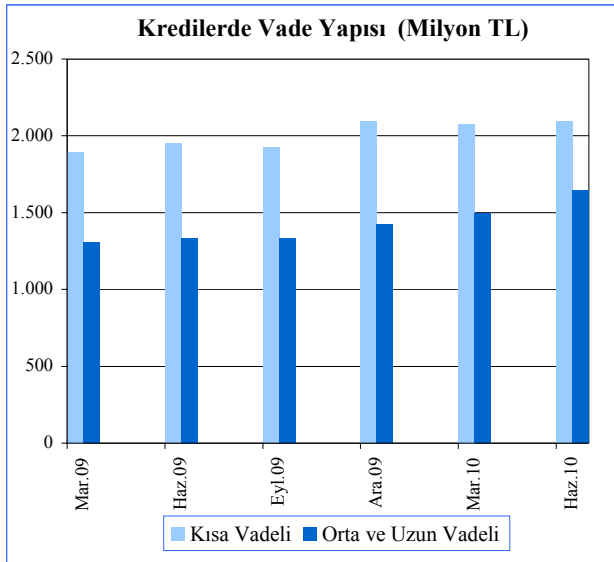

Kaynak: KKTCCMB

2010 yılının ikinci çeyreği sonunda kısa vadeli krediler bir önceki döneme göre 14,9 milyon TL artarak 2.078,2 milyon TL'den 2.093,1 milyon TL'ye yükselmiştir. Bu dönemde orta ve uzun vadeli krediler 148,3 milyon TL artarak 1.495,1 milyon TL'den 1.643,4 milyon TL'ye yükselmiştir.

Kısa vadeli krediler bir yıllık dönemde (Haziran 2009 - Haziran 2010) 143,2 milyon TL orta ve uzun vadeli kredilerde ise 307,4 milyon TL artış olmuştur.

Grafik 5.8

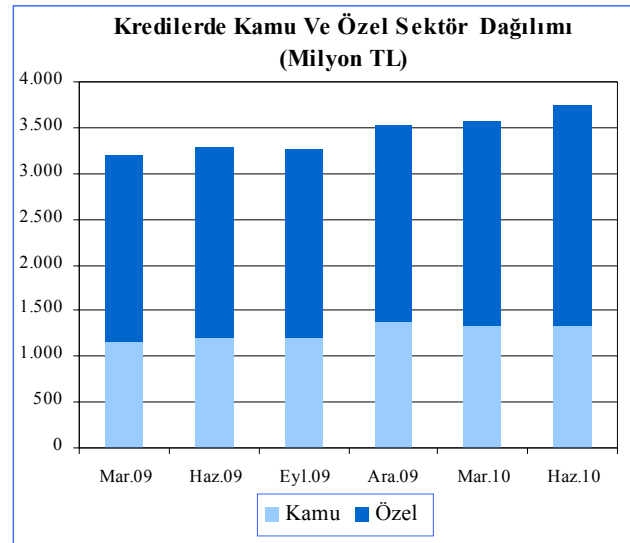

Kaynak: KKTCMB

Haziran 2010 itibarıyla bankacılık sektörü toplam kredilerinin yüzde 64,15'i özel sektör, yüzde 35,85'i ise kamu kredilerinden oluşmaktadır. İlgili dönemde kamu kesimine verilen krediler 4,4 milyon TL azalarak 1.343,9 milyon TL'den 1.339,5 milyon TL'ye, özel kesime verilen krediler ise 167,7 milyon TL artarak 2.229,3 milyon TL'den 2.397,0 milyon TL'ye yükselmiştir.

Kamu kesimine verilen krediler Haziran 2009'da 1.192,4 milyon TL iken Haziran 2010'da 1.339,5 milyon TL seviyesine yükselmiştir. Bu dönemde özel kesime kullanılan krediler 2.093,5 milyon TL düzeyinden 2.397,0 milyon TL düzeyine ulaşmıştır. İncelenen dönemde kamu kesimine verilen kredilerdeki artış hızı yüzde 12,34, özel kesime kullanılan kredilerin artış hızı ise yüzde 14,50'dir.

Grafik 5.9

Kaynak: KKTCMB

Mevduatlar

Mart 2010 itibarıyla 6.607,8 milyon TL bakiye arz eden sektör toplam mevduatı 2010 yılının ikinci çeyreğinde 106,1 milyon TL artarak 6.713,9 milyon TL düzeyine ulaşmıştır. Sektörün mevduat toplamı bir yıllık dönemde ise 385,1 milyon TL artış göstermiştir. Bu artış yüzde 6,08'e denk gelmektedir.

Mevduatın türlerine göre gelişimi incelendiğinde, en büyük payın geçmiş dönemlerde olduğu gibi Haziran 2010 itibarıyla 5.123,1 milyon TL'lik meblağ ve yüzde 76,31'lik payla tasarruf mevduatında yoğunlaştığı gözlenmektedir. Bunu sırasıyla 745,1 milyon TL ve yüzde 11,10'luk payla ticari mevduat, 518,0 milyon TL ve yüzde 7,72

payla resmi mevduat izlemektedir. Tasarruf mevduatı Haziran 2009'da 4.905,2 milyon TL iken Haziran 2010'da 5.123,1 milyon TL seviyesine yükselmiştir.

İlgili dönemde ticari mevduat 528,1 milyon TL'den 745,1 milyon TL'ye artmasına karşın, resmi mevduat 582,0 milyon TL'den 518,0 milyon TL'ye gerilemiştir.

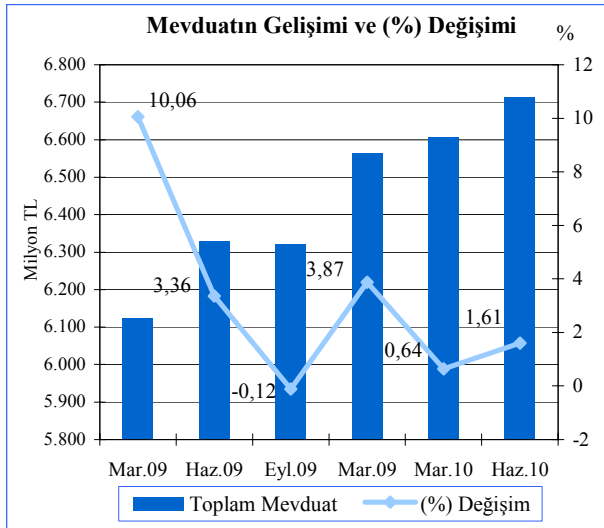
Tablo 5.7

Milyon TL	Mevduatın Türlerine Göre Gelişimi					
	2009				2010	
	Mart	Haziran	Eylül	Aralık	Mart	Haziran
Resmi	565,3	582,0	581,3	615,0	630,9	518,0
Ticari	516,9	528,1	546,7	609,2	638,2	745,1
Tasarruf	4.723,5	4.905,2	4.873,2	5.025,0	5.022,7	5.123,1
Diğer	179,2	181,4	208,5	190,8	195,8	174,4
Bankalararası	137,9	132,1	111,7	125,9	120,2	153,3
Toplam Mevduat	6.122,8	6.328,8	6.321,4	6.565,9	6.607,8	6.713,9

Kaynak: KKTCCMB

Sektör mevduatının gelişimi aşağıdaki grafikten görüldüğü üzere 2009 yılının üçüncü çeyrek dönemi hariç diğer dönemlerde artmış ve en yüksek artış yüzde 10,06 oranla yılın birinci çeyreğinde yaşanmıştır. Sektör toplam mevduatı Haziran 2010 itibarıyla bir önceki döneme göre yüzde 1,61 oranında genişleme göstermiştir.

Grafik 5.10

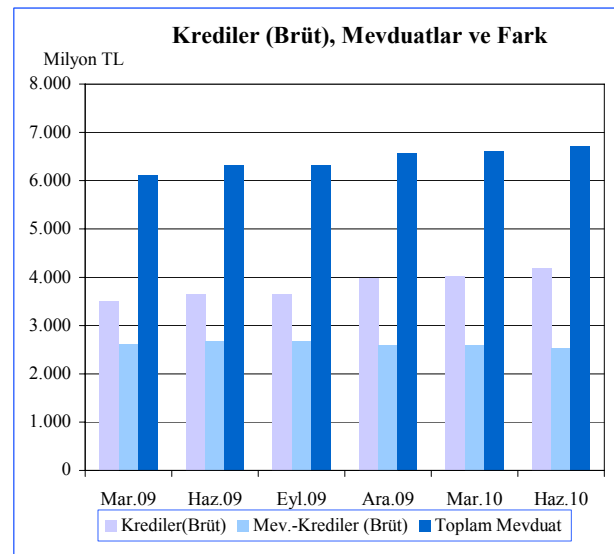

Kaynak: KKTCCMB

Toplam mevduat ile brüt krediler arasındaki fark miktar yönünden karşılaştırıldığı zaman, Mart 2010 sonunda 2.592,7 milyon TL olan fark, Haziran 2010 sonunda 68,2 milyon TL azalarak 2.524,5 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Toplam mevduat ve brüt krediler arasındaki fark bir yıllık dönemde (Haziran 2009-Haziran 2010) 156,6 milyon TL azalma göstermiştir.

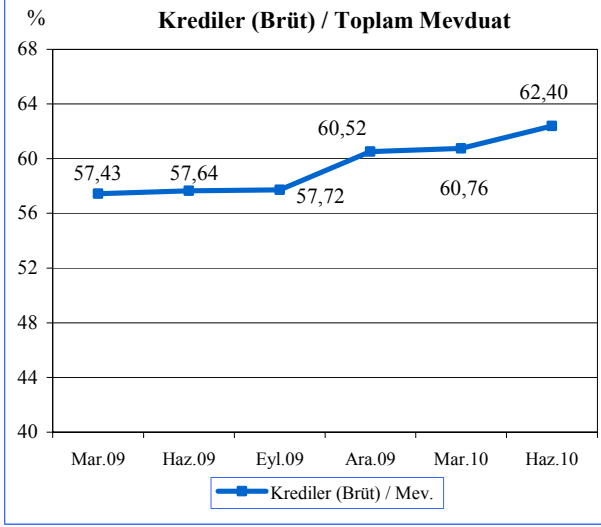
Grafik 5.11

Kaynak: KKTCCMB

Bankacılık sektörünün derinliği ile aracılık fonksiyonunun göstergelerinden biri olan kredilerin toplam mevduata oranı, 2010 yılının ikinci çeyreğinde Mart 2010 dönemine göre 1,64 puan artarak yüzde 62,40 oranında gerçekleşmiştir. Kredilerin toplam mevduata oranı bir yıllık dönemde 4,76 puan artmıştır.

Grafik 5.12

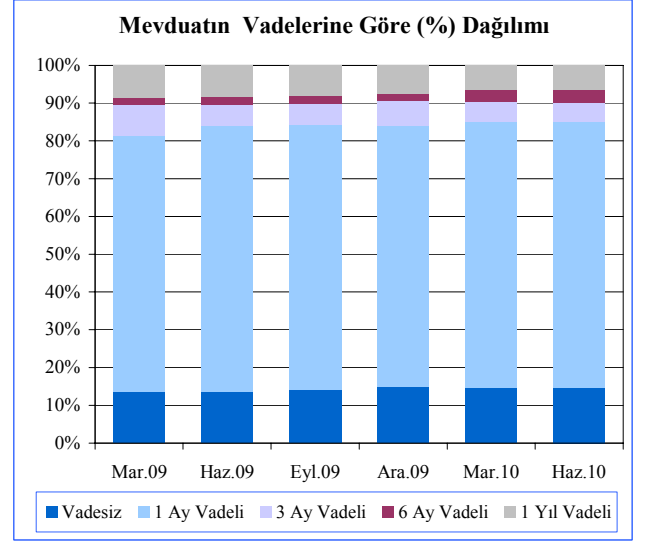

Kaynak: KKTCCMB

Sektör mevduatının vade yoğunluğunun önceki dönemlerde olduğu gibi, Haziran 2010 sonunda bir önceki döneme göre 0,33 puan artarak yüzde 70,59'luk oranla bir ay vadeli mevduatta olduğu görülmektedir. Bir ay vadeli mevduatı yüzde 14,52 oranla vadesiz mevduat, yüzde 6,46 oranla bir yıl vadeli mevduat, yüzde 4,98 oranla üç ay vadeli mevduat ve yüzde 3,45'lik oranla 6 ay vadeli mevduat izlemektedir.

Vadesiz mevduat, bir ay vadeli mevduat ve altı ay vadeli mevduatın toplam mevduat içindeki payı bir yıllık dönemde (Haziran 2009-Haziran 2010) sırasıyla 0,70, 0,44 ve 1,34 puan artarken, üç ay vadeli mevduat ile bir yıl vadeli mevduatın payı ise sırasıyla, 0,64 ve 1,84 puan azalmıştır.

Grafik 5.13

Kaynak: KKTCCMB

Özkaynaklar

Özkaynaklar sektörün istikrarı ve gelişmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Mart 2010'da 819,2 milyon TL olan sektör özkaynakları 2010 yılının ikinci çeyreği sonunda 48,9 milyon TL artarak 868,1 milyon düzeyine yükselmiştir. İncelenen dönemde yedek akçeler kalemi 5,8 milyon TL, sektörün ödenmiş sermayesi 33,7 milyon TL, sektör dönem karı 51,8 milyon TL artmıştır.

Haziran 2009 sonunda 763,9 milyon TL seviyesinde olan sektör özkaynak toplamı, bir yıllık dönemde 104,2 milyon TL, ödenmiş sermaye toplamında 68,3 milyon TL, yedek akçeler 14,3 milyon TL, dönem kar/zarar kaleminde 28,6 milyon TL artış olmuştur.

Tablo 5.8

Milyon TL	Özkaynakların Gelişimi					
	2009				2010	
	Mar.	Haz.	Eyl.	Ara.	Mar.	Haz.
Ödenmiş Sermaye	410,5	494,0	495,3	525,1	528,6	562,3
Yedek Akçeler	96,2	93,3	93,3	97,9	101,8	107,6
Sabit Kıymet Yeniden Değerleme Fonu	3,4	3,4	3,4	3,4	3,5	3,5
Menkul Değerler Değer Artış Fonu	2,5	2,6	2,6	3,8	3,8	3,8
Dönem Karı (Zararı)	48,9	75,4	102,2	79,4	52,2	104,0
Geçmiş Yıllar Karı (Zararı)	130,6	95,2	95,1	81,0	129,3	86,9
Toplam	692,1	763,9	791,9	790,6	819,2	868,1

Kaynak: KKTCCMB

Para Arzı

Haziran 2010 itibarıyla en dar tanımlı para arzı M1, Mart 2010 dönemine göre yüzde 1,38 oranında azalarak 1.142,7 milyon TL seviyesinden 1.126,9 milyon TL seviyesine gerilemiştir. M1 para arzında bir yıllık dönemde (Haziran 2009 - Haziran 2010) 99,4 milyon TL artış olmuştur.

Mart 2010 sonunda 6.213,2 milyon TL düzeyinde olan M2 tanımlı para arzı, 2010 yılının ikinci çeyreğinde yüzde 3,07 oranında artarak 6.404,1 milyon TL düzeyine yükselmiştir. M2 para arzı bir yıllık dönemde yüzde 7,50 oranında artış göstermiştir.

M2 para arzına resmi mevduat ve KKTC Merkez Bankası nezdindeki diğer mevduatın ilave edilmesiyle bulunan en geniş tanımlı para arzı M3, 2010 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre 81,5 milyon TL artarak 6.870,3 milyon TL'den 6.951,8 milyon TL'ye ulaşmıştır. Bir önceki yılın aynı dönemine göre M3'te meydana gelen büyüme yüzde 5,82'dir.

Tablo 5.9

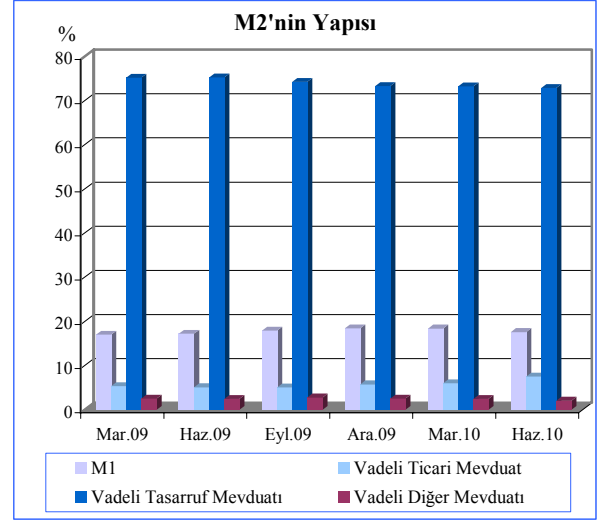
Yıllar	Para Arzı Verileri (Milyon TL)						
	Devre	M1	Yüzde Değişim (%)	M2	Yüzde Değişim (%)	M3	Yüzde Değişim (%)
2003		424,1		2.317,5		2.608,2	
2004		618,4	45,81	3.017,7	30,21	3.382,7	29,69
2005		695,9	12,53	3.382,8	12,10	3.848,9	13,78
2006		828,6	19,07	4.367,4	29,11	4.907,8	27,51
2007		859,5	3,73	4.620,4	5,79	5.138,7	4,70
2008		898,4	4,52	5.294,0	14,58	5.901,7	14,85
2009	I	978,9	8,96	5.748,5	8,59	6.368,0	7,90
	II	1.027,5	4,96	5.957,5	3,64	6.569,2	3,16
	III	1.072,8	4,41	5.979,5	0,37	6.638,6	1,06
	IV	1.141,1	6,37	6.182,2	3,39	6.831,1	2,90
2010	I	1.142,7	0,14	6.213,2	0,50	6.870,3	0,57
	II	1.126,9	-1,38	6.404,1	3,07	6.951,8	1,19

Kaynak: KKTCCMB

Haziran 2010 itibarıyla M2 para arzının yapısına bakıldığında, en büyük payın önceki dönemlerde olduğu gibi, yüzde 72,85 oranla vadeli tasarruf mevduatında olduğu görülmektedir. Bunu sırasıyla yüzde 17,60'lık payla M1, yüzde 7,50'lik payla vadeli ticari mevduat ve yüzde 2,05 oranla vadeli diğer mevduat izlemektedir.

M2'nin yapısı içinde en büyük payı oluşturan vadeli tasarruf mevduatı Haziran 2009'da yüzde 75,23 iken, Haziran 2010 dönemi sonunda bu oran 2,38 puan azalarak yüzde 72,85 olmuştur. İlgili dönemde M2'nin alt bileşenleri incelendiğinde, M1 yüzde 17,22'den yüzde 17,60'a, vadeli ticari mevduat yüzde 5,08'den yüzde 7,50'ye artmasına karşın vadeli diğer mevduat ise yüzde 2,47'den yüzde 2,05'e gerilemiştir.

Grafik 5.14

Kaynak: KKTCMB

6. FİNANSAL İSTİKRAR ANALİZİ

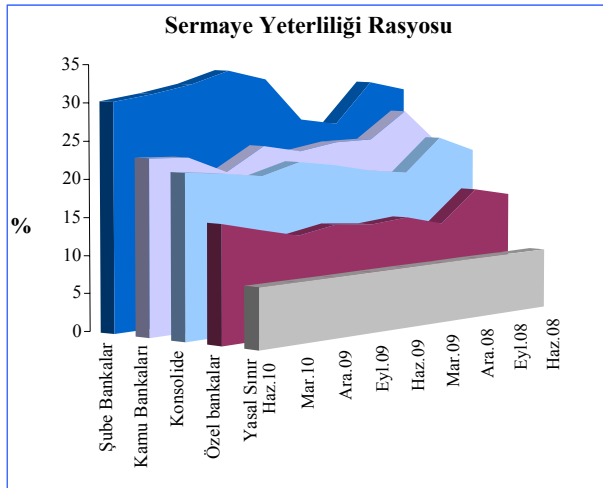
Sermaye Yeterliliği

Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu'nun (SYSR) sektörel bazda gelişimi incelendiğinde 2010 yılı ikinci çeyreğinde asgari yasal oran olan yüzde 8,00'in üzerinde seyretmeye devam ettiği gözlenmektedir. Haziran 2010'da gerçekleşen konsolide Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu Mart 2010'a göre 0,60 puan artmıştır. Buna göre Mart 2010 ve Haziran 2010 sonu itibarıyla gerçekleşen SYSR sırasıyla yüzde 21,16 ve yüzde 21,76'dır.

Haziran 2010 itibarıyla, kamu, özel ve şube bankalar bazında SYSR oranlarının sırasıyla yüzde 23,28, yüzde 15,59 ve yüzde 30,31 olarak gerçekleştiği görülmektedir. Bu oranlar Mart 2010 dönemi için sırasıyla yüzde 22,93, yüzde 14,25 ve yüzde 31,00 olmuştur.

Bir önceki çeyreğe göre konsolide SYSR'de 0,60 puanlık artış gözlenirken, kamu ve özel bankalarda sırasıyla 0,35 ve 1,34 puanlık artışlar gerçekleşmiştir. Şube bankalarda ise 0,69 puanlık düşüş gözlenmektedir.

Grafik 6.1

Kaynak: KKTCCMB

Haziran 2010 itibarıyla, yüzde 20 risk ağırlığına sahip varlıklar bir önceki çeyrek sonuna göre 17,1 milyon TL artarken, yüzde 50 ve yüzde 100 risk ağırlığı grubunda ise sırasıyla 35,4 ve 119,89 milyon TL olarak artmıştır. Yüzdelerle bakıldığında ise yüzde 20'lik risk grubunda yüzde 6,06'lık, yüzde 50 risk grubunda yüzde 6,60'lık ve yüzde 100 risk grubunda ise 7,14'lük artış gözlenmiştir. Piyasa ve operasyonel risk toplamı ise, bir önceki çeyreğe göre 16,8 milyon TL artmıştır.

Tablo 6.1

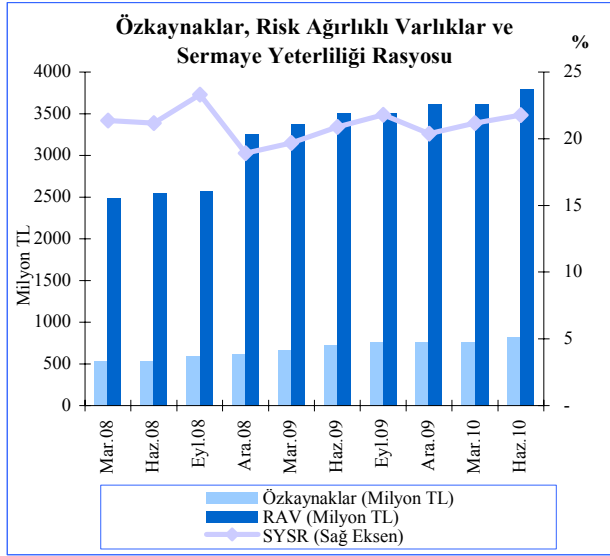
Risk Ağırlıklı Varlıklar					
Bin TL	Haz. 09	Eyl. 09	Ara. 09	Mar.10	Haz. 10
%0	-	-	-	-	-
%20	288.977	285.576	274.580	280.601	297.736
%50	567.261	520.202	546.168	535.714	571.069
%100	1.617.576	1.704.376	1.691.446	1.679.941	1.799.826
Piyasa Riski + Operasyonel Riski	1.027.521	1.000.257	1.099.985	1.111.726	1.128.502

Kaynak: KKTCCMB

Mart 2010 sonunda 3.607,9 milyon TL olan risk ağırlıklı varlıklar toplamı, Haziran 2010 sonunda yüzde 5,24 oranında artarak 3.797,1 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemde özkaynaklarda yüzde 8,20 artış, SYSR'de ise 0,60 puan artış gerçekleşmiştir.

Aşağıdaki grafikte son beş çeyrekte SYSR'nin ve risk ağırlıklı varlıkların tutarlı bir çizgide devam ettiği gözlenmektedir. Özkaynaklarda ise sonuncu çeyrekte hafif artış gözlenmektedir.

Grafik 6.2

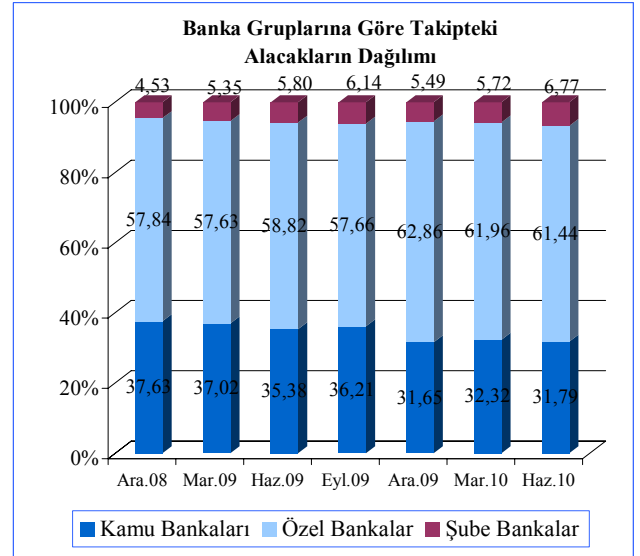

Not: Özkaynaklar, KKTC Bankalar Yasası, Madde 33 Altındaki Tebliğ'in 3. maddesine istinaden hesaplanmıştır.
Kaynak: KKTCCMB

Tahsili Gecikmiş Alacaklar

Haziran 2010 itibarıyla, tahsili gecikmiş alacak toplamları banka gruplarına göre incelendiğinde, Mart 2010'daki gibi, kamu bankaları ile şube bankaları payında azalış, özel sermayeli bankalar grubu payında ise artış olduğu görülmektedir. Sektörün bütününe ait TGA'lar içinde özel bankalar yüzde 61,44 oranı ile en büyük paya sahiptir. Özel bankaları sırasıyla, yüzde 31,79 oran ile kamu bankaları ve yüzde 6,77 oranla şube bankaları takip etmektedir. Bir yıllık dönemde, özel bankaların sektör içindeki TGA payı yüzde 61,96'dan yüzde 61,44'e düşerken şube bankalarının payı ise yüzde 5,72'den yüzde 6,77'ye yükselmiştir. Kamu bankalarının payı yüzde 32,32'den yüzde 31,79'a gerilemiştir.

Grafik 6.3

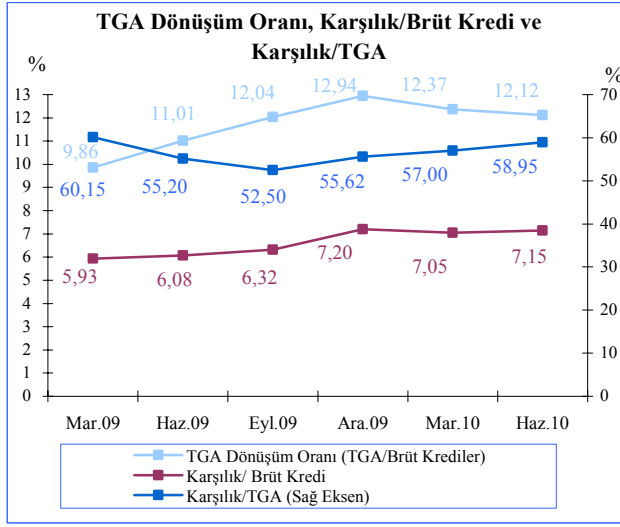
Kaynak: KKTCCMB

Mart 2010'da yüzde 12,37 olan takibe dönüşüm oranı 2010 yılı ikinci çeyreğinde, yüzde 12,12 olarak gerçekleşmiştir. TGA dönüşüm oranı, bir yıllık dönemde yüzde 11,01'den yüzde 12,12'ye yükselmiştir.

Haziran 2010 itibarıyla, Mart 2010 sonunda yüzde 57,01 olan karşılıkların TGA'ya oranı 1,96 puan artarak yüzde 58,97 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 6.4'te görüldüğü üzere TGA dönüşüm oranının son beş çeyrekte yüzde 11,00'in üzerinde bulunmaktadır. Buna ek olarak son dört çeyrekte karşılıkların TGA içindeki paylarının artmakta olduğu gözlenmektedir.

Grafik 6.4

Kaynak: KKTCCMB

Finansal Sağlık Göstergeleri

2010 yılı Haziran ayı itibarıyla seçilmiş finansal sağlık göstergeleri bir önceki döneme göre incelendiğinde gerek kredi artış hızında gerekse mevduatlardaki büyüme hızında belirgin bir artış olduğu görülmektedir. Ayrıca iki finansal göstergenin, brüt kredilerin aktifler içindeki payı ile kredi/mevduat oranının son iki çeyrekte 1,00 puanın üzerinde arttığı gözlemlenmiştir.

2010 yılı ikinci çeyrek sonu itibarıyla likit aktiflerin toplam aktifler içindeki payı 2010 yılı birinci çeyrek sonuna göre azalış göstererek yüzde 29,65 olarak gerçekleşmiştir. Bu oran bir önceki yılın aynı döneminde yüzde 30,06 olarak gerçekleşmiştir.

Tahsili gecikmiş alacakların, brüt krediler içindeki payı 2010'un ikinci çeyrek sonu itibarıyla bir önceki çeyreğe göre 0,25 puan düşerek yüzde 12,12 olarak gerçekleşmiştir. Bir önceki yılın aynı döneminde bu oran yüzde 11,01 idi.

Mevduatın krediye dönüşüm oranını gösteren kredi/mevduat oranı bir önceki çeyreğe göre 1,87 puan artarak yüzde 62,40 olarak gerçekleşmiştir. Mevduatlardaki büyüme hızı Haziran 2010 sonunda, bir önceki çeyreğe göre yüzde 1,61 olmuştur.

Kredilerin aktif toplamı içerisindeki payı Mart 2010'da yüzde 45,78 iken bu oran Haziran 2010'da 1,25 puan artarak yüzde 47,03 olarak gerçekleşmiştir. Bir önceki yılın aynı döneminde bu oran yüzde 43,63 olarak gerçekleşmiştir.

Kredilerin büyüme hızına bakıldığında ise 2010 Mart sonunda 1,56'lık bir artış gözlemlenirken, Haziran 2010'daki çeyrek büyüme hızı 4,57 olarak gerçekleşmiştir.

2010 yılı ikinci çeyreğinde finansal kaldıraç oranı 8,53 olarak gerçekleşmiştir. Bu oran 2010'un ikinci çeyreğinde 0,38 puan azalarak 8,15 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 6.2

Finansal Sağlık Göstergeleri (%)

Açıklama	2009			2010	
	Haz.	Eyl.	Ara.	Mar.	Haz.
Likit Aktifler / Top. Aktifler	31,06	30,32	30,47	30,06	29,65
SYSR	20,87	21,78	20,39	21,16	21,76
TGA / Brüt Krediler	11,01	12,04	12,94	12,37	12,12
Brüt Krediler / Mevduat	57,64	57,72	60,52	60,76	62,45
Brüt Krediler / Top. Aktifler	43,63	42,70	45,41	45,78	47,03
Kredilerdeki Büyüme Hızı	2,66	-0,89	8,03	1,56	4,57
Mevduatlardaki Büyüme Hızı	3,36	-0,12	3,87	0,64	1,61
Finansal Kaldıraç*	8,86	8,63	8,80	8,53	8,15

* Finansal Kaldıraç: Yabancı Kaynaklar / Toplam Özkaynaklar

Kaynak: KKTCCMB

Haziran 2010 itibarıyla aktif karlılıkta hafif artış, özkaynak karlılığında hafif azalış ve net faiz gelirlerinin toplam aktif içindeki payında ise belirgin artış olduğu görülmektedir.

2010 birinci çeyrekte yüzde 1,26 olan sektör aktif karlılığı 2010'un ikinci çeyreğinde yüzde 1,25'e, özkaynak karlılığı yüzde 12,28'den yüzde 11,90'a gerilerken, net faiz marjı ise yüzde 4,26'dan yüzde 4,30'a yükselmiştir.

Tablo 6.3

Aktif ve Özkaynak Karlılığı İle Net Faiz Geliri Rasyoları			
Açıklama	2009 Aralık	2010 Mart	2010 Haziran
Aktif Karlılığı ¹	1,30	1,26	1,25
Özkaynak Karlılığı ²	12,74	12,28	11,90
Net Faiz Marjı ³	4,07	4,26	4,30

¹ Aktif Karlılığı: Net Kar / Toplam Aktif

² Özkaynak Karlılığı: Net Kar / Toplam Özkaynak

³ (Provizyon Sonrası Net Faiz Marjı+TGA Özel Provizyonu) / Toplam Aktif

Kaynak: KKTCMB

Finansal Sağlamlık Endeksi

KKTC'de faaliyet gösteren bankaların oluşturduğu yapının finansal sağlamlığını, konsolide riskini ve kırılma risklerini bileşik bir göstergeye indirgeyerek izlenebilmesi amacı ve seçilmiş rasyoların kullanılması ile Finansal Sağlamlık Endeksi oluşturulmuştur. Bu endeks, bankacılık sektöründeki risk ve kırılma risklerini en iyi yansıtacak rasyoların kullanılması sonucunda ayrı ayrı oluşturulan aktif kalitesi, likidite, karlılık, ve sermaye yeterliliği alt endekslerinin ortalamalarının alınmasıyla elde edilmiştir.

KKTC bankacılık sektörünün sağlamlığını risklerini ve kırılma risklerini ortaya koyabilmek üzere KKTC Merkez Bankası tarafından oluşturulan bu endeks sonuçları sektörün gidişatına bir yol gösterici olarak algılanmalıdır.

Bu gösterge, sektör ve KKTC ekonomisi ile ilgili yapılan analiz ve yorumlarda ışık tutması amacıyla yayınlanmıştır. Oluşturulan bu endekse tek başına bakılarak sektörle ilgili olumlu ya da olumsuz yargı ve sonuçlara ulaşılması mümkün olmayacaktır.

Finansal Sağlamlık Endeksi'nin elde edilmesi için oluşturulan alt endekslere ulaşılırken rasyolar önceden belirlenen ağırlıklara göre kullanılmaktadır. Bu alt endeksler ve kullanılan rasyoların ağırlıkları aşağıdaki kutuda verilmektedir.

Kutu-1

Finansal Sağlık Endeksi Değişkenleri			
	Finansal Sağlık Göstergeleri	Endekse Etkinin Yönü	Ağırlık
Aktif Kalitesi	Brüt Takipteki Alacaklar / Brüt Kredi	Negatif	0,33
	Net Takipteki Alacaklar / Özkaynaklar	Negatif	0,33
	Duran Aktifler ¹ / Toplam Aktifler	Negatif	0,33
Likidite	Likit Aktif ² / Toplam Aktif	Pozitif	1,00
Karlılık	Net Kar / Toplam Aktif	Pozitif	0,50
	Net Kar / Özkaynaklar	Pozitif	0,50
Sermaye Yeterliliği	Serbest Sermaye ³ / Toplam Aktif	Pozitif	0,50
	SYSR	Pozitif	0,50

¹ Duran Aktifler; iştirak, bağlı ortaklık, elden çıkarılacak kıymetler, sabit kıymetler ve net takipteki alacaklar toplamından oluşmaktadır.

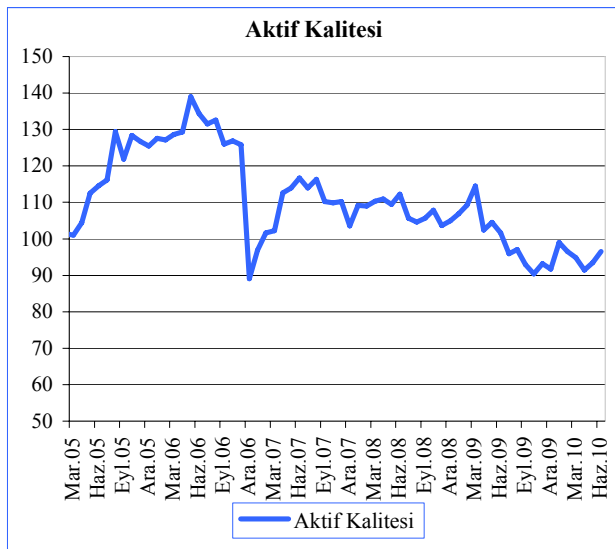
² Likit Aktifler; nakit değerler, Merkez Bankası, Piyasalar, bankalar ve ters repo işlemlerinden alacaklar toplamından oluşmaktadır.

³ Serbest sermaye, özkaynak tutarından duran aktiflerin çıkarılmasıyla hesaplanmaktadır.

Finansal sağlık endeksi oluşturulurken yukarıda (Kutu-1) verilen dört alt endeks kullanılmaktadır. Finansal Sağlamlılık Endeksini oluşturan alt endeksler aşağıda sırası ile incelenmiştir.

Aktif Kalitesi Endeksi: 2010 yılı Mart ayı itibarıyla 94,84 seviyesinde gerçekleşirken, Haziran 2010'da artarak 96,53 olmuştur.

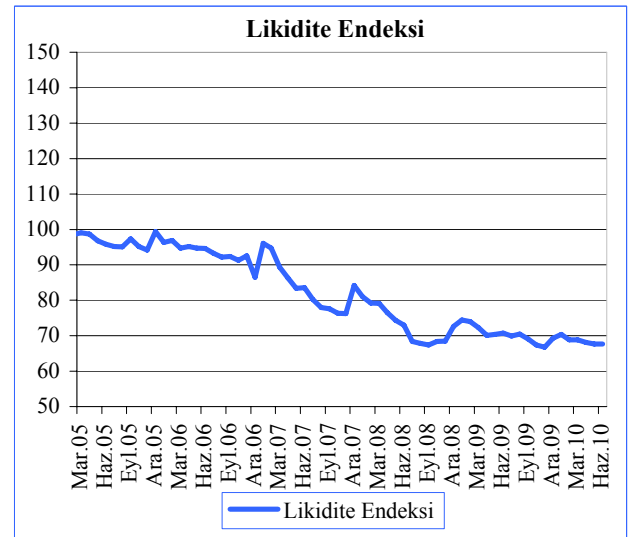
Grafik 6.5

Kaynak: KKTCCMB

Likidite Endeksi: 2010 ilk çeyreğinde 68,87 seviyesine ulaşan likidite endeksi 2010 yılı Haziran ayı itibarıyla, likit aktiflerin toplam aktifler içindeki payının önceki yılsonuna göre çok az değişmesine bağlı olarak, 67,63 seviyesinde gerçekleşmiştir.

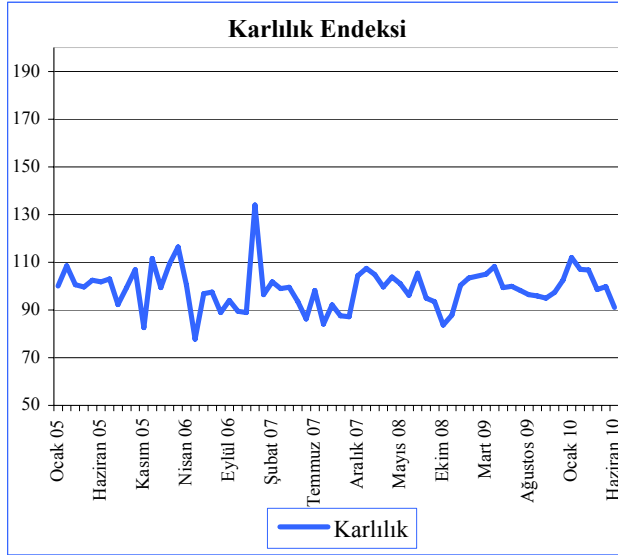
Grafik 6.6

Kaynak: KKTCCMB

Karlılık Endeksi: Alt endeksler arasında en yüksek oynaklığa sahip karlılık alt endeksi 2010 yılı ikinci çeyreği içinde azalış göstermiştir. Buna göre Mart 2010'da 106,74 seviyesinde gerçekleşen endeks, 2010 Haziran ayı itibarıyla 91,06 seviyesine ulaşmıştır.

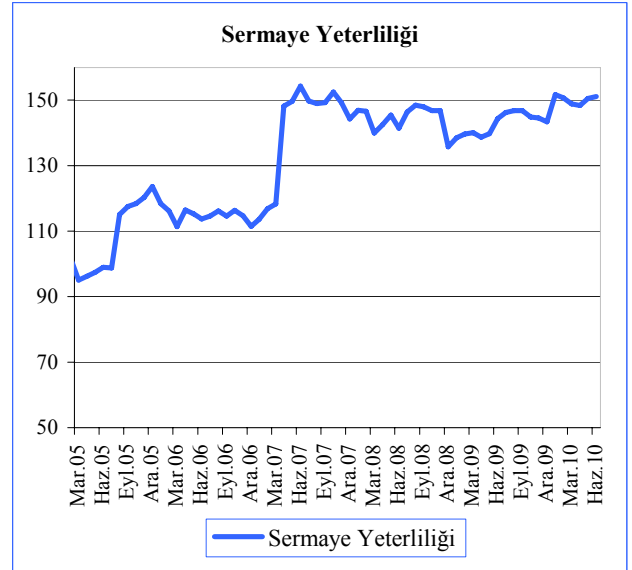
Grafik 6.7

Kaynak: KKTCCMB

Sermaye Yeterliliği Endeksi: 2010 yılı ikinci çeyreği sonu itibarıyla sermaye yeterliliği alt endeksi, bankacılık sektörünün 2010 yılı birinci çeyreğine göre sermaye yeterliliği standart rasyosunda yaşanan artışla birlikte 148,83'ten 151,15 seviyesine ulaşmıştır.

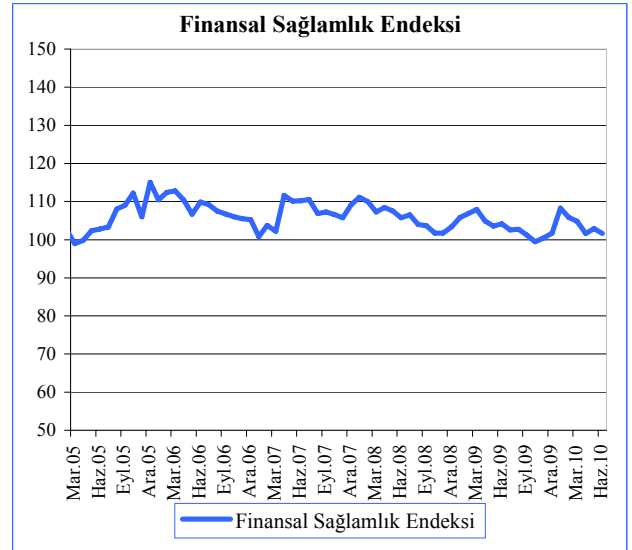
Grafik 6.8

Kaynak: KKTCCMB

Finansal Sağlamlık Endeksi: 2010 yılı birinci çeyrek sonunda 104,82 seviyesinde gerçekleşen Finansal Sağlamlık Endeksi, Haziran ayı sonu itibarıyla endeks 101,60 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Grafik 6.9

Kaynak: KKTCCMB

7. İKTİSADİ YÖNELİM VE BEKLENTİ ANKETİ

Nisan - Haziran 2010 Dönemi

KKTC Merkez Bankası'nın üç aylık Piyasa Yönelim ve Beklenti Anketi'nin 2010 yılı ikinci çeyrek dönemi (Nisan-Haziran) yönelim ve üçüncü çeyrek (Temmuz-Eylül 2010) dönemine yönelik beklenti anket sonuçları toplam 100 firma yöneticisi ile telefon anketi yoluyla görüşülerek elde edilmiştir.

Çalışmanın amacı, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde bugüne kadar düzenli olarak yapılmamış olan ve çeyrek dönemler itibarı ile piyasalarda yaşanan gelişmelerin ve beklentilerin ölçülmesi üzerine dayanmaktadır. Çalışma bir önceki üç aylık döneme ait gerçekleştirmelerin ölçülmesi yanında, takip eden üç aylık döneme ait beklentilerin ölçülmesini de içermektedir. Bu yönüyle çalışma hem geçmiş dönem sonuçlarını hem de gelecek döneme ait beklentileri bir arada toplayarak ekonominin genel seyri hakkında bir yapı ortaya koymayı amaçlamaktadır. Kuşkusuz bu yönde elde edilecek her türlü sonuç ve veri ileride oluşturulacak politika ve kararlara da yol gösterici olabilecektir.

Çalışma üçer aylık dönemleri kapsayacak şekilde yılda dört kez tekrarlanmaktadır. Her dönem için geçmiş üç aylık dönemdeki gerçekleştirmeler ile içinde bulunulan üç aylık döneme ait beklentiler sorulmaktadır. Geçtiğimiz dönem içerisinde yapılan anketlerde işletmelere Nisan-Haziran 2010 dönemindeki gerçekleştirmeleri ile Temmuz-Eylül dönemine ait beklentileri sorulmuştur. Çalışmada işletmelerin üretim, finansman ve istihdam alanındaki yönelimlerini belirlemeye yönelik ve bir önceki döneme ait gerçekleşme sonuçlarına yönelik sorulan soruların cevap seçenekleri "azaldı - değişmedi - arttı" şeklinde ayrıştırılarak puanlanmaktadır. Her soru ayrı ayrı puanlanırken daha sonra aynı konu başlığı altındaki soruların toplamından o bölüme ait genel bir bölüm puanı elde edilmektedir. Olumlu gelişme ve beklentiler 3 puanla,

değişmeyen durumlar 2 ve olumsuz gelişmeler ve beklentiler ise 1 puanla değerlendirilmiştir. Bu nedenle her soru ve gruba ait puanlar 1 ile 3 arasında değişmektedir. Bu nedenle 3 üzerinden 1 ve 1'e yakın değerler olumsuz gerçekleşme ve beklentileri, 3 ve 3'e yakın değerler olumlu gerçekleşme ve gelişmeleri ifade etmektedir. 2 civarındaki puanlarsa genelde değişmeyen ve daha durağan bir durumu ifade etmektedir. Ancak anket her üç aylık dönemlerde sürekli yapıldığından dolayı oluşacak seri ile genel eğilimlerin ne yönde değiştiğini veya değişmesinin beklendiğini de takip etmek mümkün olabilmektedir.

İşletmelerle ilgili olarak sorgulanan üç temel alan dışında, genel makroekonomik beklentileri ölçebilmek adına işletme sahiplerine yılsonu döviz kuru, enflasyon ve sektörel gelişme beklentileri de sorulmaktadır. Anketler, önceden belirlenen işletmelerin üst düzey sorumlu yöneticileri ile telefon anketi yöntemi ile yapılmıştır. Ankete seçilen işletmeler tamamen rassal yöntem ile ve sektörel olarak milli gelir oluşumundaki sektör paylarına göre belirlenmiştir.

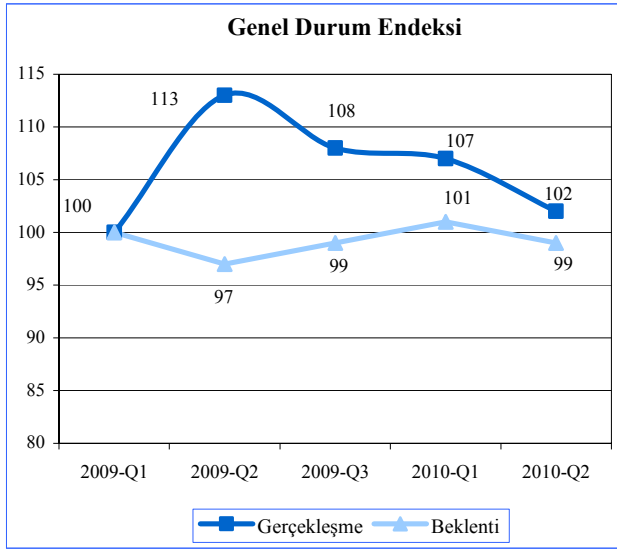
Sonuçlar

- İktisadi Yönelim ve Beklenti Anketi 2010 yılı ikinci çeyrek sonuçları ekonomideki daralma eğiliminin devam etmekte olduğu yönündedir.
- Özellikle, anket kapsamında küçük ölçekli kabul edilen 50 çalışan altında istihdam yapan işletmelerin büyük ölçekli kabul edilen işletmelere göre hem üretim hem de finansman anlamında daha sıkıntılı oldukları gözlemlenmiştir.
- Son üç çeyrektir gözlemlenen ekonomik gerileme bu çeyrekte de devam etmiştir. İşletmelerin Nisan-Haziran 2010 dönemindeki üretim, finansman ve istihdam alanlarındaki performansları

sonucu hesaplanan Gerçekleşme Endeksi 102 seviyesine gerilemiştir.

- 2009 yılı birinci çeyrek dönemi baz (100) kabul edilerek hesaplanan Genel Durum Gerçekleşme Endeksi Nisan - Haziran 2009 döneminde 113 seviyesine kadar yükselirken son üç çeyrekte gerilemektedir.
- Özellikle 2010 yılı birinci çeyrekteki hafif gerileme ardından ikinci çeyrekte daha keskin bir düşüş göstermesi ekonomik görünümün ters yönlü olduğunu ifade etmektedir.

Grafik 7.1

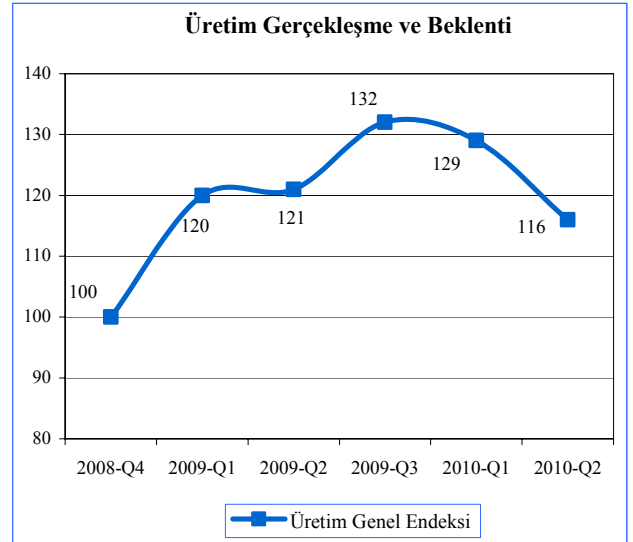
Kaynak: İktisadi Yönelim ve Beklenti Anketi.

- Bir sonraki döneme ait beklenti değerlerinden elde edilen Genel Beklenti Endeks değerleri de gerçekleşme endeks değerlerine benzer bir yapıda yatay seyir izlemektedir. Son bir yıllık dönem içerisinde olumlu ya da olumsuz önemli bir değişim göstermeyen Beklenti Endeksi durağan bir seyir izlemesine rağmen son çeyrek dönemde 99 seviyesine gerilemiştir.

1. Üretim: Bu bölümde işletmelerin üretimleri ile ilgili sorular sorularak son üç aylık dönemde üretimle ilgili gerçekleştirmeler ile içinde bulunulan dönem sonu ile ilgili beklentiler sorgulanmaktadır. Tüm sektörlerde sorulan bu soru grubunda ayrıca üretimi kısıtlayan altı faktörü de değerlendirmeleri istenerek, hangi faktörün hangi sektörde daha etkili olduğu tespit edilmeye çalışılmaktadır. Yine bu bölüm kapsamında yurtdışına ihracat ve satış yapan sanayi ve inşaat sektörü temsilcilerine yurtdışı talep düzeyleri de sorulmaktadır. Tüm bu sorulara verilen cevaplarla Üretim Genel Endeksi hesaplanarak hem geçmiş üç aylık dönemle ilgili gerçekleşme, hem de gelecek çeyrekle ilgili beklentiler ölçülmeye çalışılmaktadır.

2010 yılı ikinci çeyrekte üretim genel endeks değeri 116 seviyesine gerilemiştir. 2010 yılı ilk çeyrekte 129 olarak ölçülen endeks gerilemeye devam etmiştir. Geçen yılın aynı dönemine göre (2009-II) de düşüş gösteren endeks üretimdeki daralmanın devam ettiğini ifade etmektedir.

Grafik 7.2

Kaynak: İktisadi Yönelim ve Beklenti Anketi.

1.a. Üretim ve Satışlar: Ekonomideki gelişmeleri en iyi yansıtan göstergelerden biri üretim ve satışlarla ilgili gerçekleşme sonuçlarıdır. Ankete katılan işletmelerin yarısı Nisan-Haziran 2010 dönemindeki üretim ve satışlarının azalmakta olduğunu ifade etmiştir. Bir önceki çeyrekte azalma bildiren işletme oranı yüzde 33 seviyesinde idi. Bu sonuçlarla üretimde 2009 ortalarında görülen kısmi düzelmenin 2010 ile birlikte ters yönlü gelişme gösterdiği söylenebilir. Ayrıca gelecek dönemle ilgili satış beklentilerinde de olumsuz bir tablo ortaya çıkarken özellikle küçük işletmelerin satışlarının artacağına dair olumsuz beklenti içinde oldukları görülmüştür.

Tablo 7.1

Üretim ve Satışlar (%)				
	Nis.-Haz 2009	Tem.-Eyl. 2009	Oca.-Mar. 2009	Nis.-Haz 2010
Arttı	25	25	30	26
Değişmedi	35	50	37	24
Azaldı	40	25	33	50

Not: Oranlar işletmelerin dağılımlarını göstermektedir.

Kaynak: İktisadi Yönelim ve Beklenti Anketi.

İşletmelerden, üretimlerini en çok kısıtlayan altı faktörü önem sırasına göre sıralamaları istenmektedir. Bu faktörler arasında 2010 ikinci çeyreğinde en etkili olanın Kamu kaynaklı bürokratik sorunlar olduğu görülmektedir. Bir önceki çeyrekte talep yetersizliği üretimi kısıtlayan en önemli faktör iken bu dönemde ikinci sırada kalmıştır. Bürokratik sorunlar ve talep yetersizliğini takiben, sırasıyla maliyet artışları, mali imkansızlıklar ile teknoloji ve altyapı eksiklikleri de üretimi kısıtlayan diğer faktörler olarak sıralanmıştır. Ayrıca maliyet artışlarının küçük ölçekli işletmelerin üretimlerini büyük ölçekli işletmelere göre daha fazla kısıtladığı da istatistiksel olarak tespit edilmiştir.

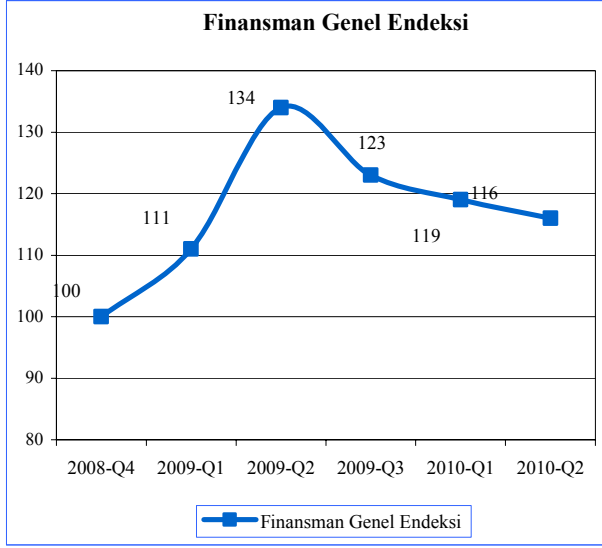
Tablo 7.2

Üretimi Kısıtlayan Faktörler				
	Nis.-Haz 2009	Tem.-Eyl. 2009	Oca.-Mar. 2010	Nis.-Haz 2010
Bürokratik Sorunlar	5,30	4,86	3,77	5,08
Talep Yetersizliği	5,42	5,13	5,25	4,80
Maliyet Artışları	5,13	4,33	4,15	4,78
Mali İmkansızlıklar	4,85	4,12	3,66	4,53
Teknolojik Altyapı Eksikliği	4,99	4,51	3,38	4,37
Hammadde Yetersizliği	4,76	3,58	2,42	3,63
İş Gücü Yetersizliği	4,24	3,26	2,82	2,94

Kaynak: İktisadi Yönelim ve Beklenti Anketi.

2. Finansman: Bu bölümde işletmelere finansman başlığı altında satış fiyatları, tahsilat oranları, kredi kullanımı, ödeme vadeleri ile ilgili sorular yöneltilmiştir. Her soru ile ilgili ayrı endeks değeri hesaplandığı gibi alt başlıklara yönelik sonuçlar ve değerlendirmeler de yer almaktadır. Yukarıda belirtilen alt başlıkların bileşiminden elde edilen Finansman Genel Endeks değeri Nisan - Haziran 2010 döneminde 116 olarak ölçülmüştür. Geçen yılın aynı döneminde 134 seviyesinde ölçülen endeks bir yıldan beridir sürekli gerileme göstermektedir. Finansman Genel Endeks değerindeki düşüş işletmelerin finansman konusundaki değerlendirmelerinin negatif yönlü seyrettiğini ifade etmektedir. Nitekim aşağıdaki alt detaylardan olumsuzluğun yoğunlaştığı alanları daha detaylı görebilmek mümkündür.

Grafik 7.3

Kaynak: İktisadi Yönelim ve Beklenti Anketi.

2.a. Satış Fiyatları: İşletmelerin ürün veya hizmet satış fiyatlarının bir önceki dönemde ne yönde değişim gösterdiğine dair elde edilen cevaplardan, satış fiyatlarının çok önemli oranda değişmediği görülmektedir. Fiyatlarının değişmediğini belirten işletme oranlarında son bir yılda neredeyse pek fazla değişiklik olmadığı görülmektedir. Geçen yılın aynı döneminde işletmelerin yüzde 27'si satış fiyatlarının düşmekte olduğunu bildirirken, Nisan-Haziran 2010 döneminde bu oran sadece yüzde 23 düzeyinde kalmıştır. Satış fiyatlarının arttığını ifade eden işletmelerin oranıysa yüzde 16 seviyesinde kalmıştır.

Tablo 7.3

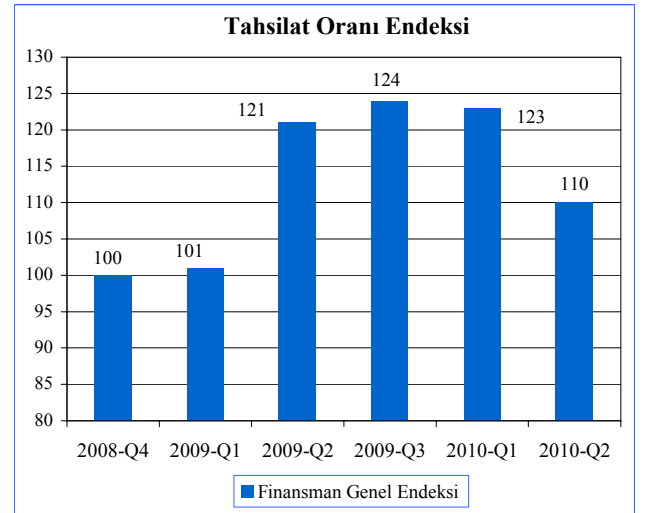
	Satış Fiyatları (%)			
	Nis.-Haz. 2009	Tem.-Eyl. 2009	Oca.-Mar. 2010	Nis.-Haz. 2010
Arttı	14	12	17	16
Değişmedi	59	69	64	61
Azaldı	27	19	19	23
Endeks	112	115	118	118

Kaynak: İktisadi Yönelim ve Beklenti Anketi.

Hatta fiyat artış beklentilerinin sektörel dağılımlarına bakıldığı zaman, inşaat ve ticaret sektörlerindeki fiyat düşüşlerinin durma noktasına geldiği görülmektedir. Satış fiyatları ile ilgili beklentilerin sürekli olarak yükseldiği ve her dönem bir sonraki dönemde satış fiyatlarının artacağını öngören işletme oranlarında artış olduğu gözlemlenmektedir. Bu sonuçlardan yola çıkılarak piyasalarda enflasyon beklentisinin artmakta olduğunu söylemek mümkündür.

2.b. Tahsilat Oranları: İşletmelerin bir önceki dönemde gerçekleştirdikleri tahsilat oranları ile ilgili sorulan soruya verilen cevaplardan tahsilatlarda 2009 sonlarında yaşanan iyileşmenin tekrardan olumsuz duruma döndüğü görülmektedir. Geçen yılın aynı döneminde tahsilat oranları ile ilgili endeks değeri 121 iken bu yıl 110 olarak ölçülmüştür. Ankete katılan işletmelerin yüzde 60'ı tahsilatlarında azalama olduğunu ifade etmiştir. Bu oran bir önceki çeyrekte yüzde 44 seviyesinde idi.

Grafik 7.4

Kaynak: İktisadi Yönelim ve Beklenti Anketi.

2.c. Ödenme ve Süreleri: İktisadi Yönelim ve Beklenti Anketi'nde işletmelere hem yaptıkları satışlarla ilgili ödenebilme vade süreleri, hem de kendi alımlarında karşılaştıkları ödeme süreleri sorulmaktadır. Aşağıdaki tablodan da görülebileceği gibi işletmelerin müşterilerine uyguladıkları satış vadelerinin uzamaya devam ettiği yönündedir. Ödenme vadelerinde geçen yılın aynı dönemi seviyelerinin hemen hemen korunduğu görülmekte, vadelerin uzadığı yönünde herhangi bir gelişme bulunmamaktadır. Bu durum, işletmelerin satışlarını artırabilmek adına finansman maliyetini üstlenmeye devam ettiklerini göstermektedir.

Tablo 7.4

Satışların Ödenme Vade Süresi (%)				
	Nis.-Haz. 2009	Tem.-Eyl. 2009	Oca.-Mar. 2010	Nis.-Haz. 2010
Arttı	59	42	57	51
Değişmedi	38	51	41	46
Azaldı	3	7	2	3
Endeks	110	131	115	122

Not: Satış vadelerindeki uzamanın işletmeler için olumsuz bir durum olduğu değerlendirilerek puanlama yapılmıştır.

Kaynak: İktisadi Yönelim ve Beklenti Anketi.

İşletmelerin alımlarından doğan ödeme vadeleri ile ilgili sorulan soruya karşılık elde edilen cevaplardan, işletmelerin ödeme vadelerinde kısaltmaların görülmeye başlandığı yönündedir. İşletmelerin satışlarıyla ilgili vadeler kısaltmazken ödeme vadelerinin kısaltması, finansman açısından olumsuz bir durum olarak değerlendirilebilir.

2.d. Karşılıksız Çek Senet Oranı: Ekonomik olumsuzluğun bir göstergesi sayılabilen karşılıksız çek ve senet oranları, 2010 yılı ikinci çeyrek döneminde bir önceki döneme göre çok az da olsa bir artış göstermiştir. Ankete katılan işletmelerin yüzde 49'u karşılıksız çek ve senet sayılarında bir önceki çeyreğe göre artış olduğunu ifade etmiştir ki bu oran bir önceki çeyrekte yüzde 44 düzeyinde idi.

Tablo 7.5

Karşılıksız Çek Senet Sayısı				
	Nis.-Haz. 2009	Tem.-Eyl. 2009	Oca.-Mar. 2010	Nis.-Haz. 2010
Arttı	49	54	44	49
Değişmedi	41	36	47	42
Azaldı	10	10	9	9
Endeks	119	115	122	119

Kaynak: İktisadi Yönelim ve Beklenti Anketi.

2.e. Kredi Talebi: Ankete katılan işletmeler arasında yeni kredi kullanım ihtiyacında geçtiğimiz döneme göre önemli bir değişiklik olmadığı görülmektedir. Yeni kredi talep edenlerin oranları yatay bir seyir izleyerek yüzde 34 civarındaki oranını korumaktadır. Diğer sorularla birlikte değerlendirildiği zaman ekonomide ciddi bir talep artışı ve olumlu beklenti olmaması nedeniyle kredi talebinin de durağan olduğu söylenebilir.

Tablo 7.6

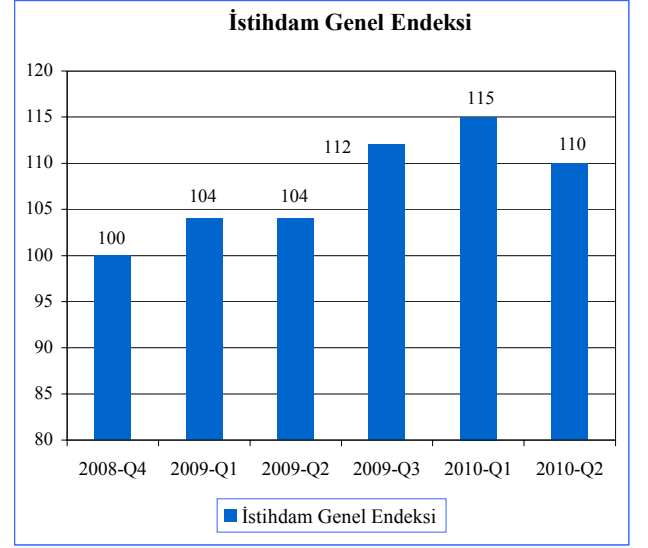
Yeni Kredi Kullanmayı Düşünen İşletmelerin Oranı					
	2009 Q1	2009 Q2	2009 Q3	2010 Q1	2010 Q2
Yüzde (%)	29	37	34	31	34

Kaynak: İktisadi Yönelim ve Beklenti Anketi.

2.f. Kredi Vadeleri: Finansmanla ilgili olarak işletmelere kullandıkları kredi vadeleri ile ilgili sorular sonucunda ağırlıklı olarak vadesiz limitli kredi türünün (overdraft) en yoğun talep edilen kredi türü olduğu, bunu takiben iki yıldan uzun vadeli kredi tercihinin arttığı da tespit edilmiştir. En yaygın kredi kullanım türü olan vadesiz limitli kredi hesabı (overdraft) kullanımında limitlerinde artış talep eden işletme sayısında 2010 yılı ikinci çeyrek döneminde çok az da olsa bir düşüş ortaya çıktığı görülmektedir. Limitlerini artırmak isteyen işletmelerin oranı bir önceki dönemde yüzde 49'dan yüzde 43 seviyesine gerilemiştir. Ayrıca vadesiz limitli kredi kullanımında sektörler arasında da farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Mali sektör, serbest meslek ve hizmetler, toptan ve perakende ticaret sektörlerinin vadesiz limitli kredi kullanımlarında diğer sektörlerle göre artışlar olduğu görülmüştür.

3. İstihdam: Ankette yer alan üçüncü bölüm ise istihdamla ilgili sorulardan oluşmaktadır. Bu bölümde hem işletmelerin yarattıkları yeni istihdamlar, hem de ilgili dönemdeki işten çıkarmalar yanında işletmelerin çalışanlarına ödedikleri ücret değişimlerini tespit etmek amaçlı sorular sorulmaktadır. Farklı soruların bileşiminden oluşan İstihdam Genel Endeksi Ekim-Aralık 2008 dönemi baz kabul edildiğinde Nisan-Haziran 2010 döneminde 110 seviyesine gerilemiştir. Bir önceki anket dönemi olan Ocak-Mart 2010 döneminde 115 olan endeks değeri istihdam da çok az da olsa gerilemeyi ifade etmektedir. İstihdam Genel Endeksi Anket çalışmalarının yapılmaya başlandığı 2008 son çeyreğinden bu yana ilk kez gerileme göstermiş olsa da geçen yılın aynı dönemine göre daha yüksek bir düzeyde bulunmaktadır.

Grafik 7.5

Kaynak: İktisadi Yönelim ve Beklenti Anketi.

3a İstihdam: Çalışan sayılarında artış olduğunu bildiren işletme sayısı bu dönemde de yükselmeye devam etmiştir. Geçen yıl aynı dönemde bir önceki döneme göre çok az bir azalma gösterirken, işyerinde çalışan sayısında azalma olduğunu belirten işyeri oranlarında da bir miktar artış görülmüştür. İstihdam oranlarındaki olumsuz gösterge olan işten çıkarma oranlarında geçen yıla göre azalma devam etmektedir. Ancak istihdam yaratma anlamında henüz ciddi bir artış görülmemektedir.

Tablo 7.7

	Çalışan Sayısı (%)			
	Nis.-Haz. 2009	Tem.-Eyl. 2009	Oca.-Mar. 2010	Nis.-Haz. 2010
Arttı	16	19	26	22
Değişmedi	50	53	52	51
Azaldı	34	28	22	27
Endeks	113	119	127	121

Kaynak: İktisadi Yönelim ve Beklenti Anketi

3.b. Ücretler: İstihdam konusunda işletmelere yöneltilen bir diğer soru da çalışanlara ödenen ortalama ücret seviyesi olmuştur. İşletmelerin çalışanlarına ödedikleri ortalama ücretin Temmuz-Eylül 2009 döneminde çok kısıtlı düzeyde de olsa artış gösterdiği ancak son iki çeyrek dönemdir sürekli düşüş gösterdiği görülmektedir. Çalışan ücretlerine artış yapan işletme oranı, bir önceki dönem seviyesinin altına düşerek yüzde 20 olmuştur. İşletmelerin çalışanlara genellikle yılın başında artış verdikleri göz önüne alınırsa bunun normal bir sonuç olduğu düşünülebilir. Ancak yine de ücretlerle ilgili endeks değerinin üç çeyrek ard arda azaldığı görülmektedir.

4. Makroekonomik Hedefler: Anketin son bölümünde yer alan sorular ekonominin geneline yönelik makroekonomik beklentileri ölçmeye yönelik olup, katılan işletme temsilcilerine döviz kurları, enflasyon ve faaliyette buldukları sektörün performansı ile ilgili beklentileri sorulmaktadır. Bu alanda ekonomide en fazla kullanılan üç döviz cinsi olan ABD Doları, Euro ve İngiliz Sterlin'ine ait yıl sonu kur tahmini yanında yıllık enflasyonu ölçmekte kullanılan Tüketici Fiyat Enflasyonu (TÜFE) tahminleri de sorulmaktadır. Bu tahminler her dönem için yıl sonuna ait beklentileri ölçtüğünden ilgili dönemdeki beklentilerin bir önceki döneme göre ne yönde değiştiğini de göstermektedir.

4.a. Kur Tahminleri: Nisan-Haziran 2010 döneminde işletme yöneticilerinin 2010 yıl sonu kur tahminlerinden ağırlıklı ortalama yöntemi ile elde edilmektedir. Verilen cevaplar doğrultusunda 2010 yılı ilk çeyreğinde yıl sonu kur tahminleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 7.8

Yıl Sonu Kur Tahminleri (%)			
	ABD (\$)	Euro (€)	STG (£)
TL	1,58	2,01	2,34

Kaynak: İktisadi Yönelim ve Beklenti Anketi.

İşletmelerin 2010 yıl sonu Tüketici Fiyat Enflasyon beklentisi ağırlıklı ortalama yoluyla yüzde 11,5 olarak hesaplanmıştır. Oysa Ocak-Mart anket döneminde 2010 yılsonu enflasyon beklentisi yüzde 7,6 olarak hesaplanmıştır. Yılsonu enflasyon beklentisindeki artış yukarıdaki bölümlerde görülen fiyat artış beklentileri ile tutarlı bir sonuçtur.

İşletme temsilcilerine faaliyet gösterdikleri iş koluna ait beklentileri sorularak, genel bir değerlendirme yapmaları istenmiştir. Sonuçlara bakıldığı zaman işletmelerin kendi iş kollarındaki iş hacminde artış beklentisi olanların oranının azalmakta olduğu yönündedir. Bulunduğu iş kolundaki iş hacminin azalmasını bekleyen işletme oranlarında değişiklik olmazken artış bekleyenlerin sayısında azalma olması ekonomik ortamın olumsuzla doğru seyrettiğini işaret etmektedir.

Tablo 7.9

Bulduğunuz İş Kolundaki İş Hacmi			
	Nis.-Haz. 2009	Tem.-Eyl. 2009	Nis.-Haz. 2010
Artacak	35	33	26
Aynı Kalacak	35	39	43
Azalacak	30	28	31

Kaynak: İktisadi Yönelim ve Beklenti Anketi.

Ekonomik Kararlar

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası				
Konu	Tebliğ, Genelge ve Resmi Gazete’de Yayımlanan Yönetim Kurulu Kararları		Resmi Gazete	
	Tarih	Numara	Tarih	Numara
KKTC Merkez Bankası, 39/2001 sayılı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bankalar Yasası’nın Madde 23 (6) Bankaların Kredileri ile Diğer Alacaklarının Nitelikleri ve Karşılıklar Tebliği’nde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ.	29.01.2010	759	09.03.2010	42
KKTC Merkez Bankası, 34/2006 sayılı Poliçeler (Değişiklik) Yasası Değiştirilmiş Şekliyle Bölüm 262 Madde 73 (3) (B) Altında Yapılan “Çek Karnelerinin Baskı Şekli ve Esasları Değişiklik” Tebliği.	04.03.2010	763	19.03.2010	49

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti - Meclis

Konu	Yasa/Yasa Tasarısı		Resmi Gazete	
	Tarih	Numara	Tarih	Numara

Yasalar

Poliçeler (Değişiklik) Yasası	15.03.2010	20	25.03.2010	52
-------------------------------	------------	----	------------	----

Yasa Tasarıları

Serbest Bölgeler Yasa Tasarısı

Uluslararası İşletme Şirketleri (Değişiklik) Yasa Tasarısı

Gelir Vergisi (Değişiklik) Yasa Tasarısı

Kredi Garanti Fonu (Değişiklik)Yasa Tasarısı

Katma Değer Vergisi (Değişiklik) Yasa Tasarısı

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti – Bakanlar Kurulu

Konu	Yasa Gücünde Kararname		Resmi Gazete	
	Tarih	Numara	Tarih	Numara
Kararnameler				
Güzelyurt bölgesindeki sel felaketinden etkilenenlerden, değiştirilmiş şekliyle 73/2007 sayılı sosyal güvenlik yasası altında kendi nam ve hesabına bağımsız çalışanların 30.09.2009 tarihine kadar olan prim borçlarını, bir hizmet veya çıraklık akdine dayanarak çalıştırılanların ise 30.11.2009 tarihine kadar olan prim borçlarını ödemiş olanların, kendi nam ve hesabına bağımsız çalışanların 1.10.2009-31.12.2010 tarihleri arasındaki prim borçlarından, bir hizmet veya çıraklık akdine dayanarak çalıştırılanların ise 1.12.2009-31.12.2010 tarihleri arasındaki prim borçlarından kaynaklanan gecikme zamlarının tahsili ile ilgili kuralların düzenlenmesine ilişkin yasa tasarısı.	10.02.2010	248	12.02.2010	25
Yurtdışındaki bankalarda ve menkul değerler cüzdanında bulundurulmuş tutarlardan banka ve sigorta işlemleri vergisi alınması.	17.02.2010	479	4.03.2010	39
Bakanlar Kurulu tarafından kabul edilen sel, yangın, deprem gibi doğal afet yaşayan bölgelerde iş yapan gerçek veya tüzel kişilere Poliçeler Yasası'nın 74 B ve 74 C maddelerindeki sürelerin geçici olarak farklı uygulanması hakkında Yasa Gücünde Kararname.	03.03.2010	536	05.03.2010	41
Girne bölgesindeki sel felaketinden etkilenenlerden, değiştirilmiş şekliyle 73/2007 sayılı sosyal güvenlik yasası altında kendi nam ve hesabına bağımsız çalışanların ve bir hizmet veya çıraklık akdine dayanarak çalıştırılanların 31.12.2009 tarihine kadar olan prim borçlarını ödemiş olanların, 1.1.2010-31.12.2010 tarihleri arasındaki prim borçlarından kaynaklanan gecikme zamlarının tahsili ile ilgili kuralların düzenlenmesine ilişkin Yasa Gücünde Kararname.	03.03.2010	539	05.03.2010	41
Lefkoşa bölgesindeki sel felaketinden etkilenenlerden, değiştirilmiş şekliyle 73/2007 sayılı sosyal güvenlik yasası altında kendi nam ve hesabına bağımsız çalışanların ve bir hizmet veya çıraklık akdine dayanarak çalıştırılanların 31.12.2009 tarihine kadar olan prim borçlarını ödemiş olanların, 1.1.2010-31.12.2010 tarihleri arasındaki prim borçlarından kaynaklanan gecikme zamlarının tahsili ile ilgili kuralların düzenlenmesine ilişkin Yasa Gücünde Kararname.	03.03.2010	540	05.03.2010	41

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti – Bakanlar Kurulu

Konu	Yasa Gücünde Kararname		Resmi Gazete	
	Tarih	Numara	Tarih	Numara

Kararnameler

Girne bölgesindeki sel felaketinden etkilenenlerden, değiştirilmiş şekliyle 16/1976 sayılı Kıbrıs Türk Sosyal Sigortalar Yasası altında kendi nam ve hesabına bağımsız çalışanların ve bir hizmet veya çıraklık akdine dayanarak çalıştırılanların 31.12.2009 tarihine kadar olan prim borçlarını ödemiş olanların, 1.1.2010-31.12.2010 tarihleri arasındaki prim borçlarından kaynaklanan gecikme zamlarının tahsili ile ilgili kuralların düzenlenmesine ilişkin Yasa Gücünde Kararname.

03.03.2010

541

05.03.2010

41

Lefkoşa bölgesindeki sel felaketinden etkilenenlerden, değiştirilmiş şekliyle 16/1976 sayılı Kıbrıs Türk Sosyal Sigortalar Yasası altında kendi nam ve hesabına bağımsız çalışanların ve bir hizmet veya çıraklık akdine dayanarak çalıştırılanların 31.12.2009 tarihine kadar olan prim borçlarını ödemiş olanların, 1.1.2010-31.12.2010 tarihleri arasındaki prim borçlarından kaynaklanan gecikme zamlarının tahsili ile ilgili kuralların düzenlenmesine ilişkin Yasa Gücünde Kararname.

03.03.2010

542

05.03.2010

41

İstatistik Tabloları

Tablo No	Tablo Adı	Sayfa
1	KKTC Merkez Bankası Seçilmiş Bilanço Kalemleri	60
2	KKTC Merkez Bankası Likit Varlıkları	61
3	KKTC Merkez Bankası'nca Bankacılık Sektörüne Kullandırılan Krediler	62
4	KKTC Merkez Bankası Nezdindeki Mevduat	63
5	KKTC Merkez Bankası Döviz Kurları	64
6	Çapraz Kurlar - Yabancı Para / USD	65
7	KKTC Merkez Bankası'nca Türk Lirası ve Döviz Mevduatına Uygulanan Faiz Oranları	66
8	KKTC Merkez Bankası'nca Türk Lirası ve Döviz Mevduat Yasal Karşılıklara Uygulanan Faiz Oranları	67
9	Karşılıksız Çekler	68
10	Bankacılık Sektörü Aktif / Pasif Özetleri	69
11	Brüt Krediler Toplam - Sektörlere Göre	70
12	Brüt Krediler TP - Sektörlere Göre	71
13	Brüt Krediler YP - Sektörlere Göre	72
14	Mevduat (Toplam) - Vade Gruplarına Göre	73
15	Mevduat (TP) - Vade Gruplarına Göre	73
16	Mevduat (YP) - Vade Gruplarına Göre	74
17	Mevduat (Toplam) - Türlerine Göre	74
18	Mevduat (TP) - Türlerine Göre	75
19	Mevduat (YP) - Türlerine Göre	76
20	Bankalar Yasası Altında Faaliyet Gösteren Lisanslı Bankalar	77
21	Temel Ekonomik Ve Sosyal Göstergeler	78
22	Gayri Safi Hasılda Sektörel Gelişmeler (Cari Fiyatlarla TL)	79
23	Ekonominin Genel Dengesi (Cari Fiyatlarla TL)	80
24	Sektörel Katma Değerlerin Reel Büyüme Hızları (%)	80
25	Kaynaklar - Harcamalar Dengesi (Cari Fiyatlarla TL)	81
26	Yatırım Tasarruf Dengesi (Cari Fiyatlarla TL)	81
27	Sabit Sermaye Yatırımlarının Sektörel Dağılımı (Cari Fiyatlarla TL)	82
28	Kamu Kesimi Genel Dengesi (Cari Fiyatlarla TL)	82
29	Özel Kesim Genel Dengesi (Cari Fiyatlarla TL)	83
30	Devlet Bütçe Dengesi (Cari Fiyatlarla TL)	83
31	Devlet Bütçe Dengesi (GSMH Yüzdesi)	84
32	Ödemeler Dengesi (Milyon ABD \$)	84
33	Tüketici Fiyatları Endeksi Değişim Oranları (%)	85
34	KKTC ve TC Enflasyon Oranları (Tüfe Bazlı)	86
35	Tüketici Fiyatları Endeksi-Ana Harcama Gruplarının Önceki Döneme Göre Değişime Etkileri	86
36	Dış Ticaret Verileri	87
37	Asgari Ücret Gelişmeleri	88
38	Akaryakıt Satışı (Ton)	89
39	İstihdamda Olan Nüfusun Sektörel Dağılımı (Hanehalkı İşgücü Anketlerine Göre)	90

Tablo: 1									
KKTC Merkez Bankası Seçilmiş Bilanço Kalemleri (TL)									
Tarih	Likit Varlıklar	Krediler	Diğer Aktifler	Aktif Toplamı	Özkaynaklar	Mevduatlar	Yasal Karşılıklar	Diğer Pasifler	Pasif Toplamı
31 Mar. 2006	793.454.188	174.996.667	44.781.831	1.013.232.686	81.880.517	525.142.553	402.492.965	3.716.651	1.013.232.686
30 Haz. 2006	956.660.299	180.107.081	12.056.344	1.148.823.724	82.946.661	588.430.519	470.256.029	7.190.515	1.148.823.724
30 Eyl. 2006	964.836.348	166.357.937	3.991.155	1.135.185.440	100.072.607	592.509.836	435.647.284	6.955.713	1.135.185.440
31 Ara. 2006	968.876.694	173.500.874	57.087.426	1.199.464.994	109.682.971	632.201.357	450.940.773	6.639.893	1.199.464.994
31 Mar. 2007	1.106.737.492	160.135.614	23.963.138	1.290.836.244	92.698.878	705.101.758	480.006.229	13.029.379	1.290.836.244
30 Haz. 2007	1.170.592.826	156.940.215	2.262.694	1.329.795.735	93.887.867	730.069.183	471.809.227	34.029.458	1.329.795.735
30 Eyl. 2007	1.188.408.616	150.818.990	1.595.634	1.340.823.240	95.197.181	711.854.757	467.935.778	65.835.524	1.340.823.240
31 Ara. 2007	1.194.497.005	153.648.989	57.056.280	1.405.202.274	129.850.517	817.805.707	450.369.687	7.176.363	1.405.202.274
31 Mar. 2008	1.282.246.607	140.256.645	43.241.145	1.465.744.397	106.084.237	841.868.237	487.187.496	30.604.427	1.465.744.397
30 Haz. 2008	1.300.676.488	137.520.358	30.218.942	1.468.415.788	107.750.995	813.305.075	494.535.750	52.823.968	1.468.415.788
30 Eyl. 2008	1.282.530.142	105.289.335	62.810.899	1.450.630.376	108.762.390	766.779.304	497.875.397	77.213.285	1.450.630.376
31 Ara. 2008	1.494.724.842	106.808.365	157.415.311	1.758.948.518	150.171.626	1.029.898.521	518.657.847	60.220.524	1.758.948.518
31 Mar. 2009	1.490.226.308	152.767.250	54.015.758	1.697.009.316	126.748.391	993.998.278	490.254.160	86.008.487	1.697.009.316
30 Haz. 2009	1.529.634.301	137.571.126	60.547.645	1.727.753.072	127.627.406	965.821.610	507.526.438	126.777.618	1.727.753.072
30 Eyl. 2009	1.571.464.773	119.288.779	72.368.998	1.763.122.550	128.539.877	952.927.448	506.903.513	174.751.712	1.763.122.550
31 Ara. 2009	1.708.379.939	116.187.312	110.440.921	1.935.008.172	188.379.201	1.091.157.280	515.449.402	140.022.289	1.935.008.172
31 Mar. 2010	1.678.255.719	119.699.130	21.628.653	1.819.583.502	148.558.566	1.011.371.138	526.186.316	133.467.482	1.819.583.502
30 Haz. 2010	1.635.952.971	112.288.248	15.497.731	1.763.738.950	187.681.870	919.331.463	539.155.765	117.569.852	1.763.738.950

Kaynak: KKTOMB

Tablo: 2		KKTC Merkez Bankası Likit Varlıkları (TL)					
Tarih	Nakit Değerler	Altın Deposu	Bankalar Nezdindeki Mevduat (TP)	Bankalar Nezdindeki Mevduat (YP)	Yurtdışı Bankalar	MDC	Toplam
31 Mar 2006	53.451.483	582.261	29.947.540	291.797.128	34.919.277	382.756.499	793.454.188
30 Haz 2006	68.226.839	582.261	139.658.488	334.539.404	47.790.853	365.862.454	956.660.299
30 Eyl 2006	44.333.524	582.261	71.393.289	430.081.568	36.949.386	381.496.356	964.836.384
31 Ara 2006	59.646.815	753.894	77.824.092	393.344.892	65.816.671	373.733.570	971.119.934
31 Mar 2007	54.158.180	753.894	279.668.388	306.569.873	106.288.557	359.298.600	1.106.737.492
30 Haz 2007	46.147.303	753.894	261.543.596	381.857.949	104.666.099	375.623.985	1.170.592.826
30 Eyl 2007	38.971.424	753.894	171.321.354	456.498.011	68.191.858	452.672.075	1.188.408.616
31 Ara 2007	62.272.561	818.402	147.415.535	407.177.942	74.294.292	502.518.273	1.194.497.005
31 Mar.2008	49.692.127	818.402	163.908.586	409.460.240	124.147.560	534.219.692	1.282.246.607
30 Haz.2008	38.950.938	818.402	86.979.379	458.719.297	99.839.166	615.369.306	1.300.676.488
30 Eyl.2008	30.999.943	818.402	70.075.080	495.082.605	57.719.559	627.834.553	1.282.530.142
31 Ara.2008	45.235.398	1.102.232	197.242.226	584.543.453	36.015.660	630.585.873	1.494.724.842
31 Mar.2009	41.253.227	1.102.232	332.627.571	530.370.417	3.765.687	581.107.174	1.490.226.308
30 Haz.2009	43.011.879	1.102.232	428.710.343	555.479.912	14.957.825	486.372.110	1.525.634.301
30 Eyl.2009	45.836.472	1.102.232	585.856.115	584.959.903	17.957.401	335.752.650	1.571.464.773
31 Ara.2009	28.331.222	1.382.809	798.978.378	632.935.117	20.899.913	225.852.500	1.708.379.939
31 Mar.2010	35.746.477	1.382.809	816.091.494	661.463.000	11.451.199	152.120.740	1.678.255.719
30 Haz. 2010	32.604.567	1.382.809	876.887.621	667.933.901	12.187.983	44.956.090	1.635.952.971

Kaynak: KKTOMB

Tablo: 3									
KKTC Merkez Bankası'nca Bankacılık Sektörüne Kullandırılan Krediler (TL)									
Tarih	Tarım	Ticari	Sanayi	İhracat	Küçük Esnaf	Turizm	Eğitim	Eximbank İhracat	Toplam
31 Mar 2006			2.362.431	408.505	10.843		474.326		3.256.105
30 Haz 2006			2.731.082	494.861			574.589		3.800.532
30 Eyl 2006			4.049.130						4.049.130
31 Ara 2006			3.357.939				3.534.795		6.892.734
31 Mar 2007			3.160.195				3.538.728		6.698.923
30 Haz 2007			2.501.258				3.261.500		5.762.758
30 Eyl 2007			2.279.516				3.013.985		5.293.501
31 Ara 2007			1.890.548				2.972.378		4.862.926
31 Mar 2008			1.574.710				3.191.250		4.765.960
30 Haz.2008			851.160				3.023.750		3.874.910
30 Eyl 2008			595.692				3.127.083		3.722.775
31 Ara 2008			436.943				3.896.969		4.333.912
31 Mar. 2009			3.024.120				4.220.000		7.244.120
30 Haz. 2009		1.677.527	3.497.163				3.863.397		9.038.087
30 Eyl 2009		466.648	4.416.690				7.520.845		12.404.183
31 Ara. 2009		778.149	4.393.957				3.839.328		9.011.434
31 Mart 2010			3.024.120				4.220.000		7.244.120
30 Haz. 2010		446.301	4.123.567				3.964.792		8.534.660

Not: Rakamlara faiz gelir reeskontları dahil edilmiştir.

Kaynak: KKTOMB

Tarih	KKTC Merkez Bankası Nezdindeki Mevduat (TL)								Toplam
	Kamu Mevduatı		Bankalar				Diğer		
			A-Serbest		B-Zorunlu Karşılıklar				
	TP	YP	TP	YP	TP	YP	TP	YP	
31 Mar 2006	13.671.340	97.765.269	178.703.974	233.489.635	201.724.897	200.768.068	795.800	716.535	927.635.518
30 Haz 2006	13.139.141	72.725.112	210.423.520	290.703.374	221.865.929	248.390.100	522.668	916.704	1.058.686.548
30 Eyl 2006	11.038.313	46.630.391	224.357.136	309.210.751	204.848.869	230.798.415	529.918	743.327	1.028.157.120
31 Ara 2006	6.306.130	58.836.345	271.132.222	289.649.744	208.696.624	242.244.131	5.582.742	694.175	1.083.142.113
31 Mar 2007	1.522.118	34.748.497	422.115.712	245.738.035	229.129.876	250.876.353	176.244	801.152	1.185.107.987
30 Haz 2007	1.862.563	49.149.221	386.279.170	291.860.784	229.263.974	242.545.253	207.507	709.938	1.201.878.410
30 Eyl 2007	5.561.657	54.904.190	330.854.293	314.542.087	235.271.599	232.664.179	5.287.611	704.919	1.179.790.535
31 Ara 2007	14.203.717	32.569.574	425.903.591	343.996.121	239.975.463	210.394.224	542.262	590.442	1.268.175.394
31 Mar 2008	12.533.727	44.457.446	440.235.263	343.550.475	253.796.881	233.390.615	555.477	535.849	1.329.055.733
30 Haz 2008	32.788.967	19.870.247	404.298.288	355.258.061	272.622.653	221.913.097	567.890	521.622	1.307.840.825
30 Eyl.2008	6.279.591	35.178.630	407.638.950	316.664.994	277.364.050	220.511.347	529.277	487.862	1.264.654.701
31 Ara.2008	26.884.020	116.441.846	563.399.378	322.013.947	300.839.064	217.818.783	512.521	646.809	1.548.556.368
31 Mar.2009	35.902.683	18.179.795	599.797.649	339.120.108	281.252.635	209.001.525	515.521	482.522	1.484.252.438
30 Haz.2009	20.662.007	9.044.368	571.758.526	357.075.096	293.736.408	213.790.030	3.949.510	3.332.103	1.473.348.048
30 Eyl.2009	45.524.084	1.360.569	500.184.219	403.763.487	304.655.068	202.248.445	477.931	1.617.158	1.459.830.961
31 Ara.2009	34.510.076	6533.804	613.088.858	430.261.627	312.745.945	202.703.457	5.598.312	1.164.603	1.606.606.682
31 Mar.2010	16.472.825	9.533.869	527.840.556	451.805.563	320.942.960	205.243.356	4.462.363	1.255.962	1.537.557.454
30 Haz. 2010	19.988.523	9.737.065	447.434.785	439.488.488	325.324.703	213.831.062	1.929.970	752.632	1.457.817.228

Kaynak: KKTCCMB

Tablo: 5		KKTC Merkez Bankası							
		Döviz Kurları							
		USD		GBP		EURO		KL	
Yıllar	Aylar	Alış	Satış	Alış	Satış	Alış	Satış	Alış	Satış
2000		671.093	675.004	992.884	999.073	612.994	621.544	1.001.500	1.021.530
2001		1.439.567	1.446.510	2.081.497	2.092.377	1.268.115	1.274.231	2.105.000	2.210.250
2002		1.634.501	1.642.384	2.618.888	2.632.577	1.703.477	1.711.693	2.800.000	2.940.000
2003		1.395.835	1.402.567	2.476.610	2.489.556	1.745.072	1.753.489	2.880.000	3.024.000
2004		1.342.100	1.348.600	2.576.500	2.590.000	1.826.800	1.835.600	3.046.800	3.199.140
2005		1,3418	1,3483	2,3121	2,3242	1,5875	1,5952	2,6934	2,8281
2006		1,4056	1,4124	2,7569	2,7713	1,8515	1,8604	3,1067	3,262
2007		1,4221	1,4290	2,7941	2,8087	1,8432	1,8521	2,8256	2,9669
2008		1,5123	1,5196	2,1924	2,2039	2,1408	2,1511		
2009		1,5057	1,5130	2,3892	2,4017	2,1603	2,1707		
2010	1	1,4831	1,4903	2,3933	2,4058	2,0717	2,0817		
	2	1,5361	1,5435	2,3412	2,3534	2,0861	2,0962		
	3	1,5215	1,5288	2,2924	2,3044	2,0523	2,0622		
	4	1,4804	1,4875	2,2546	2,2664	1,9601	1,9696		
	5	1,5514	1,5589	2,2584	2,2702	1,9216	1,9309		
	6	1,5747	1,5823	2,3696	2,3820	1,9217	1,9310		

Not: Kurlar ay sonu itibarıyla verilmiştir.

Kaynak: KKTCMB

Tablo: 6	Çapraz Kurlar			
	Yabancı Para / USD			
Yıllar	Aylar	£	€	KL
1998		1,6724	1,1753	1,9914
1999		1,6161	1,0037	1,7084
2000		1,4801	0,9208	1,5134
2001		1,4465	0,8809	1,5280
2002		1,6029	1,0422	1,7901
2003		1,7750	1,2502	2,1560
2004		1,9205	1,3611	2,3722
2005		1,7238	1,1831	2,0975
2006		1,9621	1,3172	2,3095
2007		1,9979	1,4683	2,5351
2008		1,4503	1,4156	
2009		1,5874	1,4347	
2010	1	1,6143	1,3968	
	2	1,5073	1,3489	
	3	1,5247	1,3581	
	4	1,5236	1,3241	
	5	1,4563	1,2386	
	6	1,5054	1,2204	

Not: Aysonu çapraz kurlarıdır.

Kaynak: KTCMB

Yürürlük Tarihi	KKTC Merkez Bankası'nca Türk Lirası ve Döviz Mevduatına Uygulanan Faiz Oranları							
	Para Cinsi				Yönetim Kurulu Kararı		Resmi Gazete	
	TL	\$	€	£	Tarihi	Sayı	Tarihi	Sayı
01.06.2006	13,00	3,75	1,75	3,25	14.10.2005	566	24.10.2005	183
12.06.2006	14,50				27.10.2005	567	08.11.2005	193
03.07.2006	16,75				13.12.2005	573	20.12.2005	220
31.07.2006	17,00				31.01.2006	577	10.02.2006	27
20.09.2007	16,75				26.05.2006	584	01.06.2006	98
26.10.2007	16,25	3,50	2,25	4,25	09.06.2006	586	15.06.2006	104
22.11.2007	15,75	3,50	2,25	4,25	29.06.2006	587	14.07.2006	119
14.12.2007	15,25	3,50	2,25	4,25	28.07.2006	590	31.07.2006	128
18.01.2008	15,00	3,00	2,25	4,25	20.09.2007	613	08.10.2007	182
05.02.2008	15,00	3,00	2,25	4,25	26.10.2007	618	06.11.2007	197
29.02.2008	14,75	2,10	2,25	4,00	22.11.2007	621	04.12.2007	214
25.03.2008	14,75	1,50	2,25	4,00	14.12.2007	626	19.12.2007	224
22.05.2008	15,25	1,25	2,25	3,75	18.01.2008	631	24.01.2008	17
26.06.2008	15,75	1,25	2,25	3,75	05.02.2008	635	19.02.2008	32
30.07.2008	16,25	1,25	2,25	3,75	29.02.2008	640	13.03.2008	50
17.10.2008	16,25	0,75	2,00	3,25	16.10.2008	673	22.10.2008	187
14.11.2008	16,25	0,25	1,75	2,25	13.11.2008	675	26.11.2008	207
28.11.2008	15,75	0,25	1,75	2,25	27.11.2008	680	16.12.2008	217
22.12.2008	14,50	0,05	1,25	1,00	19.12.2008	683	25.12.2008	223
19.01.2009	12,06	0,05	1,25	0,75	16.01.2009	691	23.01.2009	18
20.02.2009	11,25	0,05	1,25	0,50	20.02.2009	698	04.03.2009	47
20.03.2009	10,25	0,05	1,25	0,50	20.03.2009	708	27.03.2009	58
17.04.2009	9,50	0,05	1,00	0,50	17.04.2009	712	27.04.2009	78
08.05.2009	9,50	0,05	0,75	0,50	08.05.2009	718	18.05.2009	85
15.05.2009	9,00	0,05	0,75	0,50	15.05.2009	720	28.05.2009	92
17.06.2009	8,50	0,05	0,75	0,50	17.06.2009	725	22.06.2009	107
17.07.2009	8,00	0,05	0,75	0,50	17.07.2009	729	03.08.2009	133
19.08.2009	7,50	0,05	0,75	0,50	19.08.2009	734	03.09.2009	152
18.09.2009	7,00	0,05	0,75	0,50	18.09.2009	738	06.10.2009	170
16.10.2009	6,50	0,05	0,75	0,50	16.10.2009	741	22.10.2009	182
07.12.2009	6,25	0,05	0,75	0,50	04.12.2009	749	15.12.2009	211

Not: Vadesiz Türk Lirası ve vadesiz döviz mevduatına uygulanan faiz oranları 3 ay, 6 ay ve 1 yıl vadeli mevduat için de geçerlidir.
Kaynak: KKTCMB

Yürürlük Tarihi	KKTC Merkez Bankası'nca Türk Lirası ve Döviz Mevduat Yasal Karşılıklara Uygulanan Faiz Oranları								
	Para Cinsi					Yönetim Kurulu Karar Tarihi	Sayı No	Resmi Gazete Tarihi	Sayı No
	TL	\$	€	£	KL				
28.11.2001	12,00	1,00	1,00	2,50	0,00	05.10.2001	460	28.11.2001	124
07.05.2002	12,00	0,50	0,50	1,50	0,00	30.04.2002	474	07.05.2002	50
12.12.2002	12,00	0,35	0,50	1,25	0,00	29.11.2002	483	12.12.2002	121
09.07.2003	12,00	0,25	0,50	1,25	0,00	02.07.2003	498	09.07.2003	79
01.09.2004	12,00	0,50	0,50	1,75	0,00	25.08.2004	531	01.09.2004	127
01.04.2005	10,00	0,75	0,50	1,75	0,00	29.03.2005	549	31.03.2005	47
01.11.2005	10,00	1,25	0,75	2,00	0,00	27.10.2005	567	08.11.2005	197
01.02.2006	10,00	2,00	1,00	2,00	0,00	31.01.2006	577	10.02.2006	27
03.07.2006	12,00	2,00	1,00	2,00	0,00	29.06.2006	587	14.07.2006	119
26.10.2007	11,75	2,00	1,00	2,00	0,00	26.10.2007	620	06.11.2007	197
22.11.2007	11,25	2,00	1,00	2,00	0,00	22.11.2007	622	04.12.2007	214
14.12.2007	10,75	2,00	1,00	2,00	0,00	14.12.2007	627	19.12.2007	224
18.01.2008	10,50	1,50	1,00	2,00	0,00	18.01.2008	632	24.01.2008	17
05.02.2008	10,50	1,00	1,00	2,00	0,00	05.02.2008	636	19.02.2008	32
29.02.2008	10,25	1,00	1,00	2,00	0,00	29.02.2008	638	13.03.2008	50
25.03.2008	10,25	0,50	1,00	2,00	0,00	25.03.2008	647	03.04.2008	59
22.05.2008	10,75	0,50	1,00	2,00	0,00	22.05.2008	653	16.06.2008	113
22.05.2008	10,75	0,50	1,00	2,00	0,00	22.05.2008	653	16.06.2008	113
30.07.2008	11,00	0,50	1,00	2,00	0,00	30.07.2008	665	15.08.2008	153
17.10.2008	11,00	0,25	1,00	1,75	0,00	16.10.2008	674	22.10.2008	187
14.11.2008	11,00	0,10	1,00	1,25	0,00	13.11.2008	675	26.11.2008	207
28.11.2008	10,75	0,10	1,00	1,25	0,00	27.11.2008	680	16.12.2008	217
22.12.2008	9,75	0,00	0,75	0,50	0,00	19.12.2008	683	25.12.2008	223
19.01.2009	8,00	0,00	0,75	0,25	0,00	16.01.2009	692	23.01.2009	18
20.02.2009	6,50	0,00	0,75	0,25	0,00	20.02.2009	699	04.03.2009	47
08.05.2009	6,5	0,00	0,50	0,25	0,00	08.05.2009	719	18.05.2009	85
17.07.2009	6,00	0,00	0,50	0,25	0,00	17.07.2009	730	03.08.2009	133
19.08.2009	5,50	0,00	0,50	0,25	0,00	19.08.2009	735	15.09.2009	157
16.10.2009	5,25	0,00	0,50	0,25	0,00	16.10.2009	742	22.10.2009	182
07.12.2009	5,00	0,00	0,50	0,25	0,00	07.12.2009	750	15.12.2009	211

Kaynak: KKTCMB

Tablo: 9		Karşılıksız Çekler	
Resmi Gazete		Çek Kullanmaktan Men Edilenler	
Tarih	Numara	Şahıs Adedi	
13.01.2010	06	140	
18.01.2010	09	86	
28.01.2010	15	59	
02.02.2010	17	76	
11.02.2010	24	71	
17.02.2010	28	79	
03.03.2010	38	139	
16.03.2010	47	142	
23.03.2010	51	43	
31.03.2010	54	77	
08.04.2010	58	58	
26.04.2010	67	132	
27.04.2010	68	65	
05.05.2010	74	71	
10.05.2010	76	67	
24.05.2010	83	113	
02.06.2010	87	66	
07.06.2010	90	62	
18.06.2010	97	58	
21.06.2010	99	77	
28.06.2010	101	52	

Toplam**912**

Kaynak: KKTCMB

Tablo:10											
Bankacılık Sektörü Aktif / Pasif Özeti (TL)											
Tarih	Likit Aktifler	Menkul Değerler Cüzdanı	Mevduat Munzam Karşılıkları	Brüt Krediler	Ayrılan Karşılıklar	Diğer	Aktif Toplam	Mevduat	Diğer	Özkaynak	Pasif Toplam
31 Ara. 06	2.410,6	181,8	450,5	2.321,3	-107,70	319,2	5.575,7	4.681,3	555,5	338,9	5.575,7
31 Mar. 07	2.180,8	208,8	478,2	2.325,3	-109,6	442,1	5.525,6	4.783,0	368,1	374,5	5.525,6
30 Haz. 07	2.187,2	312,3	469,2	2.420,2	-111,0	655,2	5.933,1	4.935,3	457,7	540,1	5.933,1
30 Eyl. 07	2.036,5	314,9	466,7	2.460,7	-112,1	793,6	5.960,3	4.891,0	509,4	559,9	5.960,3
31 Ara. 07	2.192,5	256,4	449,6	2.734,7	-139,8	450,7	5.944,1	4.937,3	439,2	567,6	5.944,1
31 Mar. 08	2.263,2	299,7	491,2	3.014,7	-146,0	567,4	6.490,2	5.433,7	476,7	579,8	6.490,2
30 Haz. 08	2.126,6	372,4	497,3	3.035,1	-147,4	741,1	6.625,1	5.429,0	587,0	609,1	6.625,1
30 Eyl. 08	1.951,5	421,3	497,6	3.050,5	-150,2	832,5	6.603,2	5.319,2	654,8	629,2	6.603,2
31 Ara. 08	2.159,5	400,6	520,0	3.431,1	-172,9	432,0	6.770,3	5.563,2	550,4	656,7	6.770,3
31 Mar. 09	2.276,2	531,8	489,1	3.516,5	-189,9	546,6	7.170,3	6.122,8	355,3	692,2	7.170,3
30 Haz. 09	2.339,4	571,9	507,3	3.647,7	-199,7	664,6	7.531,2	6.328,8	438,5	763,9	7.531,2
30 Eyl. 09	2.312,9	602,9	506,9	3.648,7	-205,8	762,0	7.627,6	6.321,4	514,3	791,9	7.627,6
31 Ara. 09	2.360,5	702,3	515,3	3.973,7	-253,3	449,5	7.748,0	6.565,9	391,4	790,7	7.748,0
31 Mar.10	2346,3	656,3	526,0	4.015,1	-251,9	512,8	7.804,6	6.607,8	377,6	819,2	7.804,6
30 Haz. 10	2.355,9	565,6	538,2	4.189,4	-267,0	562,2	7.944,3	6.713,9	362,3	868,1	7.944,3

Kaynak: KKTOMB

<i>Tablo:11</i>		Brüt Krediler (Toplam) - Sektörlere Göre (Milyon TL)													
Tarih	İskonto ve İştirak Senetleri	İhracat Kredileri	İthalat Kredileri	İhracat Garantili Yatırım Kredileri	Diğer Yatırım Kredileri	İşletme Kredileri	İhtisas Kredileri	Fon Kaynaklı Krediler	Tüketici Kredileri	Kredi Kartları	Müşteri Adına Menkul Değer Alım Kredileri	KKTCMB Kaynaklı Krediler	KKTCMB Kaynaklı Aracılığıyla Kullanılan Krediler	Diğer Krediler	Toplam
31 Mar. 2009	41,4	0,0	13,9	0,0	4,2	1.646,8	17,2	20,7	868,5	121,5	0,0	2,9	4,1	459,5	3.200,7
30 Haz. 2009	47,4	0,0	16,1	0,0	4,5	1.633,8	11,4	18,5	916,0	128,1	0,0	4,2	4,6	501,3	3.285,9
30 Eyl. 2009	45,2	1,0	14,8	0,0	5,4	1.680,2	10,5	17,5	926,3	129,6	0,0	7,4	5,6	413,1	3.256,6
31 Ara. 2009	46,1	2,3	15,6	0,0	6,5	1.847,0	16,4	16,4	989,2	131,1	0,0	6,3	1,9	439,5	3.518,3
31 Mar. 2010	44,1	1,6	14,6	0,0	6,7	1.858,7	21,6	16,4	1.054,5	124,7	0,0	7,6	1,7	421,0	3.573,2
30 Haz. 2010	46,5	1,7	15,0	0,0	6,0	1.966,9	20,2	16,1	1.151,6	133,7	0,0	6,1	1,7	371,0	3.736,5

Kaynak: KKTCMB

<i>Tablo:12</i>		Brüt Krediler (TP) - Sektörlere Göre (Milyon TL)													
Tarih	İskonto ve İştirak Senetleri	İhracat Kredileri	İthalat Kredileri	İhracat Garantili Yatırım Kredileri	Diğer Yatırım Kredileri	İşletme Kredileri	İhtisas Kredileri	Fon Kaynaklı Krediler	Tüketici Kredileri	Kredi Kartları	Müşteri Adına Menkul Değer Alım Kredileri	KKTCMB Kaynaklı Krediler	KKTCMB Kaynaklı Aracılığıyla Kullanılan Krediler	Diğer Krediler	Toplam
31 Mar. 2009	24,2	0	0,5	0	0,8	1.098,4	11,4	10,6	440,3	120,0	0	0	0	259,6	1.965,8
30 Haz. 2009	33,5	0	0,7	0	0,8	1.104,8	11,4	9,5	460,4	123,1	0	0	0	299,0	2.043,2
30 Eyl. 2009	34,4	0	0,2	0	0,7	1.152,2	10,5	9,0	472,7	127,9	0	0	0	286,0	2.093,6
31 Ara. 2009	35,0	0	0,2	0	0,5	1.228,8	16,4	8,6	509,1	130,3	0	0	0	320,0	2.308,9
31 Mar. 2010	30,5	0	0,2	0	0,5	1.304,8	21,6	8,8	580,8	124,2	0	0	0	306,4	2.377,8
30 Haz. 2010	32,9	0,2	0,3	0	0	1.376,1	20,1	8,5	668,6	133,2	0	0	0	251,5	2.491,4

Kaynak: KKTCMB

<i>Tablo:13</i>		Brüt Krediler (YP) - Sektörlere Göre (Milyon TL)													
Tarih	İskonto ve İştirak Senetleri	İhracat Kredileri	İthalat Kredileri	İhracat Garantili Yatırım Kredileri	Diğer Yatırım Kredileri	İşletme Kredileri	İhtisas Kredileri	Fon Kaynaklı Krediler	Tüketici Kredileri	Kredi Kartları	Müşteri Adına Menkul Değer Alım Kredileri	KKTCMB Kaynaklı Krediler	KKTCMB Kaynaklı Aracılığıyla Kullanılan Krediler	Diğer Krediler	Toplam
31 Mar. 2009	17,1	0	13,4	0	3,4	548,4	5,8	10,2	428,2	1,5	0	3,0	4,1	199,8	1.234,9
30 Haz. 2009	13,9	0	15,4	0	3,7	528,9	0	9,0	455,5	5,0	0	4,2	4,6	202,5	1.242,7
30 Eyl. 2009	10,8	0,7	14,6	0	4,7	528,0	0	8,4	453,6	1,7	0	7,4	5,6	127,5	1.163,0
31 Ara. 2009	11,1	2,3	15,4	0	5,9	558,2	0	7,8	480,1	0,7	0	6,4	1,9	119,6	1.209,4
31 Mar. 2010	13,6	14,4	1,6	0	6,2	553,9	0	7,6	473,7	0,5	0	7,5	1,7	114,7	1.195,4
30 Haz. 2010	13,6	14,6	1,5	0	6,0	590,9	0	7,6	482,9	0,5	0	6,0	1,7	119,8	1.245,1

Kaynak: KKTCMB

<i>Tablo:14</i>	Mevduat (Toplam) - Vade Gruplarına Göre (TL)					
Tarih	Vadesiz	1 Ay Vadeli	3 Ay Vadeli	6 Ay Vadeli	1 Yıl Vadeli	Toplam
31 Ara. 2006	667,4	2.987,0	269,8	119,7	637,4	4.681,3
31 Mar. 2007	646,6	3.098,1	299,9	107,4	631,0	4.783,0
30 Haz. 2007	679,6	3.231,2	296,5	113,2	614,8	4.935,3
30 Eyl. 2007	673,7	3.342,1	297,1	108,4	469,7	4.891,0
31 Ara. 2007	686,7	3.423,1	292,8	91,0	443,8	4.937,4
31 Mar. 2008	683,6	3.877,9	297,4	97,9	476,9	5.433,7
30 Haz. 2008	664,9	3.921,4	283,0	114,4	445,4	5.429,1
30 Eyl. 2008	641,5	3.888,9	273,8	101,4	413,6	5.319,2
31 Ara. 2008	643,7	4.093,2	280,3	97,4	448,6	5.563,2
31 Mar. 2009	832,0	4.149,1	494,9	125,4	521,4	6.122,8
30 Haz. 2009	867,9	4.446,4	356,2	134,8	523,5	6.328,8
30 Eyl. 2009	894,9	4.425,1	367,0	127,7	506,7	6.321,4
31 Ara. 2009	976,2	4.543,6	424,1	135,3	486,7	6.565,9
31 Mar.2010	971,3	4.642,5	361,2	203,2	429,6	6.607,8
30 Haz. 2010	974,7	4.739,1	335,2	231,5	433,4	6.713,9

Kaynak: KKTCMB

<i>Tablo:15</i>	Mevduat (TP) - Vade Gruplarına Göre					
Tarih	Vadesiz	1 Ay Vadeli	3 Ay Vadeli	6 Ay Vadeli	1 Yıl Vadeli	Toplam
31 Ara. 2006	281,0	1.649,8	110,7	21,8	238,4	2.301,7
31 Mar. 2007	251,6	1.780,0	128,5	18,9	207,5	2.386,5
30 Haz. 2007	294,3	1.903,7	119,0	21,4	197,3	2.535,7
30 Eyl. 2007	272,8	2.044,4	117,0	23,0	85,2	2.542,4
31 Ara. 2007	332,6	2.119,5	119,5	16,6	79,1	2.667,3
31 Mar. 2008	314,1	2.359,6	119,2	12,6	58,3	2.863,8
30 Haz. 2008	312,2	2.513,8	106,2	13,4	58,3	3.003,9
30.Eyl. 2008	299,4	2.479,1	104,7	17,6	61,2	2.962,0
31 Ara. 2008	294,8	2.676,0	130,0	18,6	64,4	3.183,8
31 Mar. 2009	380,9	2.656,3	329,8	39,6	112,5	3.519,1
30 Haz. 2009	397,8	2.959,3	178,7	45,7	106,8	3.688,3
30.Eyl. 2009	445,1	2.988,4	185,2	41,7	110,1	3.770,5
31 Ara. 2009	507,1	3.087,5	223,6	45,5	102,5	3.966,2
31 Mar.2010	465,4	3.179,3	173,8	109,0	57,5	3.985,0
30 Haz. 2010	470,2	3.213,2	176,6	116,4	58,3	4.034,7

Kaynak: KKTCMB

Tablo:16	Mevduat (YP) - Vade Gruplarına Göre (TL)					
Tarih	Vadesiz	1 Ay Vadeli	3 Ay Vadeli	6 Ay Vadeli	1 Yıl Vadeli	Toplam
31 Ara. 2006	386,4	1.337,2	159,2	97,9	398,9	2.379,6
31 Mar. 2007	394,9	1.318,1	171,3	89,0	423,2	2.396,5
30 Haz. 2007	385,3	1.327,6	177,4	91,8	417,5	2.399,6
30 Eyl. 2007	400,9	1.297,7	180,1	85,5	384,4	2.348,6
31 Ara. 2007	354,0	1.303,7	173,3	74,4	364,7	2.270,1
31 Mar. 2008	369,6	1.518,3	178,1	85,3	418,6	2.569,9
30 Haz. 2008	352,7	1.407,5	176,8	100,9	387,3	2.425,2
30 Eyl. 2008	342,0	1.409,7	169,2	83,7	352,6	2.357,2
31 Ara. 2008	348,9	1.417,2	150,3	78,9	384,1	2.379,4
31 Mar. 2009	451,0	1.492,8	165,0	85,9	409,0	2.603,7
30 Haz. 2009	470,1	1.487,1	177,4	89,1	416,8	2.640,5
30 Eyl. 2009	449,7	1.436,7	181,8	86,0	396,7	2.550,9
31 Ara. 2009	469,0	1.456,2	200,5	89,7	384,3	2.599,7
31 Mar.2010	505,7	1.463,2	187,3	94,2	372,2	2.622,8
30 Haz. 2010	504,4	1.525,9	158,5	115,1	375,3	2.679,2

Kaynak: KKTCMB

Tablo:17	Mevduat (Toplam) - Türlerine Göre (TL)					
Tarih	Resmi	Ticari	Tasarruf	Diğer	Bankalar	Toplam
31 Ara. 2006	480,6	352,3	3.580,4	218,0	49,8	4.681,1
31 Mar. 2007	482,8	334,5	3.706,1	218,1	41,5	4.783,0
30 Haz. 2007	556,2	352,0	3.761,7	215,0	50,4	4.935,3
30 Eyl. 2007	491,4	299,0	3.808,9	217,4	74,1	4.890,8
31 Ara. 2007	456,2	357,0	3.808,5	230,6	85,0	4.937,3
31 Mar. 2008	485,6	373,5	4.153,7	268,5	152,3	5.433,6
30 Haz. 2008	506,6	350,0	4.236,5	253,4	82,4	5.428,9
30 Eyl. 2008	503,0	336,4	4.160,7	257,4	61,6	5.319,1
31 Ara. 2008	572,9	321,2	4.367,0	252,3	49,7	5.563,1
31 Mar. 2009	565,3	516,9	4.723,5	179,2	137,9	6.122,8
30 Haz. 2009	582,0	528,1	4.905,2	181,4	132,1	6.328,8
30 Eyl. 2009	581,3	546,7	4.873,2	208,5	111,7	6.321,4
31 Ara. 2009	615,0	609,2	5.025,0	190,8	125,9	6.565,9
31 Mar.2010	630,9	638,2	5.022,7	195,8	120,2	6.607,8
30 Haz. 2010	518,0	745,1	5.123,1	174,4	153,3	6.713,9

Kaynak: KKTCMB

Tablo:18	Mevduat (TP) - Türlerine Göre (TL)					
Tarih	Resmi	Ticari	Tasarruf	Diğer	Bankalar	Toplam
31 Ara. 2006	356,4	148,0	1.624,7	161,9	10,6	2.301,6
31 Mar. 2007	377,9	131,0	1.712,1	154,3	11,2	2.386,5
30 Haz. 2007	455,7	141,6	1.767,5	150,8	20,2	2.535,8
30 Eyl. 2007	391,2	138,8	1.830,6	149,5	32,1	2.542,2
31 Ara. 2007	366,8	154,5	1.933,6	171,7	40,6	2.667,2
31 Mar. 2008	385,6	169,9	2.073,8	181,5	53,0	2.863,8
30 Haz. 2008	400,7	163,8	2.207,8	190,6	40,9	3.003,8
30 Eyl. 2008	407,9	152,7	2.186,2	190,5	24,7	2.962,0
31 Ara. 2008	438,6	160,1	2.365,6	194,6	24,9	3.183,8
31 Mar. 2009	471,5	329,3	2.596,7	78,9	42,7	3.519,1
30 Haz. 2009	489,9	334,9	2.738,9	84,5	40,1	3.688,3
30 Eyl. 2009	491,1	334,1	2.779,8	108,9	56,6	3.770,5
31 Ara. 2009	515,1	399,8	2.900,3	110,2	40,7	3.966,2
31 Mar.2010	551,2	410,1	2.881,2	105,7	36,8	3.984,9
30 Haz. 2010	439,1	481,8	2.952,7	104,2	56,9	4.034,7

Kaynak: KKTCMB

<i>Tablo:19</i>	Mevduat (YP) - Türlerine Göre (TL)					
Tarih	Resmi	Ticari	Tasarruf	Diğer	Bankalar	Toplam
31 Ara. 2006	124,3	204,2	1.955,6	56,1	39,3	2.379,5
31 Mar. 2007	104,9	203,4	1.994,0	63,8	30,4	2.396,5
30 Haz. 2007	100,5	210,5	1.994,1	64,2	30,2	2.399,5
30 Eyl. 2007	100,1	160,0	1.978,4	67,9	42,2	2.348,6
31 Ara. 2007	89,4	202,5	1.874,9	58,9	44,4	2.270,1
31 Mar. 2008	99,9	203,6	2.079,9	87,0	99,4	2.569,8
30 Haz. 2008	105,9	186,2	2.028,7	62,7	41,6	2.425,1
30 Eyl. 2008	95,1	183,7	1.974,5	66,8	37,0	2.357,1
31 Ara. 2008	134,3	161,1	2.001,5	57,6	24,8	2.379,3
31 Mar. 2009	93,8	187,6	2.126,8	100,2	95,3	2.603,7
30 Haz. 2009	92,1	193,2	2.166,2	96,8	92,2	2.640,5
30 Eyl. 2009	90,1	212,7	2.093,4	99,6	55,1	2.550,9
31 Ara. 2009	99,8	209,4	2.124,6	80,7	85,2	2.599,7
31 Mar.2010	79,8	228,1	2.141,4	90,0	83,6	2.622,9
30 Haz. 2010	78,8	263,2	2.170,4	70,3	96,3	2.679,2

Kaynak: KKTCMB

<i>Tablo:20</i>	Bankalar Yasası Altında Faaliyet Gösteren Lisanslı Bankalar
1	KIBRIS VAKIFLAR BANKASI LTD.
2	AKFİNANS BANK LTD.
3	CREDİTWEST BANK LTD.
4	ARTAM BANK LTD.
5	ASBANK LTD.
6	CONTİNENTAL BANK LTD.
7	DENİZ BANK LTD.
8	KIBRIS İKTİSAT BANKASI LTD.
9	KIBRIS TÜRK KOOPERATİF MERKEZ BANKASI LTD.
10	LİMASOL TÜRK KOOPERATİF BANKASI LTD.
11	ŞEKERBANK (KIBRIS) LTD.
12	TÜRK BANKASI LTD.
13	UNİVERSAL BANK LTD.
14	VİYA BANK LTD.
15	YAKINDOĞU BANK LTD.
16	YEŞİLADA BANK LTD.
17	KIBRIS FAİSAL İSLAM BANKASI LTD.
18	HSBC BANK A.Ş.
19	T.GARANTİ BANKASI A.Ş.
20	T.HALK BANKASI A.Ş.
21	T.İŞ BANKASI A.Ş.
22	T.C. ZİRAAT BANKASI A.Ş.
23	ING BANK A.Ş.
24	TÜRK EKONOMİ BANKASI A.Ş.

Kaynak: KKTCMB

Tablo:21	Temel Ekonomik ve Sosyal Göstergeler											
	1990	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
GSMH (Cari Fiyatlarla TL)	1.547.793,0	35.178.971,7	651.380.055,0	1.070.424.473,0	1.418.703.263,6	1.907.070.964,0	2.520.806.747,4	3.143.699.611,6	4.101.387.190,5	4.671.255.885,9	5.128.334.134,4	5.191.521.818,8
GSMH (1977 Fiyatlarıyla TL)	6.977,4	7.457,8	9.037,9	8.545,9	9.133,1	10.177,1	11.739,6	13.327,0	15.090,7	15.310,8	14.797,2	13.862,9 ^(T)
GSMH (Milyon \$)	591,0	755,7	1.039,9	908,8	941,4	1.283,7	1.765,2	2.327,8	2.845,2	3.598,8	3.657,7 ^(T)	n.a
Reel Büyüme Hızı (%)	5,7	2,6	-0,6	-5,4	6,9	11,4	15,4	13,5	13,2	1,5	-3,4	-6,3 ^(T)
Fert Başına GSMH (Cari Fiyatlarla TL)	9.026.664,0	193.969.948,0	3.118.351.900,0	5.068.513.682,0	6.645.260.285,0	8.837.624.376,0	11.559.833.937,0	14.271,0	17.063,0	19.165,0	18.275,0 ^(T)	n.a
Fert Başına GSMH (\$)	3.447,0	4.167,0	4.978,0	4.303,0	4.409,0	5.949,0	8.095,0	10.567,0	11.837,0	14.765,0	16.158,0	13.354,0 ^(T)
Enflasyon Oranı (%)	69,4	72,2	53,2	76,8	24,5	12,6	11,6	2,7	19,2	9,4	14,5	5,7
Bütçe Açığı (Milyon \$) (1)	31,9	83,7	136,7	146,1	225,1	176,9	104,2	185,3	287,3	221,2	369,6	n.a
Banka Mev. (Mil. \$) (2)	277,6	499,8	802,7	805,4	1.153,5	1.785,9	2.355,8	2.707,4	3.330,4	4.239,2	3.678,6	n.a
Döviz Rezervi (Milyon \$)	183,7	417,8	631,9	722,6	941,6	1.222,6	1.544,6	1.597,6	2.030,9	2.072,1	1.802,6	n.a
İhracat (Milyon \$)	65,5	67,3	50,4	34,6	45,4	50,8	62,0	68,1	68,1	83,7	83,6	71,1
İthalat (Milyon \$)	381,5	366,1	424,9	272,0	309,6	477,8	853,1	1.255,5	1.376,2	1.539,2	1.680,7	1.246,1
Dış Ticaret Dengesi (Mil. \$)	-316,0	-298,8	-374,5	-237,4	-264,2	-427,0	-791,1	-1.187,4	-1.308,1	-1.455,5	-1.597,1	-1.175
İhracat / İthalat (%)	17,2	18,4	11,9	12,7	14,7	10,6	7,3	5,4	4,9	5,4	4,98	5,70
Gelen Turist Sayısı	300.810,0	385.759,0	432.953,0	365.097,0	425.556,0	469.867,0	599.012,0	652.779,0	715.749,0	791.036	808.682	800.376
Türkiye	243.269,0	298.026,0	347.712,0	277.739,0	316.193,0	340.083,0	434.744,0	488.023,0	572.633,0	634.580	650.405	638.700
Diğer	57.541,0	87.733,0	85.241,0	87.358,0	109.363,0	129.784,0	164.268,0	164.756,0	143.116,0	156.456	158.277	161.676
Net Turizm Geliri (Milyon \$)	224,8	218,9	198,3	93,7	114,1	178,8	288,3	328,8	303,2	381,0	383,7	n.a
İstihdam (3)	71.525,0	76.454,0	89.327,0	90.366,0	93.114,0	98.860,0	86.914,0	85.583,0	91.815,0	89.787	91.223	91.550
İşsiz Sayısı (3)	849,0	752,0	1.166,0	1.500,0	1.535,0	1.375,0	9.678,0	7.665,0	9.552,0	9.361	9.881	12.941
İşsizlik Oranı (%) (3)	1,2	1,0	1,3	1,6	1,6	1,4	10,0	8,2	9,4	9,4	9,8	12,4
Nüfus	171.469,0	181.363,0	208.886,0	211.191,0	213.491,0	215.790,0	218.066,0	220.289,0	257.513,0	268.011,0	274.426	n.a
Yıllık Nüfus Artışı (%)	1,3	1,2	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,0	16,9	4,1	2,4	n.a
Nüfus Yoğunluğu	52,9	55,9	64,4	65,1	65,9	66,6	67,3	68,0	79,4	82,7	84,7	n.a
Sağlık Giderleri / GSMH (%)	2,3	2,7	3,0	2,3	2,8	3,3	3,0	2,0	3,4	3,9	3,5	n.a
Sağlık Giderleri / Bütçe (%)	6,8	6,9	5,9	5,6	5,0	6,1	6,0	6,0	7,2	8,6	7,6	n.a
Yıllık Ort. 1 ABD\$=TL	2.619,0	46.554,5	626.397,7	1.177.869,6	1.507.052,0	1.485.591,9	1.428.057,9	1,3505	1,4415	1,2980	1,2835	n.a

1) Dış yardımlar dahil değildir.

2) Türk Lirası mevduatları ile döviz mevduatları (Tevdiatları) içermektedir.

3) DPÖ-2006 Yılından itibaren 30 Nisan 2006 yılında gerçekleştirilen Genel Nüfus ve Konut Sayımı sonuçlarına göre hesaplanan yıl ortası de-jure nüfus kullanılmaktadır.

(T) Gerçekleşme Tahmini

(n.a.) Not available (Bilgi mevcut değildir.)

Kaynak: DPÖ, Ticaret Dairesi, Turizm Planlama Dairesi.

<i>Tablo:22</i>	Gayri Safi Milli Hasıladaki Sektörel Gelişmeler (Cari Fiyatlarla TL)										
Sektörler	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009^T
1. Tarım	3.530.103,8	44.740.397,7	78.627.217,0	125.668.938,8	176.365.031,8	222.993.161,4	214.199.034,4	249.446.249,5	288.151.830,1	259.154.100,9	328.074.313,8
2. Sanayi	4.520.394,6	68.385.932,1	121.736.377,0	157.576.560,4	191.426.017,9	231.046.611,0	281.023.837,1	377.504.439,0	430.808.660,4	542.766.477,2	513.173.082,0
3. İnşaat	1.291.235,6	28.934.272,9	38.923.294,0	62.012.967,1	93.301.912,1	106.808.649,0	164.910.647,6	314.785.285,7	364.429.418,0	362.216.034,6	332.555.697,9
4. Ticaret-Turizm	6.454.946,9	104.703.253,7	165.151.924,5	215.553.627,8	300.879.734,5	391.227.279,3	541.407.692,0	617.508.618,1	630.286.930,1	721.709.047,4	658.123.543,8
5. Ulaştırma-Haberleşme	3.006.231,4	84.621.650,4	133.453.268,5	185.264.817,9	221.109.706,3	257.580.209,2	328.773.502,2	437.242.766,0	533.409.559,0	614.527.377,1	631.111.611,8
6. Mali Müesseseler	3.879.119,3	41.620.313,4	92.762.971,3	89.952.347,0	115.256.266,8	187.245.581,7	195.523.141,4	259.316.015,9	309.354.672,4	357.835.272,5	388.225.290,2
7. Konut Sahipliği	634.713,2	15.787.564,6	28.508.816,3	41.431.859,9	50.851.059,5	61.591.937,3	70.261.205,2	117.722.525,7	144.191.222,9	175.938.464,6	203.177.710,6
8. Serbest Meslek ve Hizmetler	1.884.287,4	52.134.500,2	133.995.824,5	138.860.124,0	152.767.569,2	225.376.845,3	307.873.501,9	441.919.623,1	493.519.363,3	525.208.660,7	554.786.099,4
9. Kamu Hizmetleri	7.155.640,7	155.998.145,8	199.156.534,7	277.867.134,2	404.604.239,3	510.392.550,4	628.119.921,8	808.000.153,1	1.003.489.892,8	1.103.967.143,1	1.166.295.896,3
10. İthalat Vergileri	2.360.943,6	53.038.365,4	76.836.146,0	113.513.407,6	170.842.157,1	262.481.261,1	338.288.483,0	364.654.029,4	406.650.516,8	416.585.101,4	376.923.073,0
11. GSYİH	34.717.616,5	649.964.396,2	1.069.152.373,8	1.407.701.784,7	1.877.403.694,5	2.456.744.085,7	3.070.380.966,6	3.988.099.705,5	4.604.292.065,9	5.079.907.679,4	5.152.446.318,8
12. Net Dış Alem Faktör Gelirleri	461.355,2	1.415.658,8	1.272.099,2	11.001.478,9	29.667.269,5	64.062.661,7	73.318.645,0	113.287.485,0	66.963.820,0	48.426.455,0	39.075.500,0
GSMH	35.178.971,7	651.380.055,0	1.070.424.473,0	1.418.703.263,6	1.907.070.964,0	2.520.806.747,4	3.143.699.611,6	4.101.387.190,5	4.671.255.885,9	5.128.334.134,4	5.191.521.818,8
Fert Başına GSMH (\$)	4.167	4.978	4.303	4.409	5.949	8.095	10.567	11.837	14.765	16.158	13.354
Nüfus	181.363	208.886	211.191	213.491	215.790	218.066	220.289	257.513	268.011	274.436	n.a

Fert başına GSMH'daki ani düşüş 1996 Genel Nüfus Sayımı sonucuna göre değişen nüfus bazından kaynaklanmıştır.

(T) Gerçekleşme Tahmini

(n.a.) Not available (Bilgi mevcut değildir.)

Kaynak: DPÖ

Tablo:23	Ekonominin Genel Dengesi (Cari Fiyatlarla TL)										
	1990	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
1. Toplam Kaynaklar	1.590.612,2	35.751.592,2	671.925.898,6	1.090.566.043,0	1.398.132.003,8	1.878.250.481,9	2.540.942.363,1	3.516.842.761,6	4.394.876.590,5	4.996.275.085,9	5.629.284.184,4
2. Toplam Yatırımlar	260.301,0	4.826.688,7	112.472.551,5	157.286.379,1	224.436.826,2	329.272.466,6	509.834.737,3	686.011.306,8	1.018.044.241,0	1.089.189.810,9	1.049.142.187,9
3. Toplam Tüketim	1.330.311,2	30.924.903,5	559.453.347,1	933.279.663,9	1.173.695.177,6	1.548.978.015,3	2.031.107.625,8	2.830.831.454,8	3.376.832.349,5	3.907.085.275,0	4.580.141.996,5
4. Kamu Harcanabilir Geliri	405.931,0	4.966.148,4	131.222.483,7	130.312.005,8	108.227.350,2	324.355.696,0	428.522.480,2	561.687.554,2	755.998.286,5	904.709.892,4	1.105.639.508,1
5. Özel Harcanabilir Gelir	1.141.862,0	30.212.823,3	520.157.571,3	940.112.467,2	1.310.475.913,4	1.582.715.268,0	2.092.284.267,2	2.582.012.057,4	3.345.388.904,0	3.766.545.993,5	4.022.694.626,3
Özel Tasarruf Oranı (%)	14,2	24,4	26,9	25,6	35,1	32,4	31,5	19,4	28,6	29,0	20,1
6. Toplam Yurtiçi Tasarruflar	217.481,8	4.254.068,2	91.926.707,9	137.144.809,1	245.008.086,0	358.092.948,7	489.699.121,6	312.868.156,8	724.554.841,0	764.170.610,9	548.192.137,9

Kaynak: DPÖ

Tablo:24	Sektörel Katma Değerlerin Reel Büyüme Hızları (%)															
	Sektörler	1990	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
1. Tarım	-9,8	2,4	8,9	-31,0	5,9	29,2	-13,2	16,1	18,9	7,3	8,5	2,8	-3,2	0,4	-18,2	8,8
2. Sanayi	3,8	5,1	-1,9	3,6	1,2	2,4	4,0	-6,5	5,0	7,7	10,6	6,4	20,0	-0,9	-10,3	-6,5
3. İnşaat	1,0	-21,5	3,1	23,7	7,3	2,0	18,7	-20,4	15,9	30,8	5,3	18,9	68,1	4,2	-8,0	-21,0
4. Ticaret-Turizm	10,5	10,7	-10,6	5,9	10,1	7,4	-5,4	-15,5	13,9	12,5	25,5	20,8	9,5	-2,7	-2,1	-16,2
5. Ulaştırma-Haberleşme	5,0	6,6	5,5	9,4	4,0	7,0	6,7	-0,5	3,7	4,2	8,8	14,2	-0,7	-3,6	2,2	4,3
6. Mali Müesseseler	7,8	13,2	3,5	13,8	8,8	8,4	-6,8	-18,0	-10,1	6,7	-0,3	4,2	8,9	6,3	9,6	1,9
7. Konut Sahipliği	2,1	1,9	1,6	2,8	2,8	2,5	2,2	3,1	2,0	2,4	2,4	3,4	20,1	4,6	2,7	3,7
8. Serbest Meslek ve Hizmetler	10,0	2,1	84,8	26,5	3,6	15,5	-10,7	14,3	0,9	5,7	26,0	19,1	12,5	6,6	4,3	1,9
9. Kamu Hizmetleri	4,1	-2,2	2,6	0,6	3,5	2,3	3,1	-1,5	-0,5	4,1	5,2	6,8	2,4	8,2	1,2	-1,1
10. İthalat Vergileri	57,5	19,9	4,9	15,9	5,1	6,7	3,4	-19,6	6,7	36,9	46,8	29,7	-0,6	12,3	-0,8	-10,3
11. GSYİH	6,4	3,0	3,8	4,3	5,2	7,5	..	-5,4	6,2	10,6	14,2	13,8	12,7	2,8	-2,9	-6,1
12. Net Dış Alem Faktör Gelirleri	-52,2	-21,3	-63,5	-36,1	269,3	-8,8	-74,4	-48,2	594,1	123,5	88,5	7,4	34,1	-47,3	-36,4	-25,3
GSMH	5,7	2,6	2,9	4,1	6,0	7,4	-0,6	-5,4	6,9	11,4	15,4	13,5	13,2	1,5	-3,4	-6,3

(T) Gerçekleşme Tahmini

Kaynak: DPÖ

Tablo:25	Kaynaklar - Harcamalar Dengesi (Cari Fiyatlarla TL)										
	1990	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
1. Toplam Kaynaklar	1.590.612,2	35.751.592,2	671.925.898,6	1.090.566.043,0	1.398.132.003,8	1.878.250.481,9	2.540.942.363,1	3.516.842.761,6	4.394.876.590,5	4.996.275.085,9	5.629.284.184,4
2. Toplam Yatırımlar	260.301,0	4.826.688,7	112.472.551,5	157.286.379,1	224.436.826,2	329.272.466,6	509.834.737,3	686.011.306,8	1.018.044.241,0	1.089.189.810,9	1.049.142.187,9
3. Toplam Tüketim	1.330.311,2	30.924.903,5	559.453.347,1	933.279.663,9	1.173.695.177,6	1.548.978.015,3	2.031.107.625,8	2.830.831.454,8	3.376.832.349,5	3.907.085.275,0	4.580.141.996,5
4. Toplam Yurtiçi Tasarruflar	217.481,8	4.254.068,2	91.926.707,9	137.144.809,1	245.008.086,0	358.092.948,7	489.699.121,6	312.868.156,8	724.554.841,0	764.170.610,9	548.192.137,9

Kaynak: DPÖ

Tablo:26	Yatırım Tasarruf Dengesi (Cari Fiyatlarla TL)										
	1990	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
1. Toplam Yatırımlar	260.301,0	4.826.688,7	112.472.551,5	157.286.379,1	224.436.826,2	329.272.466,6	509.834.737,3	686.011.306,8	1.018.044.241,0	1.089.189.810,9	1.049.142.187,9
1.1. Sabit Sermaye Yat.	236.220,0	4.247.018,7	102.823.019,5	140.749.578,3	199.231.606,8	306.203.356,7	466.600.661,0	645.460.056,4	966.659.314,9	1.064.282.208,1	1.062.702.394,2
1.2. Stok Değişimleri	24.081,0	579.670,0	9.649.532,0	16.536.800,8	25.205.219,4	23.069.109,9	43.234.076,3	40.551.250,4	51.384.926,1	24.907.602,8	-13.560.206,3
2. Toplam Tasarruflar	260.301,0	4.826.688,7	112.472.551,5	157.286.379,1	224.436.826,2	329.272.466,6	509.834.737,3	686.011.306,8	1.018.044.241,0	1.089.189.810,9	1.049.142.187,9
2.1. Yurtiçi Tas.	217.481,8	4.254.068,2	91.926.707,9	137.144.809,1	245.008.086,0	358.092.948,7	489.699.121,6	312.868.156,8	724.554.841,0	764.170.610,9	548.192.137,9
2.2. Dış Tas.	42.819,2	572.620,5	20.545.843,6	20.141.570,0	-20.571.259,8	-28.820.482,1	20.135.615,7	373.143.150,0	293.489.400,0	325.019.200,0	500.950.050,0

Kaynak: DPÖ

Tablo:27	Sabit Sermaye Yatırımlarının Sektörel Dağılımı (Cari Fiyatlarla TL)										
	Sektörler	1990	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
1. Tarım	16.266,1	291.465,0	6.287.369,1	11.273.995,9	15.876.418,2	19.505.376,0	25.067.329,5	30.288.995,7	37.031.696,5	25.096.397,8	33.118.594,9
2. Sanayi	29.880,2	424.680,0	13.592.581,5	15.288.051,7	22.529.433,0	40.640.073,2	70.693.090,7	84.573.998,0	154.480.514,6	188.370.607,1	199.708.263,8
3. İnşaat	7.281,6	86.069,4	2.065.985,6	2.544.432,3	4.327.423,0	8.909.608,5	21.259.857	43.258.675,4	34.687.310,1	20.913.624,0	14.016.685,2
4. Ticaret-Turizm	1.7135,1	426.138,0	8.500.384,0	11.290.015,6	19.239.532,6	35.370.682,2	55.650.643,9	68.847.433,3	90.649.789,0	101.226.532,6	82.215.951,7
5. Ulaştırma-Haberleşme	65.352,6	842.923,0	15.590.051,2	14.193.791,5	29.705.307,4	44.707.365,5	63.636.784,3	86.087.316,9	125.687.146,5	71.995.694,2	97.322.396,4
6. Mali Müesseseler	315,9	46.561,4	980.516,9	1.193.000,5	1.371.729,5	1.953.076,3	7.523.937	9.103.826,6	10.069.587,4	11.418.664,9	14.893.304,4
7. Konut Sahipliği	76.299,5	1.649.636,0	26.985.759,6	58.768.951,8	66.347.993,9	91.113.091,2	121.390.563,7	204.215.564,9	353.405.768,1	466.969.956,7	480.192.774,8
8. Serbest Meslek ve Hizmetler	7.118,4	121.667,0	6.896.702,1	5.518.412,4	7.999.201,9	12.718.481,6	22.014.944,9	25.959.956,5	49.092.282,6	88.371.762,0	78.727.130,8
9. Kamu Hizmetleri	16.570,6	357.879,0	21.923.669,5	20.678.926,6	31.834.567,3	51.285.602,2	79.363.510,0	93.124.289,1	37.031.696,5	89.918.968,8	62.507.292,3
Toplam	236.220,0	4.247.019,0	102.823.019,5	140.749.578,3	199.231.606,8	306.203.356,7	466.600.661,0	645.460.056,4	966.659.314,9	1.064.282.208,1	1.062.702.394,2

Kaynak: DPÖ

Tablo:28	Kamu Kesimi Genel Dengesi (Cari Fiyatlarla TL)										
	1990	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
1. Kamu Gelirleri	573.648,1	10.753.633,8	242.932.294,8	396.701.251,1	525.661.550,6	772.834.745,1	1.023.173.117,8	1.253.787.499,2	1.524.019.743,1	1.739.498.572,7	2.050.350.210,5
2. Transferler	167.717,1	5.787.485,4	137.670.634,1	264.734.268,3	450.263.752,6	494.826.495,5	594.650.637,6	692.099.945,0	768.021.456,6	834.788.680,2	944.710.702,4
3. Kamu Harcanabilir Geliri	405.931,0	4.966.148,4	105.261.660,7	131.966.982,8	75.397.798,0	278.008.249,6	428.522.480,2	561.687.554,2	755.998.286,5	904.709.892,4	1.105.639.508,1
4. Kamu Cari Giderleri	350.359,4	8.078.733,9	178.984.668,9	233.532.591,0	322.959.794,0	478.793.537,1	597.959.676,7	749.134.768,6	988.884.634,8	1.231.306.843,6	1.366.456.132,8
5. Kamu Tasarrufu	55.571,6	-3.112.585,5	-73.723.008,2	-101.565.608,2	-247.561.996,0	-200.785.287,5	-169.437.196,5	-187.447.214,4	-232.886.348,3	-326.596.951,2	-260.816.624,7
6. Kamu Yatırımı	102.328,4	1.275.418,4	44.290.236,6	47.900.944,5	78.583.801,2	106.416.004,5	147.760.223,3	181.099.777,0	315.787.586,7	255.504.843,5	281.025.335,4
7. Kamu Finansman Gereği	46.756,8	4.388.003,9	118.013.244,8	149.466.552,7	326.145.797,2	307.201.292,0	317.197.419,8	368.546.991,4	548.673.935,0	582.101.794,7	541.841.960,1

Kaynak: DPÖ

Tablo:29	Özel Kesim Genel Dengesi (Cari Fiyatlarla TL)										
	1990	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
1. Özel Harcanabilir Gelir	1.141.862,0	30.212.823,3	546.118.394,3	938.457.490,2	1.343.305.465,6	1.629.062.714,4	2.092.284.267,2	2.582.012.057,4	3.345.388.904,0	3.766.545.993,5	4.022.694.626,3
2. Özel Tüketim	979.951,8	22.846.169,6	380.468.678,2	699.747.072,9	850.735.383,6	1.070.184.478,2	1.433.147.949,1	2.081.696.686,2	2.387.947.714,7	2.675.778.431,4	3.213.685.863,7
3. Özel Tasarruf	161.910,2	7.366.653,7	165.649.716,1	238.710.417,3	492.570.082,0	558.878.236,2	659.136.318,1	500.315.371,2	957.441.189,3	1.090.767.562,1	809.008.762,6
4. Özel Yatırım	157.972,6	3.551.270,3	68.182.314,9	109.385.434,6	145.853.025,0	222.856.462,1	362.074.514,0	504.911.529,8	702.256.654,3	833.684.967,4	768.116.852,5
5. Kamu Kesimine İkra	3.937,6	3.815.383,4	97.467.401,2	129.324.982,7	346.717.057,0	336.021.774,1	297.061.804,1	-4.596.158,6	255.184.535,0	257.082.594,7	40.891.910,1

Kaynak: DPÖ

Tablo:30	Devlet Bütçe Dengesi (Cari Fiyatlarla TL)										
	1990	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
I. Bütçe Gelirleri	441.214,0	9.758.343,6	246.610.362,1	320.490.269,9	462.215.751,1	764.430.180,2	1.113.058.470,5	1.249.910.179,1	1.509.540.794,2	1.912.021.359,7	1.928.800.834,9
1. Yerel Gelirler	390.329,1	8.463.386,0	182.290.670,1	261.902.473,9	349.495.497,3	600.616.770,8	937.103.669,8	1.042.305.418,6	1.215.615.338,9	1.628.462.492,5	1.634.990.825,2
2. Dış Yardımlar	50.884,9	1.294.957,6	64.319.692,0	58.587.796,0	112.720.253,8	163.813.409,4	175.954.800,7	207.604.760,5	293.925.455,2	283.558.867,2	293.810.009,7
II. Bütçe Giderleri	524.749,0	13.655.393,2	332.228.068,4	492.609.666,7	801.470.483,8	1.027.199.638,9	1.261.834.304,7	1.500.220.978,1	1.923.710.074,6	2.125.063.562,9	2.364.729.328,4
1. Cari Giderler	247.636,2	6.263.359,4	129.126.690,9	162.283.573,5	220.646.137,4	334.498.045,2	436.157.692,2	571.203.866,0	742.526.703,9	932.560.258,6	1.024.958.715,7
2. Transferler	182.573,9	5.794.161,5	142.693.624,5	261.048.321,4	455.145.454,4	506.948.350,6	617.197.819,0	700.234.763,2	784.546.989,9	844.881.606,6	974.597.265,7
3. Savunma	20.140,0	747.500,0	24.275.000,0	34.870.000,0	54.000.000,0	68.918.000,0	78.000.000,0	80.145.649,0	118.843.456,0	120.047.875,5	146.813.407,4
4. Yatırımlar	74.398,9	850.372,3	36.132.753,0	34.407.771,8	71.678.892,0	116.835.243,1	130.478.793,4	148.636.700,0	277.792.924,8	227.573.822,2	218.359.939,6
III. Finansman Dengesi	-83.535,0	-3.897.049,6	-85.617.706,3	-172.119.396,8	-339.254.732,7	-262.769.458,7	-148.775.834,2	-250.310.799,0	-414.169.280,4	-287.087.316,2	-474.386.821,0
GSMH	1.547.793,0	35.178.971,7	651.380.055,0	1.070.424.473,0	1.418.703.263,6	1.907.070.964,0	2.250.806.747,4	3.143.699.611,6	4.101.387.190,5	4.671.255.885,9	5.128.334.134,4

Kaynak: DPÖ

Tablo:31	Devlet Bütçe Dengesi (GSMH Yüzdesi)																		
	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
I. Bütçe Gelirleri	28,5	28,0	25,5	28,6	32,4	27,7	34,2	37,5	35,0	35,4	37,9	29,9	32,6	40,1	44,7	39,8	36,8	40,9	37,6
1. Yerel Gelirleri	25,2	23,0	21,7	24,3	28,6	24,1	24,4	29,2	26,9	27,8	28,0	24,5	24,6	31,5	37,7	33,2	29,6	34,9	31,9
2. Dış Yardımlar ve Krediler	3,3	5,0	3,7	4,3	3,8	3,7	9,8	8,3	8,1	7,6	9,9	5,5	8,0	8,6	7,1	6,6	7,2	6,1	5,7
II. Bütçe Giderleri	33,9	39,2	33,9	36,1	37,8	38,8	38,3	42,6	45,3	47,2	51,0	46,0	56,5	53,9	50,7	47,7	46,9	45,5	46,1
1. Cari Giderler	16,0	17,6	16,2	16,7	18,3	17,8	16,8	17,3	16,9	18,7	19,8	15,2	15,6	17,5	17,5	18,2	18,1	20,0	20,0
2. Transferler	11,8	14,6	12,3	13,0	13,9	16,5	15,5	16,5	17,6	18,2	21,9	24,4	32,1	26,6	24,8	22,3	19,1	18,1	19,0
3. Savunma	1,3	2,1	2,1	1,8	1,9	2,1	2,0	3,7	4,7	5,5	3,7	3,3	3,8	3,6	3,1	2,5	2,9	2,6	2,9
4. Yatırımlar	4,8	4,9	3,3	4,5	3,7	2,4	4,1	5,2	6,1	4,8	5,5	3,2	5,1	6,1	5,2	4,7	6,8	4,9	4,3
III. Bütçe Dengesi	-5,4	-11,2	-8,5	-7,5	-5,3	-11,1	-4,1	-5,1	-10,3	-11,8	-13,1	-16,1	-23,9	-13,7	-6,0	-7,9	-10,1	-4,6	-8,5

Kaynak: DPÖ

Tablo:32	Ödemeler Dengesi (Milyon ABD \$)																
	1990	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008		
1. Cari İşlemler Dengesi	-16,4	-12,3	-2,0	-41,0	-103,1	-90,3	-32,8	-17,1	13,7	19,4	-14,1	-276,3	-203,6	-250,4	-390,3		
2. Sermaye Hareketleri Dengesi	25,2	76,5	99,4	54,9	194,4	132,1	46,7	143,0	216,7	225,5	254,7	283,2	390,9	335,0	410,5		
3. Rezerv Hareketleri (-Artış,+Azalış)	-6,5	-66,1	-95,9	0,9	-112,3	-32,1	22,5	-90,7	-219	-281	-322	-53	-433,3	-41,2	269,5		
4. Net Hata ve Noksan	-2,3	1,9	-1,5	-14,8	21	-9,7	-36,4	-35,2	-11,4	36,1	81,4	46,1	246,0	-43,4	-289,7		
Ortalama ABD \$ Kuru (1\$=TL)	2.618,98	46.554,51	82.150,5	154.893,3	262.384,34	422.312,6	626.397,67	1.177.869,6	1.507.052	1.485.591,9	1.428.057,9	1,3505	1,4415	1,2980	1,2835		

Not: (1) 16 Temmuz 1997 tarih ve 38/97 sayılı yeni Para ve Kambiyo Yasası ile resmi döviz işlemlerinin durdurulmasına bağlı olarak Bedelsiz Dışalım kalemi 1997 yılından itibaren kaldırılmıştır

Kaynak: DPÖ

Aylar	Bir Önceki Aralık Ayına Göre Tüketici Fiyatları Endeksi Değişim Oranları (%)																			
	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ocak	3,3	7,4	4,9	4,8	9,5	6,7	5,2	4,6	4,9	4,3	2,6	1,8	3,4	0,7	-0,9	1,0	1,3	1,6	-0,1	-0,27
Şubat	6,4	18,3	12,1	14,4	17,0	13,7	14,0	13,1	9,5	10,7	5,9	3,9	6,0	0,3	-0,9	0,7	2,0	2,2	0,1	-0,31
Mart	10,7	22,3	17,9	39,6	25,9	18,6	24,2	19,0	15,5	16,6	13,3	6,2	7,9	1,8	-0,9	2,5	3,5	3,8	1,1	0,00
Nisan	15,2	25,6	20,5	66,8	27,4	22,9	29,1	24,4	18,9	19,8	30,7	7,3	9,8	2,4	0,5	4,2	4,2	6,3	1,2	0,71
Mayıs	18,0	28,1	22,4	109,4	29,6	30,6	32,8	29,2	21,0	21,0	34,5	7,3	12,9	4,6	-0,2	6,4	4,3	7,9	2,5	0,29
Haziran	23,8	30,5	25,3	116,4	31,6	36,6	34,3	32,8	23,8	25,3	39,2	8,2	9,0	4,2	-0,4	8,5	3,4	9,8	3,2	0,31
Temmuz	26,8	34,6	31,5	126,6	40,7	48,1	39,7	36,7	26,3	32,2	43,3	11,4	6,9	4,2	-0,2	10,2	3,6	11,5	0,8	0,92
Ağustos	29,2	39,1	37,8	149,3	50,6	60,8	50,8	43,9	34,1	38,9	50,8	15,2	7,1	6,5	0,5	12,6	5,9	11,3	2,6	1,92
Eylül	34,9	44,2	40,5	166,1	60,1	67,0	56,6	53,0	42,9	42,9	59,7	16,9	9,1	8,4	2,0	15,9	7,7	14,3	3,3	2,58
Ekim	39,1	50,1	44,0	179,1	63,8	73,5	64,5	56,1	47,5	46,4	69,1	20,7	10,9	10,3	2,5	18,6	9,3	15,6	4,9	
Kasım	42,5	55,9	50,9	192,9	67,2	79,9	73,6	61,1	50,2	49,2	71,9	21,9	11,7	10,9	2,3	19,0	9,0	16,4	6,0	
Aralık	46,3	63,4	61,2	215,0	72,2	87,5	81,7	66,5	55,3	53,2	76,8	24,5	12,6	11,6	2,7	19,2	9,4	14,5	5,7	

Kaynak: DPÖ

Tablo:34		KKTC ve TC Enflasyon Oranları (Tüfe Bazlı)			
Yıllar	KKTC	TC	Yıllar	KKTC	TC
1984	70,7	49,7	1997	81,7	99,1
1985	43,0	44,2	1998	66,5	69,7
1986	48,1	30,7	1999	55,3	68,8
1987	43,0	55,1	2000	53,2	39,0
1988	62,6	77,1	2001	76,8	68,5
1989	51,8	64,3	2002	24,5	29,8
1990	69,4	60,4	2003	12,6	18,4
1991	46,3	71,1	2004	11,6	9,3
1992	63,4	66,0	2005	2,7	7,7
1993	61,2	71,1	2006	19,2	9,7
1994	215,0	125,5	2007	9,4	8,4
1995	72,2	76,1	2008	14,5	10,1
1996	87,5	79,8	2009	5,7	6,5

Kaynak: DPÖ, TCMB

Tablo:35		Tüketici Fiyatları Endeksi (2008=100 Temel Yılı)												
		Ana Harcama Gruplarının Bir Önceki Aya Göre Değişime Etkileri												
Ana Gruplar		2010												
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1.	Gıda ve Alkolsüz İçecekler	0,26	0,33	0,22	-0,22	-0,31	-0,65	0,23	1,38	0,28				
2.	Alkollü İçecekler ve Tütün	0,00	0,30	0,01	0,00	0,13	-0,01	0,01	0,15	0,01				
3.	Giyim ve Ayakkabı	-0,51	-0,45	0,07	0,62	0,22	0,05	-0,33	-0,27	-0,03				
4.	Konut, Su, Elek., Gaz ve Diğer Yakıtlar	-0,04	0,04	0,01	0,30	-0,02	0,02	0,08	-0,01	-0,02				
5.	Mobilya, Ev Aletleri ve Ev Bakım Hiz.	0,05	0,12	-0,01	0,00	-0,08	0,02	0,02	0,01	0,01				
6.	Sağlık	0,06	0,02	-0,15	0,00	0,10	0,04	0,00	0,01	0,01				
7.	Ulaştırma	-0,03	-0,45	0,04	0,07	-0,49	0,50	0,54	-0,28	0,31				
8.	Haberleşme	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,01	0,00				
9.	Eğlence ve Kültür	-0,03	0,00	0,13	0,03	-0,01	0,03	0,00	-0,02	0,01				
10.	Eğitim	-0,08	-0,05	-0,01	-0,08	-0,06	-0,02	0,03	-0,01	0,04				
11.	Lokanta ve Oteller	0,01	0,05	-0,01	0,02	0,02	0,04	0,05	0,02	0,03				
12.	Çeşitli Mal ve Hizmetler	0,04	0,04	0,01	-0,03	0,07	0,01	-0,02	0,00	0,00				
	Genel	-0,27	-0,05	0,31	0,71	-0,42	0,03	0,61	0,99	0,65				

Kaynak: DPÖ

Tablo:36

Dış Ticaret Verileri

İthalat

Yıllar	TL					ABD \$				
	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam
2008	501.088.754	624.482.535	563.407.445	468.616.269	2.157.595.003	416.410.736	493.958.065	466.306.980	304.325.700	1.681.001.481
2009	438.024.101	552.705.543	458.850.624	611.200.300	2.060.780.568	264.295.035	351.549.174	306.193.341	410.676.147	1.332.713.697
2010	505.921.197	610.939.142			1.116.860.339	335.561.427	397.192.509			732.753.936

TC. ve 3. Ülkelerden İthalat (ABD \$)

Yıllar	TC					3. Ülkeler				
	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam
2008	289.027.195	351.877.476	321.555.426	210.365.379	1.172.825.476	127.383.541	142.080.589	144.751.554	93.960.321	508.176.005
2009	180.920.250	235.067.106	224.882.844	286.698.875	927.569.075	83.374.785	116.482.068	81.310.497	123.977.272	405.144.622
2010	238.472.613	265.888.897			504.361.510	97.088.814	131.303.612			228.392.426

TC. ve 3. Ülkelerin Toplam İthalat İçindeki Payları (%)

Yıllar	TC					3. Ülkeler				
	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam
2008	69,4	71,2	69,0	69,1	69,8	30,6	28,8	31,0	30,9	30,2
2009	68,5	66,9	73,4	69,8	69,6	31,5	33,1	26,6	30,2	30,4
2010	71,1	67,0			68,8	28,9	33,0			31,2

Dış Ticaret Verileri

İhracat

Yıllar	TL					ABD \$				
	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam
2008	27.645.374	36.355.083	16.695.812	13.787.176	94.483.445	22.996.974	28.689.183	13.840.210	8.979.779	74.506.146
2009	27.656.327	37.221.103	17.469.999	18.463.496	100.810.925	16.716.425	23.719.786	11.697.695	12.439.377	64.573.283
2010	37.049.231	50.776.376			87.825.607	24.504.621	33.486.496			57.991.117

TC. ve 3. Ülkelerden İhracat (ABD \$)

Yıllar	TC					3. Ülkeler				
	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam
2008	12.799.068	15.861.092	8.722.531	4.379.544	41.762.235	10.197.906	12.828.091	5.117.679	4.600.235	32.743.911
2009	8.672.343	14.103.733	6.786.978	8.919.752	38.482.806	8.044.082	9.616.053	4.910.717	3.519.625	26.090.477
2010	11.017.726	14.464.339			25.482.065	13.486.895	19.022.157			32.509.052

TC. ve 3. Ülkelerin Toplam İhracat İçindeki Payları (%)

Yıllar	TC					3. Ülkeler				
	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam	Q1	Q2	Q3	Q4	Toplam
2008	55,7	55,3	63,0	48,8	56,0	44,3	44,7	37,0	51,2	44,0
2009	52,0	59,5	58,0	71,7	59,6	48,0	40,5	42,0	28,3	40,4
2010	45,0	43,2			43,9	55,0	56,8			56,1

Kaynak: Ticaret Dairesi

Tablo:37		
Asgari Ücret Gelişmeleri		
Yıllar	Asgari Ücret (TL)	Uygulama Tarihi
1977	1.820	6 Mayıs 1977
1978	2.780	30 Ağustos 1978
1979	4.333	18 Temmuz 1979
1980	8.660	04 Nisan 1980
1981	13.000	19 Haziran 1981
1982	22.000	10 Haziran 1982
1983	24.270	8 Temmuz 1983
1984	30.300	21 Şubat 1984
1985	46.000	1 Ocak 1985
1986	75.000	1 Ocak 1986
1987	90.000	1 Ocak 1987
1988	121.000	1 Ocak 1988
1989	205.001	1 Ocak 1989
1990	340.500	1 Ocak 1990
1991	520.000	1 Ocak 1991
1992	806.000	1 Ocak 1992
1993	1.373.000	1 Ocak 1993
1994	3.000.000	1 Ocak 1994
	5.000.000	1 Ağustos 1994
1995	9.420.000	1 Ocak 1995
	11.590.000	1 Eylül 1995
1996	14.800.000	1 Ocak 1996
1997	23.000.000	1 Ocak 1997
	33.800.000	1 Eylül 1997
1998	50.250.000	1 Ocak 1998
	67.000.000	1 Eylül 1998
1999	85.000.000	1 Ocak 1999
	103.000.000	1 Haziran 1999
2000	137.000.000	1 Ocak 2000
	160.000.000	1 Temmuz 2000
2001	200.000.000	1 Ocak 2001
	240.000.000	1 Ağustos 2001
2002	320.000.000	1 Ocak 2002
	380.000.000	1 Ekim 2002
2003	440.000.000	1 Ocak 2003
	500.000.000	1 Ağustos 2003
2004	550.000.000	1 Mart 2004
	627.000.000	1 Temmuz 2004
2005	720 (YTL)	1 Haziran 2005
2006	780 (YTL)	1 Ocak 2006
	860 (YTL)	1 Ağustos 2006
2007	950 (YTL)	1 Şubat 2007
2008	1.060 (YTL)	1 Ocak 2008
	1.190 (YTL)	1 Eylül 2008
2009	1.237	1 Ekim 2009

Kaynak: DPÖ

Tablo:38	Akaryakıt Satışı (Ton)																
	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
1. Benzin (Süper+Kurşunsuz)	36.467	41.116	42.122	43.490	44.499	49.338	51.742	51.995	48.492	45.385	44.214	46.537	51.187	55.714	59.877	67.049	71.538
2. Gazyağı	1.756	1.604	1.541	1.372	1.153	1.166	1.162	1.136	1.600	778	789	861	946	814	1.025	1.717	1.093
3. Motorin (Avro dizel dahil)	53.903	51.741	50.792	54.737	55.642	62.392	75.868	92.478	81.460	78.536	84.247	94.032	118.224	155.573	148.023	130.225	125.921
4. Fuel-Oil (1)	2.359	2.034	3.065	2.654	2.000	1.393	1.802	66	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Jet A-1	8.299	12.339	12.131	13.658	15.749	12.995	7.958	13.445	16.788	13.266	11.598	11.291	12.371	15.196	21.409	23.923	22.656
6. LPG	7.154	8.529	8.913	10.553	11.293	13.060	13.618	14.405	15.196	12.989	12.843	13.716	16.475	16.541	17.784	19.064	18.607
7. Madeni Yağ	516	426	440	204	271	324	488	476	286	370	562	693	916	1.068	1.269	895	599
Toplam	110.454	117.789	119.004	126.668	130.607	140.668	152.638	174.001	163.822	151.324	154.253	167.130	200.119	244.906	249.387	242.873	240.414

(1) Elektrik Kurumu'nun ihtiyacı için 2004 yılında 138,050 mton ve 2005 yılında 176,964 mton olarak ithal edilen miktar belirtilmemiştir

Kaynak: K.T.Petrolleri Ltd. Şti., Altınbaş Petrol Ltd. Şti., DPÖ

Sektörler	İstihdamda Olan Nüfusun Sektörel Dağılımı (Hanehalkı İşgücü Anketlerine göre)											
	2004		2005		2006		2007		2008		2009	
	Nüfus	%	Nüfus	%	Nüfus	%	Nüfus	%	Nüfus	%	Nüfus	%
1. Tarım, Ormancılık, Avcılık ve Balıkçılık	7.278	8,4	4.681	5,5	4.378	4,8	3.170	3,5	3.171	3,5	4.432	4,8
2. Madencilik ve Taşocakçılığı	114	0,1	144	0,2	113	0,1	115	0,1	113	0,1	106	0,1
3. İmalat Sanayi	9.490	10,9	8.440	9,9	8.006	8,7	7.679	8,5	7.171	7,9	7.312	8,0
4. Elektrik, Gaz, Su	607	0,7	641	0,7	644	0,7	1.103	1,2	860	0,9	952	1,0
5. İnşaat ve Bayındırlık İşleri	8.079	9,3	8.375	9,8	9.590	10,4	9.664	10,8	10.491	11,5	9.204	10,1
6. Toptan ve Perakende Ticaret	14.130	16,3	14.563	17,0	16.757	18,3	17.340	19,3	16.123	17,7	15.609	17,0
7. Lokanta ve Oteller	5.039	5,8	4.942	5,8	5.755	6,3	5.493	6,1	5.941	6,5	7.316	8,0
8. Ulaştırma, Haberleşme ve Depolama	5.289	6,1	5.378	6,3	5.250	5,7	5.017	5,6	6.082	6,7	4.872	5,3
9. Mali Aracı Kuruluşlar	3.403	3,9	3.044	3,5	3.541	3,9	3.142	3,5	3.638	4,0	3.777	4,1
10. Gayrimenkul Kiralama	3.595	4,1	4.261	5,0	3.319	3,6	4.120	4,6	3.004	3,3	4.180	4,6
11. Kamu Yönetimi	13.309	15,3	14.346	16,8	14.969	16,3	14.344	16,0	14.854	16,3	15.417	16,8
12. Eğitim Hizmetleri	8.576	9,9	9.120	10,6	9.743	10,6	9.479	10,6	9.715	10,6	10.182	11,1
13. Sağlık İşleri	2.545	2,9	2.470	2,9	2.931	3,2	3.013	3,4	2.907	3,2	2.533	2,8
14. Diğer Toplumsal Hizmetler	5.460	6,3	5.178	6,0	6.821	7,4	6.108	6,8	7.151	7,8	5.658	6,2
Toplam	86.914	100	85.583	100	91.815	100	89.787	100	91.223	100	91.550	100

Kaynak: DPÖ

Notlar

Para Arzı

En geniş anlamıyla ‘Para Arzı’; bir ekonomide belirli bir anda dolanımda bulunan ve para olarak kullanılan araçların toplamını ifade etmektedir. Ülkeden ülkeye veya zaman içerisinde farklılık gösterse de ‘para arzı’ likidite derecelerine göre M1 (Dar Para Arzı), M2 (Ara Para Arzı) ve M3 (Geniş Para Arzı) şeklinde tanımlanmakta ve aşağıdaki şekilde hesaplanmaktadır.

M1= Dolaşımdaki Para + Bankalardaki Vadesiz Mevduat + KKTCMB’deki Mevduat

M2= M1 + Bankalardaki Vadeli Mevduat

M3= M2 + Bankalardaki Resmi Mevduat + KKTCMB’deki Diğer Mevduat

Mevduat ve Kredi

Bülten’de yer alan mevduat ve kredi kalemi toplamları ‘KKTC Bankalar Tek Düzen Hesap Planı’ndaki tanımlara göre hazırlanmıştır.

Banka

Şirketler Yasası ve **39/2001 sayılı ‘KKTC Bankalar Yasası’** altında kurulan bankalar ile yabancı bankaların Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde açılan şubelerini anlatır. Halen KKTC’de faaliyet gösteren toplam 24 tane mevduat bankası bulunmaktadır.

Bankacılık Sektörü

Yukarıda tanımlanan bankalardan oluşan sektörü ifade etmektedir. Tanıma uygun 24 bankanın haricindeki her türlü finansal kuruluş sektörün dışında tutulmuştur.

Bankacılık Sektörü Parasal Verileri

Sektöre ait parasal büyüklükler bankaların KKTC Merkez Bankası’na göndermiş oldukları geçici bilançolardan derlenmiştir. Söz konusu bilançolar her takvim ayının son günü itibarıyla hazırlanmakta ve bankaların o gün itibarıyla bilanço durumlarını göstermektedir. Ancak, Merkez Bankası yapacağı incelemeler neticesinde, bu bilançoların bazı kalemlerinde düzeltmeler talep edebileceğinden dolayı bu bilançolar ‘Geçici’ olarak kabul edilmektedir.

Dönüşüm Metodu

Bülten’de yabancı para miktarının Türk Lirası karşılıkları hesaplanırken Banka’mızın gösterge niteliğinde belirlediği günlük döviz kurları kullanılmaktadır. Söz konusu dönüşürme, ilgili yabancı para birimine ait ‘Döviz Alış Kuru’ kullanılmak suretiyle yapılmaktadır.

Bültenin Kapsadığı Dönem

Bülten’de bankacılıkla ilgili veriler Nisan 2010 - Haziran 2010 dönemini kapsamakta ve veri grubu da genellikle aylık ve üç aylık bazda düzenlenmiştir. Bankacılık sektörü ile ilgili söz konusu aylık veriler aynı zamanda Banka’mızın resmi internet sitesinde (www.kktcmerkezbankasi.org) yayınlanmaktadır.

Bültenle İlgili Diğer Hususlar

Yukarıda da belirtildiği gibi, bankacılık verileri geçici bilançolardan derlendiğinden dolayı, Bankamız bu mali verilerin doğruluğunu garanti etmemekte ve tamamen bilgi amaçlı yayınlanan bu verilerle ilgili hiçbir sorumluluk kabul etmemektedir. Ayrıca Banka’mız, söz konusu verilerde önceden haber vermeden kısmen veya tamamen değişiklik/düzeltilme yapma hakkını saklı tutmaktadır. Bu nedenle, Bülten’de yer alan dönemsel bir bilgi, önceki veya sonraki bültenlerde çeşitli sebeplerle meydana gelecek güncellemeler sonucunda değişikliğe uğrayabilir.

Bülten, 01.09.2010 tarihi itibarıyla KKTC Merkez Bankası Gözetim Bölümü’nden alınmış olan verilere göre hazırlanmış olup bu tarihten sonraki güncellemeler Bülte’nin kapsamı dışındadır.

Bu Bülten, Araştırma ve Fon Yönetimi Müdürlüğü tarafından hazırlanmış olup, KKTC Merkez Bankası Yönetim Kurulu onayı ile yayımlanmıştır.